

پیدایش - کتابِ تورات - بخشِ

اول

پیشگفتار

کتابِ پیدایش اولین کتاب از پنج بخشِ تورات است. فصلِ یگ تا یازده د باره پیدایشِ دُنیا و آسمو، پیدایشِ شام و روز، سوزِ کدو و گیاه ها و درختا د رُوی زمی و د باره خَلقتِ جاندارای که د خُشکی و د آواها است و د باره خَلقتِ انسان؛ امچنان د باره شروعِ ناطاعتی انسان، شروعِ کشت-و-کار، شروعِ قتلِ انسان د دستِ انسان، شروعِ شرارتِ انسان و شروعِ قوم ها و مِلت ها است.

فصل های دوازده تا پنجاه د باره ابراهیم، اسحاق و یعقوب و اولاده یعقوب نوشته شده. اولاده یعقوب «بنی اسرائیل» ام گفته موشه، چون نامِ دیگه یعقوب «اسرائیل» است. ای

کتاب قد قصه زندگی یوسف و قحطی مصر و جای-د-جای
شدون بنی اسرائیل د مصر ختم موشه.

فهرستِ عنوانها

- پیدایش دُنیا (۱:۱)
شرحِ خَلَقَت (۱:۲)
نافرمانیِ اِنسان (۱:۳)
قائن و هابیل (۱:۴)
پُشت نامه: از آدم تا نوح (۱:۵)
شَرارتِ اِنسان (۱:۶)
سرگذشتِ نوح (۹:۶)
طوفان (۱:۷)
ایسته شدونِ سیل (۱:۸)
نوح قُربانیِ تقدیمِ مونه (۲۰:۸)
عهد و قولِ خُدا قد نوح (۱:۹)
نسل های بعد از نوح (۱:۱۰)
بُرجِ بابل (۱:۱۱)
پُشت نامه: از سام تا ابرام (۱۰:۱۱)
دعوتِ خُدا از ابرام (۱:۱۲)
ابرام د مصر (۱۰:۱۲)

- جدا شُدونِ لوط از ابرام (۱:۱۳)
- ابرام لوط ره آزاد مونه (۱:۱۴)
- عهد و پیمانِ خداوند قد ابرام (۱:۱۵)
- هاجر و اسماعیل (۱:۱۶)
- نشانی قولِ خدا قد ابرام (۱:۱۷)
- وعده باچه از طرفِ خدا د ابراهیم و ساره (۱:۱۸)
- شفاعتِ ابراهیم بلده مردُمِ سدوم (۱۶:۱۸)
- سدوم و عموره (۱:۱۹)
- نسلِ عمونی‌ها و موآبی‌ها (۳۰:۱۹)
- ابراهیم و ایملک (۱:۲۰)
- تولدِ اسحاق (۱:۲۱)
- اختلافاتِ بینِ ساره و هاجر (۹:۲۱)
- قول و عهدِ بینِ ابراهیم و ایملک (۲۲:۲۱)
- امتحانِ ابراهیم (۱:۲۲)
- اولاده ناحور (۲۰:۲۲)
- مرگِ ساره (۱:۲۳)
- ابراهیم بلده اسحاق خاتو میگیره (۱:۲۴)
- اولادای دیگه ابراهیم (۱:۲۵)
- وفاتِ ابراهیم (۷:۲۵)
- باچه‌های اسحاق (۱۹:۲۵)

إِسْحَاقُ وَ أَيْمَلِكُ (۱:۲۶)

خَاتُونُوِ عَيْسُو (۳۴:۲۶)

إِسْحَاقُ يَعْقُوبُ رَه بَرَكْتِ مِيدِيَه (1:27)

دُوتَا كَدُونِ يَعْقُوبِ اَز پِيشِ عَيْسُو (۴۱:۲۷)

إِسْحَاقُ يَعْقُوبُ رَه رِي مُونَه (۴۶:۲۷)

عَيْسُو خَاتُونِ دِيگَه مِيگِيرَه (۶:۲۸)

خَاوِ يَعْقُوبِ دَ رَاهِ سَفَرِ (۱۰:۲۸)

يَعْقُوبُ دَ فَدَانِ اَرَامِ (۱:۲۹)

مَعَامِلِه يَعْقُوبِ قَدِ لَابَانِ (۲۵:۳۰)

دُوتَا كَدُونِ يَعْقُوبِ اَز لَابَانِ (۱:۳۱)

عَهْدِ وَ قَوْلِ دَ بَيْنِ يَعْقُوبِ وَ لَابَانِ (۴۳:۳۱)

تَرَسِ يَعْقُوبِ اَز عَيْسُو (۱:۳۲)

يَعْقُوبُ قَدِ عَيْسُو رُويِ دَ رُويِ مُوشَه (۱:۳۳)

رَسَوَايِي دِيناه (۱:۳۴)

پَسِ اَمَدُونِ يَعْقُوبِ دَ بَيْتِئِيلِ (۱:۳۵)

فَوْتِ رَاحِيلِ (۱۶:۳۵)

بَنِي إِسْرَائِيلِ (۲۲:۳۵)

فَوْتِ إِسْحَاقِ (۲۷:۳۵)

نَسْلِ عَيْسُو (۱:۳۶)

أَوْلَادِهِ سَعِيرِ حُورِي (۲۰:۳۶)

- پادشایونِ اِدوم (۳۱:۳۶)
- زِندگیِ نامِه یِعیقُوب (۱:۳۷)
- خاو های یوسُف (۲:۳۷)
- یوسُف دَ مِصر سَوِدا موشه (۱۲:۳۷)
- یهُودا و تِمار (۱:۳۸)
- یوسُف و خاتُونِ فوطِیفار (۱:۳۹)
- یوسُف دَ بِنْدی خانِه (۲۰:۳۹)
- یوسُف خاوِ بِنْدیا ره تعبیرِ مونه (۱:۴۰)
- خاو های پادشاهِ مِصر (۱:۴۱)
- یوسُف حاکِمِ مِصر (۳۷:۴۱)
- برارای یوسُف دَ مِصر مورِه (۱:۴۲)
- سَفَرِ دوُمِ برارای یوسُف دَ مِصر (۱:۴۳)
- جامِ گُمَشِدِه یوسُف (۱:۴۴)
- شِفاعَتِ یهُودا بِلدِه بِنیامین (۱۸:۴۴)
- یوسُف خود ره دَ برارای خُو اِفاشا مونه (۱:۴۵)
- اِسرائیلِ قَد خانوادِه خُو دَ مِصر مورِه (۱:۴۶)
- یِعیقُوبِ قَد خانوادِه خُو دَ مَنْطِقِه جوشنِ مِصر مِیرسِه
(۲۸:۴۶)
- نَتیجِه قحطی (۱۳:۴۷)
- آخِرِیِ خاهِشِ یِعیقُوب (۲۷:۴۷)

دُعای خَیر و بَرکتِ یَعْقُوبِ دَ باچه های یوسُف (۱:۴۸)

آخِرِ تورهِ یَعْقُوبِ (۱:۴۹)

وَفاتِ یَعْقُوبِ (۲۹:۴۹)

وَفاتِ یوسُفِ (۲۲:۵۰)

پیدایش دُنیا

۱ دَ اِبْتِدا خُدا آسْمونا و زمی ره خَلق کد. ۲ زمی خالی و بَدونِ شکل بُوَد. زمی پُور از آو بُوَد و تَرِیکی تمام جای ها ره گَرِفتد مگم روحِ خُدا دَ رُوی آو ها دَ حَرکت بُوَد. ۳ و خُدا اَمَر کد: "روشنی شُنه!" و روشنی شُد. ۴ و خُدا دید که روشنی خُوب اَسته و خُدا روشنی ره از تَرِیکی جدا کد. ۵ اوخته خُدا روشنی ره «روز» و تَرِیکی ره «شاو» نام اِشت. روز بیگاه شُدِه شاو صَباح شُد؛ ای روزِ اوّل بُوَد.

۶ و خُدا اَمَر کد: "دَ مینکلِ آو ها خالی گاه جور شُنه تا آو ره از آو جدا کنه." ۷ پس خُدا خالی گاه ره جور کد و آوهای زیرِ خالی گاه ره از آوهای بِلِه خالی گاه جدا کد. ۸ و خُدا خالی گاه ره «آسمو» نام اِشت. روز بیگاه شُدِه شاو صَباح شُد؛ ای روزِ دوّم بُوَد.

^۹ و خُدا اَمْر کد: "آوهای زیرِ آسمو دَ یِگ جای جَم شُنه تا خُشکی معلوم شُنه." و اُمی رقم شُد. ^{۱۰} و خُدا خُشکی ره «زمی» و آوهای جَم شُدِه ره «بَحر» نام ایشْت؛ و خُدا دِید که خُوب آسْتِه. ^{۱۱} بعد ازو خُدا اَمْر کد: "زمی هر رقم نَباتات سَوزدلجی کُنه، یعنی گیاه های دانه تُو دَ مُطابِقِ جِنس خُو و دِرختای میوه که دَ مُطابِقِ جِنس خُو میوه مِیدیه و میوه شی خسته دَرِه، دَ رُوی زمی سَوز کُنه." و اُمو رقم شُد. ^{۱۲} و زمی هر رقم نَباتات سَوزدلجی کد: گیاه های دانه تُو دَ مُطابِقِ جِنس شی و دِرختای میوه تُو که میوه های شی خسته دَشت دَ مُطابِقِ جِنس شی. و خُدا دِید که خُوب آسْتِه. ^{۱۳} روز بیگانه شُدِه شاو صَباح شُد؛ ای روز سِوَم بُود.

^{۱۴} و خُدا اَمْر کد: "چیزای نُورانی دَ خالی گاهِ آسمو دَ و جُود بییه تاکه روز ره از شاو جدا کُنه و یِگ نشانی بِلدِه فصل ها، روز ها و سال ها بَشه ^{۱۵} و اُمو نُور ها از خالی گاهِ آسمو دَ زمی روشنی بَدیه." و اُمو رقم شُد: ^{۱۶} خُدا دُو نُورِ بزرگ جور کد: نُورِ کُتِه شی ره بِلدِه حُکمرانی دَ بِلِه شاو؛ علاوِه ازی سِتاره ها ره ام جور کد. ^{۱۷} پس خُدا اونا ره دَ خالی گاهِ آسمو جای-د- جای کد تاکه دَ زمی روشنی بَدیه ^{۱۸} و دَ بِلِه روز و شاو

حُکمرانی کده روشنی ره از تریکی جدا کُنه. و خُدا دید که
خُوب آسته. ^{۱۹} روز بیگاه شُده شاو صَباح شُد؛ ای روز چارم
بُود.

^{۲۰} و خُدا امر کد: ”آوها از هر رقم زنده جانِ آوی پُر شُنه و
مُرغکو از بله زمی دَ خالی گاهِ آسمو پَر بزنه. “ ^{۲۱} پس خُدا
جاندارای کُته بحری و تمام زنده جانای دیگه ره که دَ آو زندگی
مُوکُنه دَ مُطابقِ جنس شی و پگِ مُرغکوی بالدار ره ام دَ
مُطابقِ جنس شی خَلق کد. و خُدا دید که خُوب آسته. ^{۲۲} و خُدا
اونا ره بَرکت دَده گُفت: ”بارور شُده کلو شُنید و آوهای بحر
ها ره پُر کُنید و مُرغکو دَ بله زمی کلو شُنه!“ ^{۲۳} روز بیگاه
شُده شاو صَباح شُد؛ ای روز پَنجم بُود.

^{۲۴} و خُدا امر کد: ”دَ زمی هر رقم زنده جان دَ و جُود بییه:
جانورای دَرنده، خَزنده گو و چارپایا هر کُدم شی دَ مُطابقِ جنس
خُو. “ و امو رقم شُد. ^{۲۵} پس خُدا چارپایا ره دَ مُطابقِ جنس
شی، جانورای دَرنده ره دَ مُطابقِ جنس شی و پگِ خَزنده گون
زمی ره دَ مُطابقِ جنس شی خَلق کد. و خُدا دید که خُوب
آسته.

^{۲۶} و خُدا گُفت: ”بیبید اِنسان جور کنی تا دَ بِلِه ماهیای دریا، دَ بِلِه مُرغکوی آسمو، دَ بِلِه حیوانا و دَ بِلِه تمامِ زمی و دَ بِلِه پگ خزندگو که دَ رُوی زمی خَزک مُونه، حُکمرانی کُنه.“

^{۲۷} پس خُدا اِنسان ره مِثلِ خود خُو خَلق کد؛ او ره مِثلِ خُدا خَلق کد؛ اونا ره مَرَد و زَن خَلق کد. ^{۲۸} و خُدا اونا ره بَرکت دَد و دَزوا گُفت: ”بارور شُدِه کَلو شُنید و زمی ره پُر کده دَ بِلِه شی حاکِم شُنید: دَ بِلِه ماهیای دریا، دَ بِلِه مُرغکوی آسمو و دَ بِلِه پگِ زندهجانای که دَ رُوی زمی حَرکت مُونه، حُکمرانی کُنید.“ ^{۲۹} و خُدا گُفت: ”اونه، پگِ گیاه های دانه‌تو ره دَ تمامِ رُوی زمی و پگِ درختای ره که میوه های خسته‌دار دَرِه دَز شُمو بِلِدِه خوراک دَدیم. ^{۳۰} و تمامِ گیاه های سوز ره ما دَ تمامِ حیوانای زمی، دَ پگِ مُرغکوی آسمو و دَ پگِ خزندگونِ رُوی زمی که نَفَسِ زِندگی دَرِه بِلِدِه خوراک دَدیم.“ و امو رِقَم شُد.

^{۳۱} و خُدا پگِ چیزای ره که آست کُد، توخ کد و دید که کَلو خُوب آسته. روز بیگاه شُدِه شاو صَباح شُد؛ ای روزِ شَشُم بُود.

۲ دَ امزی رقم آسمونا و زمی و هر چیزى که دَزوا بُود

تَکْمیل شد. ^۲ دَ روزِ هفتمِ خُدا کارِ خُو ره که شُروع کُدد،

تَکْمیل کد و دَ روزِ هفتمِ از هر کارِ خُو که مُوکد دِست کشید و

آرام کد. ^۳ خُدا روزِ هفتمِ ره بَرکت دَده او ره مُقَدَّس حساب

کد، چراکه دَمزُو روزِ خُدا از هر کارِ خُو که خَلق و جور کُدد

دِست کشید و آرام کد. ^۴ ای دَ باره خَلَقَتِ آسمونا و زمی بُود

زمانی که اونا خَلق شد.

وختیکه خُداوند آسمونا و زمی ره خَلق کد، ^۵ هیچ بُوته بیابو دَ

زمی مَوْجُود نَبُود و هیچ گیاهِ بیابو سوبه نَکُدد، چراکه خُداوند-

خُدا هنوز بارش ره دَ زمی نَبارَنَد و آدم و جُود نَدَشت که دَ

زمی کِشت-و-کار کنه. ^۶ مَگم او از زیرِ زمی باله میمَد و تمام

رُوی زمی ره سیر او مُوکد. ^۷ پس ازو خُداوند-خُدا آدم ره از

خاکِ زمی جور کد و دَ بینى شى نَفَسِ حیاتِ پُف کد و اُو یگ

مَوْجُودِ زنده جور شد. ^۸ خُداوند دَ عِدِن که سُون شَرَق اَسته یگ

باغ جور کد و آدم ره که شکل دَدد، دَ اُونجی ایشَت.

^۹ خُداوند-خُدا هر رقمِ دِرختای نُورِبنَد و میوه‌تُو ره از زمی

سَوزدلجی کد و دَ غولِ باغِ دِرختِ زِندگی و دِرختِ شِناسایی

خوب و بد ره د وجود آورد. ^{۱۰} یگ نار از عدن بر موشد و باغ
ره سیر او موكد و از اونجی د چار جوی تقسیم موشد. ^{۱۱} نام
جوی اول پیشون آسته که تمام سرزمین حویله ره دور میزنه که
د اونجی طلا وجود دَره. ^{۱۲} طلای ازو سرزمی خالص آسته و
شلیم خوشبوی و سنگ عقیق ام د اونجی پیدا موشه. ^{۱۳} نام
جوی دوم جیحون آسته که تمام سرزمین کوش ره دور میزنه.
^{۱۴} نام جوی سوم دجله آسته که از شرق آشور تیر موشه و جوی
چارم فرات آسته. ^{۱۵} بعد ازو خداوند-خدا آدم ره د باغ عدن
جای-د-جای کد تا که دزو کار کده ازو نگاهوانی کنه. ^{۱۶} و
خداوند-خدا د آدم امر کد: ”تو اجازه دری که از میوه تمام
درختای باغ بخوری؛ ^{۱۷} مگم از میوه درخت شناسایی خوب و
بد هرگز نخور، چون د امو روز که ازو بخوری حتماً مومری.“
^{۱۸} و خداوند-خدا گفت: ”خوب نییه که آدم تنها بشه؛ ما یگ
همکار مناسب بلده شی جور مونم.“ ^{۱۹} اوخته خداوند-خدا
تمام حیوانای بیابو و مرغکوی آسمو ره از خاک زمی شکل دد
و اونا ره د پیش آدم آورد تا بنگره که آدم د سر ازوا چیزخیل
نام میله. و هر چیزی که آدم هر زنده جان ره کوی کد، نام شی
امو شد. ^{۲۰} دمنی رقم آدم تمام چارپایا، مرغکوی آسمو و پگ
حیوانای بیابو ره نام کد، مگم هیچ کدم ازوا بلده آدم همکار

مُنَاسِبٌ نَبُودَ. ^{۲۱} پَسِ خُداوند-خُدا آدمِ رِه دَ خاوِ غَوُوجِ بُردِ و اُو
سختِ خاوِ رِفَتِ. اوختِه خُدا یِگِ قَبِرِغِه شِی رِه گِرِفَتِ و جَای
شِی رِه قَدِ گوشتِ جَانِ شِی پُرِ کَدِ. ^{۲۲} بَعْدِ ازُو خُداوند-خُدا
امزُو قَبِرِغِه، زَنِ رِه خَلَقِ کَدِ و اُو رِه دَ پِیشِ آدمِ اُورِدِ. ^{۲۳} اوختِه
آدمِ گُفَتِ:

”ای اَسْتِه اسْتُغُو از اسْتُغونای مِه،

و گوشتِ از گوشتِ-و-خُونِ مِه.

نامِ شِی «نِساء» بَشِه،

چراکِه از اِنسانِ گِرِفْتِه شُدِ.”

^{۲۴} امزِیِ خَاطِرِ مَرَدِ آتِه و اِبِه خُو رِه ایلِه کَدِه قَدِ خاتُونِ خُو
یِگِجَایِ موشِه و هَرِ دُوِیِ شِی یِگِ جِسمِ موشِه. ^{۲۵} زَنِ و مَرَدِ،
هَرِ دُوِیِ شِی لُجِ بُوَدِ و از یِگِدیگِه خُو شَرَمِ نَمُوخوردِ.

۳ مار از تمام حیوانای بیابو که خُداوند جور کُدد، چالاکتر بود. او از زن پُرسان کد: ” راستی، خُدا واقعاً دَز شُمو گفته که ’از هیچ درختِ باغ میوه نَخورید؟‘ ”^۲ زن دَ مار گُفت: ” مو إجازه دَرے که از میوه درختای باغ بُخوری. ^۳ لیکن از میوه درختی که دَ غولِ باغ آسته، خُدا گُفته ’ازو نَخورید و دَزو دِست نَزید، نَشنه که بُمَید. ‘ ”^۴ و مار دَ زن گُفت: ” شُمو نَمومَید، چَراکه خُدا میدنه دَمزو روزِ که ازو بُخورید چیمای شُمو واز موشه و شُمو مثلِ خُدا وری موشید و خوب و بد ره پی بُرده میتنید. ”

۶ و زن دید که میوه امزو درخت بلده خوردو خوب آسته و دَ چیمای شی نُوربند معلوم موشه و ام بلده حاصلِ کدونِ دانایی قابلِ پسند آسته. پس او از میوه شی گرفته خورد و دَ شوی خوام دد و او ام خورد. ^۷ اوخته چیمای هر دوی شی واز شد و اونا فامید که لُج آسته. پس بلگای درختِ انجیر ره قد یگدیگه شی کوک کده بلده کمر خُو پوش جور کد.

۸ دَ وختِ دیگرِ روز اونا آوازِ خُداوند-خُدا ره شنید که او دَ باغ

دَ حَرَكْت بُود و آدَم و زَن شِي خُود رِه اَز نَظَرِ خُداوند-خُدا دَ
 مِينَكَلِ دِرَخْتاي بَاغ تاشه كد. ^۹ مَگَم خُداوند-خُدا آدَم رِه كُوي
 كد و دَزُو كُفت: ”كُجا اَسْتِي؟“ ^{۱۰} او كُفت: ”وختِيكه آواز تُو
 رِه دَ باغ شَنِيدَم، ترس خُورَدَم و تاشه شُدَم، چراكه لُچ بُودَم.“
^{۱۱} خُدا پُرسان كد: ”كِي دَز تُو كُفت كه لُچ اَسْتِي؟ آيا از ميوه
 امزُو دِرخت خُوردي كه دَز تُو كُفتَدَم ’نَخور؟‘“ ^{۱۲} آدَم كُفت:
 ”امِي خاتُو رِه كه دَز مه دَدِي، اينَمِي از ميوه امزُو دِرخت دَز
 مه دَد كه ما خُورَدَم.“ ^{۱۳} خُداوند-خُدا از زَن پُرسان كد: ”تُو
 چرا اِي كار رِه كدي؟“ زَن كُفت: ”مار مَرِه بازي دَد و ازُو
 خُورَدَم.“ ^{۱۴} و خُداوند-خُدا دَ مار كُفت: ”ازي كه اِي كار رِه
 كدِي، از تمامِ جانَوَراي دَرِنده و حَيواناي بِيابو كده نالَتِي
 اَسْتِي. دَ تمامِ عُمَر خُو دَ رُوي كُورِه خُو راه بورُو و خاك
 بُخور.“ ^{۱۵} دَ بَيْنِ از تُو و زَن و دَ بَيْنِ نَسَلِ از تُو و نَسَلِ ازُو
 دُشَمَنِي مِينَدَزَم. نَسَلِ ازُو سر تُو رِه مُوكوبِه و تُو بورِي شِي رِه
 نيش مِيزَنِي.“ ^{۱۶} دَ زَن كُفت: ”دَرِد و زَحمت تُو رِه دَ وختِ
 زَبِدو غَدَر كَلو مُونَم؛ تُو قد دَرِد اولاد مِيزِي. تُو دَ شُوي خُو
 شُوق مِيدَشْتِه بَشِي و او دَ بِلِه تُو حُكمراني مُونِه.“ ^{۱۷} دَ آدَم
 كُفت: ”تُو توره خاتُون خُو رِه گوش كدي و از ميوه دِرختي
 خُوردي كه دَز تُو اَمَر كَدَدَم كه ازُو نَخور. از خاطر امزي كار

تُو، زمی نالتُ شُد و تُو باید دَ تمامِ زندگی خُو رنج-و-زحمت
بِکشی تا که خوراک پیدا کنی. ^{۱۸} زمی خار و گل های خاردار
سوزدلجی مونه و تُو گیاه های بیابو ره مُوخوری. ^{۱۹} قد عَرَقِ
پیشانی خُو نان مُوخوری، تا امزُو روزی که دَ خاکِ زمی
موری، چرا که امزُو گرفته شُدے؛ چُون تُو از خاک اَسْتی و پس
دَ خاک موری. ^{۲۰} ” و آدم نامِ خاتُون خُو ره حوا اِیشت، چرا که
اُو آبه تمامِ بشر موشُد. ^{۲۱} پس خُداوند-خُدا از پوستِ حیوانا
بلدِه آدم و خاتُون شی کالا جور کد و اونا ره پوشند. ^{۲۲} و
خُداوند-خُدا کُفت: ” اینه، انسان رقمِ یکی از مو شُدِه که میتنه
خوب و بد ره پی بُره. آلی نشنه که اُو دِست خُو ره دِراز کده
از درختِ حیات ام گرفته بُخوره و بلدِه همیشه زنده بُمَنه. “
^{۲۳} امزی خاطر خُداوند-خُدا اُو ره از باغِ عِدِن بُر کد تا دَ رُوی
زمینی که از شی گرفته شُد، کِشت-و-کار کنه. ^{۲۴} اُو انسان
ره از باغِ عِدِن هِی کد و ملایکه های کِروبی و شمشیرِ آتشی
ره دَ شرقِ باغِ عِدِن جای-د-جای کد. امو شمشیر دَ چار طرف
چرخ مُوخورد تا راهِ درختِ حیات ره حفاظت کنه.

۱۳ و آدم قد خاتون خُو حوا یگجای شُد و اُو حامله شُدِه قائن ره دَ دُنیا اُورد و حوا گُفت: ”دَ کومکِ خُداوند یگ باچه حاصلِ کدُم.“^۲ حوا دفعه دِیگه حامله شُد و هابیل برارِ قائن ره دَ دُنیا اُورد. هابیل چوپو شُد و قائن دیغو.^۳ بعد از چند وخت قائن یگ مقدار از حاصلِ زمین خُو ره دَ عنوانِ هدیه پیشِ خُداوند اُورد.^۴ هابیل ام از اولباری گله خُو هدیه اُورد و از خُو بترین حصه شی دَ خُداوند تقدیم کد. و خُداوند از هابیل و هدیه شی راضی شُد،^۵ مگم از قائن و هدیه شی راضی نَشُد. پس قائن کلو قار شی آمد و سر خُو ره تا اندخت.

۶ خُداوند دَ قائن گُفت: ”چرا قار شُدی و سر خُو ره تا اندختی؟“^۷ اگه تُو نیکوکار بشی، آیا قبول نموشی؟ و اگه نیکی نکنی گناه دَ دانِ درگه دَ گیتِه تُو آسته و تُو ره میخایه دَ چنگ بیرِه، مگم تُو باید دَ سرِ ازو زور شنی.“^۸ و لے قائن دَ برارِ خُو هابیل گُفت: ”بیه که دَ صحرا بوری.“ و غیتیکه اونا دَ بیابو بُود قائن دَ سرِ برارِ خُو هابیل حمله کد و اُو ره کُشت.^۹ اوخته خُداوند از قائن پُرسان کد: ”برارِ تُو کجا آسته.“ اُو جواب دَد: ”نمیدنم. آیا ما نگاهوانِ برارِ خُو آستُم؟“^{۱۰} و خُداوند

گفت: ”بچی ای کار ره کدے؟ خُونِ برار تُو از زمی پیشِ ازمه ناله مونه.“^{۱۱} و آلی تُو امزی زمی نالت شدے، امزی زمی که دان خور ره واز کد تا خُونِ برار تُو ره که از دست تُو ریختند شد، چوش کنه.^{۱۲} وختیکه کشت-و-کار کنی زمی دیگه دز تُو حاصل نمیدیه و تُو د رُوی زمی ایله گشت و سرگردو موشی.“

^{۱۳} قائن د خُداوند گفت: ”جَزای مه کلو سخت آسته. ما برداشت نَمیتئم.“^{۱۴} امروز تُو مره ازی زمی و از حُضور خُو دُور مونی. ما د دُنیا ایله گشت و سرگردو موشم و هر کس که مره پیدا کنه، او مره موکُشه.“^{۱۵} و خُداوند دزُو گفت: ”نه، اگه کسی قائن ره بکُشه، هفت برابر ازو انتقام گرفته موشه.“

بعد ازو خُداوند یگ نشانی بله قائن ایشْت تا هر کس که او ره بنگره، او ره نکُشه.^{۱۶} و قائن از حُضور خُداوند رفت و د یگ جای د نام «نود» که د شرقِ عِدن آسته، جای-د-جای شد.

^{۱۷} اوخته قائن قد خاتون خُو یگجای شد و خاتون شی حامله شده حنوخ ره د دُنیا آورد. دمزُو غیت قائن یگ شار جور کد و او ره د مُطابقِ نامِ باچه خُو، حنوخ نام ایشْت.^{۱۸} و بلده حنوخ عیراد پیدا شد، و باچه عیراد مَحویائیل بود، و باچه مَحویائیل متوشائیل بود که او آته لَمک بود.^{۱۹} و لَمک دُو خاتو گرفت:

یگ شی عاده نام دشت و دیگه شی ظله.^{۲۰} و عاده یابال ره د

دُنیا اُورد. اُو آتِه کسای شُد که خَیمه نِشین و مالدار بُود.
نامِ پَرار شی یُوبال بُود. اُو آتِه تمامِ بَرِبطِ نَوازا و نِی نَوازا
بُود. ^{۲۲} و ظِلّه امِ اولادِ کد: اُو تُوِبَلِ قائِن ره دَ دُنیا اُورد که
صَنعَتگرِ آلّه های برونزی و آینی بُود. خوارِ تُوِبَلِ قائِن، نَعمه
بُود. ^{۲۳} و لَمک دَ خاتُونوی خُو گُفت:

”آی عاده و ظِلّه. توره مَره گوش کُنید!

آی خاتُونوی لَمک گب مَره خُوب دَ دِل خُو بَگیرید!

ما یگ آدم ره کُشتم که اُو مَره زخمی کُدد؛

یگ جوان ره که مَره اوگار کُدد.

^{۲۴} اگه از قاتِلِ قائِن هفت برابر اِنْتِقامِ گِرِفْتِه موشه،

از قاتِلِ لَمک هفتاد و هفت چند اِنْتِقامِ گِرِفْتِه موشه.”

^{۲۵} پس آدم بسمِ قدِ خاتُونِ خُو یگجای شُد و اُو یگ باچه دَ دُنیا

اُورد که نامِ شی ره شِیثِ ایشْت، چُون اُو گُفت: ”خُدا یگ

نسلِ دیگه ره دَ عَوْضِ هابیلِ دَز مه دَد، چراکه قائِن اُو ره

کُشتند. ”^{۲۶} و شِيث ام صاحبِ يگ باچه شُد و نام شی ره
انوش ايشت. دَمَزُو غَيْت بُود که مردُم دَ نامِ خُداوند عِبَادَت
کدو ره شُرُوع کد.

پُشت نامه از آدم تا نوح

۵ ای کِتَاب دَ بارِه نسلِ آدم آسته: دَ روزی که خُدا آدم ره
خَلق کد، اُو ره هَمَرَنگِ خُدا جور کد. ^۲ خُدا اِنسان ره مَرَد و زَن
خَلق کد و اونا ره بَرکَت دَد. دَ روزی که اونا ره خَلق کد، نام
شی ره آدم ايشت. ^۳ وختیکه بابای آدم يگ صد و سی ساله
بُود، اُو صاحبِ يگ باچه دِیگه شُد که هَمَرَنگِ خود شی و رقمِ
خود شی وری بُود و اُو نام شی ره شِيث ايشت. ^۴ بعد از پيدا
شُدونِ شِيث، آدم هشت صد سالِ دِیگه زندگی کد و دِیگه باچه
ها و دُختر و ام بَلدِه شی پيدا شُد. ^۵ تمامِ روزای که آدم زندگی
کد نُه صد و سی سال بُود و اُو فَوَت کد. ^۶ وختیکه شِيث يگ
صد و پنج ساله بُود، باچه شی انوش پيدا شُد. ^۷ و بعد از پيدا
شُدونِ انوش، شِيث هشت صد و هفت سالِ دِیگه زندگی کد و
دِیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پيدا شُد. ^۸ و تمامِ روزای
زندگی شِيث نُه صد و دوازده سال بُود و اُو فَوَت کد.

^۹ وختیکه انوش نود ساله بود، باچه شی قینان پیدا شد. ^{۱۰} بعد
از پیدا شدن قینان، انوش هشت صد و پوزده سال دیگه
زندگی کد و دیگه باچه ها و دختر و ام دزشی پیدا شد. ^{۱۱} و
تمام روزای زندگی انوش نه صد و پنج سال بود و او فوت
کد. ^{۱۲} وختیکه قینان هفتاد ساله بود، باچه شی مهللیل پیدا
شد. ^{۱۳} بعد از پیدا شدن مهللیل، قینان هشت صد و چل
سال دیگه زندگی کد و دیگه باچه ها و دختر و ام دزشی پیدا
شد. ^{۱۴} تمام روزای زندگی قینان نه صد و ده سال بود و او
فوت کد. ^{۱۵} وختیکه مهللیل شصت و پنج ساله بود، باچه
شی یارد پیدا شد. ^{۱۶} بعد از پیدا شدن یارد، مهللیل هشت
صد و سی سال دیگه زندگی کد و دیگه باچه ها و دختر و ام
دزشی پیدا شد. ^{۱۷} تمام روزای زندگی مهللیل هشت صد و
نود و پنج سال بود و او فوت کد. ^{۱۸} وختیکه یارد یگ صد و
شصت و دو ساله بود، باچه شی حنوخ پیدا شد. ^{۱۹} بعد از پیدا
شدن حنوخ، یارد هشت صد سال دیگه زندگی کد و دیگه
باچه ها و دختر و ام دزشی پیدا شد. ^{۲۰} تمام روزای زندگی یارد
نه صد و شصت و دو سال بود و او فوت کد. ^{۲۱} وختیکه
حنوخ شصت و پنج ساله بود، باچه شی متوشالِح پیدا شد.
^{۲۲} بعد از پیدا شدن متوشالِح، حنوخ سه صد سال د راه خدا

قَدَم زَد و دِيگه باچه ها و دُختر و ام دَزشي پيدا شُد. ^{۲۳} تمام
 روزاي زِنديگي حَنوخ سِه صد و شصت و پَنج سال بُوَد.
^{۲۴} حَنوخ دَ راهِ خُدا قَدَم مِيَزَد و آخِرِ کار او غِيَب شُد، چُون خُدا
 او رِه پيش خُو بُرَد. ^{۲۵} وختِيکه مَتُوشالِح يگ صد و هشتاد و
 هفت ساله بُوَد، باچه شي لَمَک پيدا شُد. ^{۲۶} بعد از پيدا شُدون
 لَمَک، مَتُوشالِح هفت صد و هشتاد و دُو سالِ دِيگه زِنديگي کد
 و دِيگه باچه ها و دُختر و ام دَزشي پيدا شُد. ^{۲۷} تمامِ روزاي
 زِنديگي مَتُوشالِح نُه صد و شصت و نُه سال بُوَد و او فَوَت کد.
^{۲۸} وختِيکه لَمَک يگ صد و هشتاد و دُو ساله بُوَد، او صَاحِبِ
 يگ باچه شُد ^{۲۹} و نام شي رِه نوح ايشت، چُون او کُفَت: ”اي
 مو رِه از کار و رَنج-و-زَحمتِ دِستاي مو دَمزِي زمي که خُداوند
 اي رِه نالَت کده آرامِش-و-آسُودگي مِيدِيه. “ ^{۳۰} بعد از پيدا
 شُدونِ نوح، لَمَک پَنج صد و نوَد و پَنج سالِ دِيگه زِنديگي کد
 و دِيگه باچه ها و دُختر و ام دَزشي پيدا شُد. ^{۳۱} تمامِ روزاي
 زِنديگي لَمَک هفت صد و هفتاد و هفت سال بُوَد و او فَوَت
 کد. ^{۳۲} وختِيکه نوح پَنج صد ساله بُوَد، او صَاحِبِ سِه باچه
 شُد؛ نام هاي ازوا سام، حام و يافِث بُوَد.

۶ وختیکه تعدادِ اِنسان دَ رُوی زمی کلو شُد و بلده ازوا
 دُختر و تَوُلد شُد، ^۲ باچه های خُدا دِید که دُختر و نِ آدمی زاد
 چِیقس نُور بند آسته و اونا از هر کُدم که خوش شی میمَد بلده
 خُو خاتو میگرِفت. ^۳ پس خُداوند گُفت: ”روح مه دَ اِنسان بلده
 همیشه باقی نَمومنه، چراکه او فانی-و-جسمانی آسته و بعد
 از ی روزای زندگی شی یگ صد و بیست سال بَشه. “ ^۴ دَمزُو
 روزا و ام بعد از و مردمای غولپیکر دَ رُوی زمی مَوْجود بُود،
 دَمزُو غِیتیکه باچه های خُدا قد دُختر و نِ اِنسان یگجای شُد و
 اونا بلده از وا اولادا زبید. اونا پالوانای زمانِ سابق بُود،
 مردای نامتو. ^۵ و خُداوند دِید که شرارت-و-بدی اِنسان دَ رُوی
 زمی کلو شُد و پگِ فِکرا و نِیت های دِلِ مردُم همیشه پُر از
 شرارت آسته. ^۶ پس خُداوند از خِلقتِ اِنسان دَ رُوی زمی
 غَمگین شُد و افسوس خورد و دِلِ شی دِق شُد. ^۷ اوخته خُداوند
 گُفت: ”ما اِنسان ره که خَلق کدیم از رُوی زمی پای پاک گُم
 مُونم، از اِنسان گرِفته تا حیوان، خزندگو و مُرغکوی آسمو،
 چراکه از جور کدونِ ازوا افسوسی مه مییه. “ ^۸ مگم نوح دَ
 پیشِ خُداوند اَبرو دَشت.

^۹ ای دَ باره نسلِ نوح آسته: نوح دَ زمانِ خُو یگ آدمِ عادِل و
 بے عیب بُود و دَ راهِ خُدا قَدَم مِیَزَد. ^{۱۰} نوح سِه باچه دَشت دَ نام
 های سام، حام و یافِث. ^{۱۱} تمامِ مردُمِ زمی دَ نظرِ خُدا فاسِد-و-
 بدکار بُود و زمی از ظلم-و-سِتَم پُر شُدَد. ^{۱۲} خُدا دُنیا ره توخ
 کد و دید که چِیقس فاسِد شُدَد، چراکه تمامِ بشرِ دَ راهِ بدی-و-
 فِساد رِی بُود. ^{۱۳} پس خُدا دَ نوح گُفت: "تصمیمِ گِرِفْتیم که
 بشرِ ره از بَینِ بُرُم، چراکه زمی بخاطرِ ازوا پُر از ظلم-و-سِتَم
 شُدَد. اینه، ما اونا ره قد زمی قتی نابُود مُونُم. ^{۱۴} مگم تُو بلَدِه
 خُو از چِیوِ درختِ سَرو یگ کِشتی جور کُو که دَ بَینِ شی
 چندین اُتاق بَشَه؛ کِشتی ره از منَه و بُرو خن قیر لیش کُو ^{۱۵} و
 اُو ره دَمزی طَریقَه جور کُو: دِرازی شی سِه صد توغی، بر
 شی پنجاه توغی و بلندی شی سی توغی بَشَه. ^{۱۶} دُو قِریش
 تاهتر از چَت، کلکین بیل و درگه شی ره از بَغل شی بُر کُو؛
 دَزشی طَبِقَه تَینَه، طَبِقَه دَوَم و سَوَم جور کُو. ^{۱۷} چُون اینه، ما دَ
 رُوی زمی طوفان و سیل رِی مُونُم تا پگِ مَوْجُوداتِ جاندار ره
 که نَفَسِ حَیاتِ دَره از تِی آسمو نابُود کُنم؛ هر چیزی که دَ رُوی
 زمی آسته، از بَینِ مورَه. ^{۱۸} لیکن ما قد از تُو عَهد-و-قَول

مُونْم؛ و تُو قد باچه ها، خاتُو و بیری گون خُو دَ کِشتی داخل
 موشی^{۱۹} و از پگِ زنده جانا یعنی از پگِ مَوْجوداتِ جاندار
 یگ یگ جوړه، نَر و ماده بِگِیر تاکه قد تُو دَ مَنه کِشتی بوره و
 زنده بُمَنه: ^{۲۰} یگ یگ جوړه از مُرغکو دَ مُطابقِ جنسِ خُو، از
 حیوانا دَ مُطابقِ جنسِ خُو و از تمامِ خزندگونِ زمی دَ مُطابقِ
 جنسِ خُو دَ پیش تُو مییه تاکه قد تُو زنده نگاه شنه. ^{۲۱} امچنان
 از هر رقم چیزای خوردنی گرفته بلده خُو دَ خیره کُو تا بلده خود
 تُو و مخلوقاتِ کِشتی خوراک بشه. ^{۲۲} ” و نوح امو رقم کد؛
 او تمام چیزای ره که خُدا دَ زشی امر کُدد، دَ جای اُورد.

طوفان-و-سیل

۷ بعد از و خُداوند دَ نوح کُفت: ”تُو قد تمامِ خانوارِ خُو
 داخلِ کِشتی بورو، چراکه دَ امزی نسل تنها تُو ره دَ حُضورِ خُو
 عادلِ مینگرم. ^۲ از پگِ حیوانای حلالِ گوشت هفت جوړه،
 یعنی هفت نَر و هفت ماده قد خُو بِگِیر. و لیکن از حیوانای
 حرام گوشت یگ جوړه، یعنی یگ نَر و یگ ماده بِگِیر.
^۳ امچنان از مُرغکوی آسمو هفت جوړه نَر و ماده بِگِیر تاکه
 نسلِ از وَا دَ تمامِ رُوی زمی باقی بُمَنه، ^۴ چون بعد از هفت

روز ما بَلَدِه چل شاو و چل روز دَ زمی بارشِ رَبی مُونم و هر
مَوْجُودی زنده ره که جور کدیم از رُوی زمی از بَین مُوبرم.^۵
و نوح هر چیزی ره که خُداوند دَزُو امر کُدد، انجام دَد.

نوح شش صد ساله بُود که اُمُو طوفان-و-سیل دَ زمی اَمَد.^۶
و نوح قد باچه ها و قد خاتُو و بیری گون خُو پیش از اَمَدونِ آو^۷
های سیل دَ مَنه کِشتی رفت.^۸ از حیوانای حلال گوشت و
حیوانای حرام گوشت، از مُرغکو و از تمام خَزندگونِ زمی
یگ یگ جوهره، نَر و ماده پیشِ نوح اَمَدِه دَ کِشتی داخل شُد،^۹
اُمُو رَقْمیکه خُدا دَ نوح امر کُدد.^{۱۰} و بعد از هفت روز آو های
سیل دَ زمی اَمَد.^{۱۱} دَ شش صَدُم سالِ زندگی نوح، دَ روز
هفدَهَمِ ماهِ دَوَم، دَقیق دَ اَمزُو روز، چشمه ها از غُوجی کِئِه
زمی بُر شُد و سربندهای آسمو واز شُد^{۱۲} و مُدَتِ چل شاو و
چل روز دَ بَلِه زمی بارشِ بارید.^{۱۳} دَقیق دَمزُو روز نوح و باچه
های شی سام، حام و یافِث و خاتُونِ نوح قد سه بیری شی
داخلِ کِشتی شُد:^{۱۴} اونا و تمام جانورای درنده دَ مُطابِقِ جنس
خُو، تمام چارپایا دَ مُطابِقِ جنسِ خُو، تمام خَزندگونِ که دَ رُوی
زمی خَزک مونه دَ مُطابِقِ جنسِ خُو و تمام مُرغکو دَ مُطابِقِ
جنسِ خُو، یعنی تمام پرنده گو و تمام بالدارا.^{۱۵} از پگ

مَوْجُودَاتِ جاندار که نَفْسِ حَيَاتِ دَشت، یگ یگ جوړه دَ پيشِ
نوحِ داخِلِ كِشتی رفت. ^{۱۶} اُونای که داخِلِ رفت نَر و مادِه تمامِ
مَوْجُودَاتِ بُوَد، اَمُو رَقْمِيكِه خُدا دَ نوحِ اَمْر كُود. و خُداوند
دَرگِه كِشتی ره از پُشتِ ازو بسته كد.

^{۱۷} طوفان-و-سيل مُدَّتِ چل شاو روز دَ بِلِه زمی اِدامه دَشت و
آو كَلو شُدِه كِشتی ره باله كد و كِشتی از زمی غَدْر باله بُوَد.
^{۱۸} آو باقُوتِ شُدِه دَ بِلِه زمی كَلو شُدِه رِبِي بُوَد و كِشتی دَ رُوی
آو حَرَكْتِ مُوكَد. ^{۱۹} آو دَ بِلِه زمی غَدْر كَلو باقُوتِ شُد و پِگ
كوه های بِلندی ره كه دَ تَي تمامِ اَسْمو بُوَد، پوَشَنَد. ^{۲۰} آو
پوزده توغی از كوه ها بِلندتر رفت و اونا ره پوَشَنَد. ^{۲۱} تمامِ
مَوْجُودَاتِ جاندار كه دَ رُوی زمی حَرَكْتِ مُوكَد نابُود شُد:
مُرغَكُو، چارپایا، جانورای دَرِنده و تمامِ خَزِنْدَكُونِ كه دَ زمی
خَزَكِ مُونِه و پِگِ اِنسانِ ها. ^{۲۲} هر مَوْجُودِي كه دَ خُشَكِه
زِنْدَكِي مُوكَد و دَ بِيِنِي شِي نَفْسِ حَيَاتِ بُوَد، از بِيِنِ رفت.
^{۲۳} دَمزِي رَقْمِ خُدا هر مَوْجُودِ زِنْدِه ره از رُوی زمی گَم-و-گُل
كد؛ از اِنسانِ گَرِفْتِه تا حَيوانا، خَزِنْدَكُو و مُرغَكُوِي اَسْمو، پِگ
شِي از زمی گَم-و-گُل شُد. تنها نوح و كَسای كه قَد ازو دَ
كِشتی بُوَد، زِنْدِه باقی مَنَد. ^{۲۴} و آو تا يگ صد و پَنجاه روز

تمام زمی ره گرفتد.

ایسته شدونِ طوفان-و-سیل

۱ مگم خدا دَ فکرِ نوح و تمام جانورای درنده و چارپایای
منه کشتی بُود. اویگ باد ره دَ رُوی آو ریی کد و آو کم شده
رفت. ۲ چشمه ها از غُوجی زمی و سربندهای آسمو بند شد و
بارش از آسمو قوی شد. ۳ آو از رُوی زمی کم شده مورفت و
بعد از یگ صد و پنجاه روز آو دیگه ام کمتر شده رفت. ۴ و دَ
روز هفدهم ماهِ هفتم کشتی دَ کوه های آارات ششت. ۵ آو تا
ماهِ دهم کمتر شده مورفت. دَ روزِ اوّلِ ماهِ دهم شیخی های
کوهها معلوم شد. ۶ پس از چل روز نوح کلکین کشتی ره که
جور کُدد، واز کد ۷ و یگ زاغ ره ایله کد. مگم زاغ ایسو و او
سو پر میزد تا غیتیکه آو از بله زمی خُشک شد. ۸ پس ازو
یگ کوتر ره ایله کد تا بنگره که آو از بله زمی خُشک شده یا
نه. ۹ مگم کوتر کُدم جای خُشکی ره بلده ایشتون پای خُو پیدا
نتست، چراکه آو تا هنوز دَ بله تمام زمی موجود بود. امزو
خاطر کوتر پس دَ کشتی دَ پیشِ نوح آمد و نوح دِست خُو ره از
کلکین بُرو بُر کد و کوتر ره گرفته داخل کشتی آورد. ۱۰ نوح

هفت روزِ دِیگه صَبْر کد و بسم کوتر ره از کِشتی بُرو ایله کد.

^{۱۱} دَ غَیْتِ آفَتَو شِشْتَو کوتر دَ پِیشِ نوحِ پس آمد و یگ بَلگِ
درختِ زَبْتُون ره دَ نُولِ خُو گِرِفته اُورد. پس نوح فامید که او از
بَله زمی تا شِشته. ^{۱۲} او هفت روزِ دِیگه اِنْتِظار کَشید و کوتر
ره دُوباره ایله کد، مگم کوتر دِیگه دَ پِیشِ شی نه آمد.

^{۱۳} دَ سَالِ شَشِ صد و یگمِ زِندگیِ نوح، دَ روزِ اوّلِ ماهِ اوّل، او
از رُوی زمی خُشک شُدِه رِبی بُود. پس نوح سِرپوشِ کِشتی ره
باله کد و دید که واقِعاً رُوی زمی خُشک شُدِه رِبی اَسْتِه. ^{۱۴} دَ
روزِ بیست و هفتمِ ماهِ دوّمِ زمی مُکَمَلِ خُشک شُد ^{۱۵} و خُدا دَ
نوح گُفت: ^{۱۶} ”بیه، از کِشتی بُر شو، تُو و خاتون تُو، باچه
های تُو و بیری گون تُو ام قد تُو قتی. ^{۱۷} تمام زنده جانا که قد
تُو اَسْتِه، پگِ امزُو مَوْجُوداتِ جاندار ره، از مُرغکو گِرِفته تا
چارپایا و پگِ خَزِندگونِ که دَ رُوی زمی خَزک مونه، قد خُو
بُرو بَیر تا دَ رُوی زمی تَیت شُنه و دَ دُنیا بارور و کَلو شُنه.“
^{۱۸} و نوح قد باچه ها، خاتو و بیری گون خُو از کِشتی بُر شد.
^{۱۹} امچنان تمام حیوانا، تمام خَزِندگو و تمام مُرغکو، پگِ
زنده جانای که بَله زمی حَرکت مونه دَ مُطابِقِ جِنسِ خُو از مَنه
کِشتی بُر شد.

نوح قربانی تقدیم مونه

۲۰ پس نوح یگ قربانگاه بلده خُداوند آباد کد و از هر چارپای

و پرنده حلال گوشت گرفته دَ عِنوانِ قُرَبانی سوختنی دَ

قُرَبانگاه تقدیم کد. ۲۱ وختیکه بوی خوش قُرَبانی دَ پیش

خُداوند رسید، اُو دَ دِلِ خُو کُفت: ”ما دفعه دیگه زمی ره

بخاطرِ انسان نالت نمونم، چراکه دِلِ انسان از ریزگی طرفِ

بدی میل دَره. ما مَوْجوداتِ زنده ره دیگه نابود نمونم، امُو

رقمیکه ایمدفعه کدم.

۲۲ تا وختیکه دُنیا و جُود دَره،

کِشت و دِرُو،

یخی و گرمی،

زمستو و تایستو

و روز و شاو خلاص نموشه.“

۹ خُدا نوح و باچه های شی ره بَرکت دَدَه کُفت: ” باروَر و

کَلو شُنید و زمی ره پُر کُنید. ^۲ ترس و بیم شُمو دَ بِلَه تمام

حَیوانای زمی و پَگِ مُرغکوی آسمو و دَ بِلَه هرچیزی که دَ

رُوی زمی خَزک مُونه و پَگِ ماهیای دریا و جُود مِیدَشته بَشه؛

ما پَگِ ازوا ره دَ دِستِ از شُمو دَدیم. ^۳ هر چیزی که حَرکت

مُونه و زندگی دَره بَلدِه خوراک شُمو آسته؛ امو رَقم که گیاه

های سَوز ره دَز شُمو دَدیم، تمام چیزا ره دَز شُمو مِیدیم. ^۴ مَگم

گوشت ره قَد خُون شی که زندگی ازو آسته، نَخورید. ^۵ و خُون

شُمو ره که زندگی شُمو آسته، ضَرور بازخاست مُونم: او ره از

هر حَیوان و از هر اِنسان بازخاست مُونم؛ از هر اِنسان جانِ بَرار

شی ره بازخاست مُونم.

۶ کسی که خُونِ یَگِ اِنسان ره مِیریزنه،

خُونِ ازو ام از دِستِ اِنسان ریختنده مُوشه.

چراکه خُدا اِنسان ره

^۷ شُمو بارور و کلو شنید؛ د بِلَه زمی تیت شده دز شی کلو شنید. ”^۸ بعد ازو خدا د نوح و باچه های شی گفت: ”^۹ اینه، ما عهد خورِه قد شُمو و اولاده شُمو که بعد از شُمو مییه ^{۱۰} و قد تمام زنده جانای که قد شُمو آسته، بسته مُونم: قد مُرغکو، چارپایا و پگ حیوانای زمی که قد شُمو آسته، یعنی قد هر چیزی که از کشتنی بُرو آمد، قد هر جاندار زمی. ”^{۱۱} ما عهد خورِه قد شُمو اُسْتوار مُونم که دیگه هرگز پگ موجوداتِ جاندار د وسیله طوفان-و-سیل آو نابود نموشه و دیگه هرگز طوفان-و-سیل نمییه که زمی ره تباه کنه. ”^{۱۲} و خدا گفت: ”نشانی عهدی که ما د بین ازخو و ازشُمو و پگ زنده جانای که قد شُمو آسته بسته مُونم و بلده تمام نسل های آینده برقرار مومنه، اینی آسته: ”^{۱۳} ما رنگین کمون خورِه د اورها میلم و ای نشانی عهدی آسته که د بین ازمه و زمی بسته شده. ”^{۱۴} وختیکه اورها ره د بِلَه زمی میرم و رنگین کمو د اورها دیده موشه، ”^{۱۵} اوخته عهد خورِه که د بین ازمه و شُمو و پگ زنده جانای جسمدار بسته شده د یاد خو میرم؛ و آوها دیگه هرگز سیل جور نموشه تا تمام موجوداتِ جاندار ره نابود کنه.

۱۶ هر غَيْتِيْكَه رنگين كَمُو دَ آوُرْها ظاهِر شُنه، ما اُو ره مِينْگَرْم

و عهدِ جاويدانى ره كه بَيْنِ خُدا و پگِ زنده‌جانايِ جِسْمدارِ

رُوى زمى آسته دَ ياد خُو مِيرْم. ” ۱۷ و خُدا قد نوح كُفت: ”

اَر، اينمى نشانى عهدى آسته كه ما دَ بَيْنِ ازخُو و تمامِ

مَوْجُوداتِ جاندارِ رُوى زمى بسته كديم. ”

۱۸ باچه هاى نوح كه از كِشتى بُر شُد، اينى كسا بُود: سام،

حام و يافِث. حام آتِه كِنعان بُود. ۱۹ اميا سِه باچه نوح بُود و

امزيا مَرْدُم دَ تمامِ زمى پَخش شُد. ۲۰ و نوح دَ كِشت-و-كارِ

زمى شُرُوع كده يگِ باغِ انگور جور كد. اُو اوّلين نفر بُود كه

يگِ باغِ انگور ره جور كد. ۲۱ يگِ روز نوح از شرابِ انگور

وُچى كده نشه شُد و خود ره دَ خَيْمِه خُو لُچ كد. ۲۲ حام آتِه

كِنعان، لُچى آتِه خُو ره ديد و بُرو رفته دَ دُو برار خُو خبر دَد.

۲۳ اوخته سام و يافِث پَتُو ره گِرِفته دَ بَلِه شانه هاى خُو اَنَدخت

و پَسكى پَسكى رفته لُچى آتِه خُو ره پوشند. رُوى ازوا ديگه

طرف بُود و اونا لُچى آتِه خُو ره نَدِيد. ۲۴ وختيکه نوح از حالتِ

نشه‌گى خُو بيدار شُد و فامِيد كه باچه ريزه شى چيز كار كده،

۲۵ اُو كُفت:

” نالْت دَ كِنعان!

أَوْ غُلَامٍ غُلَامَايَ بَرَارُونَ خُو بَشَه.

نوح بسم گفت: ^{۲۶}

”حمد-و-ثنا دَ خُداوند، خُدای سام.

کِنعانِ غُلَامِ سامِ بَشَه.

^{۲۷} خُدا زَمینِ یافِثِ ره پِراخِ کُنَه

أَوْ دَ خَیمه های سامِ زندگی کُنَه

و کِنعانِ غُلَامِ اَزو بَشَه.

^{۲۸} پس از طوفان-و-سیل، نوح سِه صد و پِنجاه سالِ دِیگَه

زندگی کد ^{۲۹} و تمامِ روزایِ زندگیِ نوح نُه صد و پِنجاه سال
بُود؛ و اَوْ فَوْتِ کد.

نسل های بعد از نوح

۱۰ اینیا نسل های سام، حام و یافِث، باچه های نوح

آسته. بعد از طوفان-و-سیل بلده ازوا اولادا پیدا شد. ^۲ باچه
 های یافت اینی کسا بود: جومر، ماجوج، مادای، یاوان،
 ثوبال، ماشخ و تیراس. ^۳ باچه های جومر اینی کسا بود:
 اشکناز، ریفات و توجرمه. ^۴ باچه های یاوان اینی کسا بود:
 آلیشه، ترشیش، کتیم و رودانیم. ^۵ امزیا ملت های ساحل نشین
 د سرزمینای خو د مطابق زیو، طایفه و قوم خو پخش شد.
^۶ باچه های حام اینی کسا بود: کوش، مصر، فوط و کنعان.
^۷ باچه های کوش اینی کسا بود: سبا، حویله، سبته، رعمه و
 سبتکا. باچه های رعمه اینی کسا بود: شبا و ددان. ^۸ کوش
 آته نمروود شد و نمروود اولین کسی بود که د دنیا قدرتمند شد.
^۹ او د حضور خداوند یگ میرگن قوی بود؛ امزی خاطر گفته
 موشد: "مثل نمروود، که بهترین یگ میرگن قوی بود."
^{۱۰} شروع پادشاهی شی د بابل، ایرک، اکد و کلنه د سرزمین
 شنعار بود. ^{۱۱} ازو سرزمی نمروود د ملک آشور رفت و شارای
 نینوا، رحوبوت عیر، کالح ^{۱۲} و ریسن ره آباد کد. ریسن د
 مینکل نینوا و شار کته کالح آباد شد.

^{۱۳} مصر بابه کلون امزی قوما شد: لودی ها، عنامی ها، لهابی
 ها، نفتوحی ها، ^{۱۴} فتروسی ها، کسلوچی ها و کفتوری ها.

فَلَسْطِينِي هَا از كَسْلُوحي هَا دَ وُجُودِ اَمَد. ^{١٥} باچه اَوْلباري

كِنَعان، صَيِدون بُوَد و باچه دَوَم شِي حيت. ^{١٦} يَبُوسِي هَا،

اَمُورِي هَا، جَرجاشِي هَا، ^{١٧} حَوِي هَا، عَرَقِي هَا، سِينِي هَا،

^{١٨} اَرُوادِي هَا، صَمارِي هَا و حَماتِي هَا اَوْلادِه شِي بُوَد. و پِسان

هَا طايِفِه هَايِ كِنَعان تَيِت پَرَك شُد ^{١٩} و سَرحدِ كِنَعانِي هَا از

مَنْطِقَه صَيِدون طَرَفِ جَرار تا غَزِه، و طَرَفِ سَدُوم، عُمُورِه،

اَدَمِه و صَبُويِم تا لاشِع بُوَد. ^{٢٠} اينَميا باچه هَايِ حام دَ مُطابِقِ

طايِفِه هَا و زِبُونايِ خُو دَ سَرزَمِينا و مِلَّت هَايِ خُو بُوَد.

^{٢١} بَلدِه سَام، بَرارِ كَنِه يافِث و بابِه كَلونِ پَگِ اَوْلادايِ عِبْرِ اَم

باچه هَا پَيِدا شُد. ^{٢٢} باچه هَايِ سَام اينِي كِسا بُوَد: عيَلام،

اَشُور، اَرَفَكشاد، لُود و اَرام. ^{٢٣} باچه هَايِ اَرام اينيا بُوَد:

عُوص، حُول، جاتِر و ماش. ^{٢٤} اَرَفَكشاد اَتِه شالِح شُد و شالِح

اَتِه عِبْر. ^{٢٥} بَلدِه عِبْرِ دُو باچه پَيِدا شُد: نامِ يِگ شِي فِلِج، يعني

«تَقسِيم» بُوَد، چُون دَ زَمانِ اَزو مَرْدُمِ زَمِي تَقسِيم شُد؛ و نامِ

بَرار شِي يُقطان بُوَد. ^{٢٦} يُقطان اَتِه امزِي باچه هَا شُد: اَلموداد،

شالِف، حَضْرَمَوت، يارِح، ^{٢٧} هَدُورام، اُوزال، دَقَلَه، ^{٢٨} عَوبال،

اَيِمائيل، شيبيا، ^{٢٩} اوفير، حَويلِه و يوباب. اَميا پَگِ شِي باچه

هَايِ يُقطان بُوَد. ^{٣٠} سَرزَمِينِ اَزوا از مِيشا گَرِفْتِه تا سِفاراه دَ

کوهِستونِ شَرْقِي بُود. ^{۳۱} آميا باچه های سام دَ مُطابِقِ طایفه ها
و زبونای خُو، دَ سرزمینا و مِلَّتِ های خُو بُود. ^{۳۲} اینمیا طایفه
های باچه های نوح بُود دَ مُطابِقِ پُشتِ نامه های که دَ مِلَّتِ
های ازوا و جُود دَشت. و امزیا بعد از طوفان-و-سیل مِلَّتِ ها دَ
دُنیا پَخش شُد.

بُرَجِ بَابِل

۱ ۱ پِگِ مَرْدُمِ دُنیا دَ یِگِ زِبو و لهجه گپ مِیَزِد. ^۲ وختی
مَرْدُمِ سُونِ شَرْقِ کوچِ کد، اونا یِگِ دَشتِ ره دَ سرزمینِ شِنعار
پیدا کد و دَ اُونجی جای-د-جای شُد. ^۳ اونا قد یِگِدیگِه خُو
گُفت: ”بِیید که خِشتِ بَرِیزنی و اونا ره خُوبِ پُخته کنی.“
اونا دَ جای سنگ از خِشت و دَ جای گِج از قِیرِ اِستِفاده کد.
^۴ اوخته اونا گُفت: ”بِیید که یِگِ شارِ بِلدِه خُو آباد کنی و یِگِ
بُرَجِ که سر شی دَ آسمو بَرَسِه، تا بِلدِه خُو یِگِ نامِ جور کنی.
اگه نَه دَ رُویِ تَمامِ زمی تِیتِ پَرکِ موشی.“

^۵ اوخته خُداوند تاه اَمَدِ تاکه شار و بُرجی ره که بَنی آدم آباد
کُد، بِنگره. ^۶ و خُداوند گُفت: ”اونه! اونا یِگِ مَرْدُمِ اَسته و

زبون پگ شی یگه. و ای فقط شروع کار ازوا یه. اینالی هر
 کاری ره که اونا قصد انجام ددون شی ره کنه، بلده ازوا
 ناممکن نییه. ^۷ بیید که تا بوری و زبون ازوا ره گدوڈ کنی
 تاکه اونا توره یگدیگه خو ره نفامه. ^۸ اوخته خداوند اونا ره
 از اونجی د تمام زوی زمی تیتپرک کد و اونا از آباد کدون
 شار دست بله کد. ^۹ امزی خاطر اونجی ره بابل نام ایشنت
 چراکه خداوند د اونجی زبون تمام مردم دنیا ره گدوڈ کد و از
 اونجی خداوند اونا ره د تمام زوی زمی تیتپرک کد.

نسل ها از سام تا ابرام

^{۱۰} اینیا نسل های سام آسته: وختی سام صد ساله بود، یعنی
 دو سال بعد از طوفان، او آته ارفکشاد شد. ^{۱۱} بعد از پیدا
 شدن ارفکشاد، سام پنج صد سال دیگر زندگی کد و صاحب
 دیگره باچه ها و دختر و شد. ^{۱۲} وختیکه ارفکشاد سی و پنج
 ساله بود، او آته شالح شد. ^{۱۳} بعد از پیدا شدن شالح،
 ارفکشاد چار صد و سه سال دیگر زندگی کد و صاحب دیگره
 باچه ها و دختر و شد. ^{۱۴} وختیکه شالح سی ساله بود او آته
 عبر شد. ^{۱۵} بعد از پیدا شدن عبر، شالح چار صد و سه سال
 دیگر زندگی کد و صاحب دیگره باچه ها و دختر و شد.

^{۱۶} وختیکه عیبر سی و چار ساله بُوَد، اُو آتِه فِلیج شُد. ^{۱۷} بعد از پیدای شُدونِ فِلیج. عیبر چار صد و سی سالِ دِیگِه زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۱۸} وختیکه فِلیج سی ساله بُوَد اُو آتِه رِعُو شُد. ^{۱۹} بعد از پیدای شُدونِ رِعُو، فِلیج دُو صد و نُه سالِ دِیگِه زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۲۰} وختیکه رِعُو سی و دُو ساله بُوَد اُو آتِه سَرُوَج شُد. ^{۲۱} بعد از پیدای شُدونِ سَرُوَج، رِعُو دُو صد و هفت سالِ دِیگِه زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۲۲} وختیکه سَرُوَج سی ساله بُوَد اُو آتِه ناحور شُد. ^{۲۳} بعد از پیدای شُدونِ ناحور، سَرُوَج دُو صد سالِ دِیگِه زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۲۴} وختیکه ناحور بیست و نُه ساله بُوَد اُو آتِه تارَح شُد. ^{۲۵} بعد از پیدای شُدونِ تارَح، ناحور یگ صد و نُه سالِ زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۲۶} وختیکه تارَح هفتاد ساله بُوَد اُو آتِه اَبرام، ناحور و هاران شُد.

^{۲۷} اینیا نسل های تارَح آسته: تارَح آتِه اَبرام، ناحور، و هاران شُد. و هاران آتِه لوط شُد. ^{۲۸} هاران پیشِ رُوی آتِه خُو تارَح دَ اُورِ کلدانیا، یعنی سرزمینِ که پیدای شُدَد، فَوَت کد. ^{۲۹} اَبرام و ناحور، هر دُوی شی خاتُو کد. نامِ خاتُونِ اَبرام، سارای بُوَد و

نامِ خاتُونِ ناحور، ملکه که دُخترِ هاران بُود. هاران آتِه ملکه و یسکه.^{۳۰} ولے سارای سَنده بُود، یعنی اولاد نَدشت.

^{۳۱} تارَح باچِه خُو اَبرام و نوسِه خُو لوط ره که باچِه هاران بُود و بیری خُو سارای ره که خاتُونِ اَبرام بُود، گِرِفَت و از اُورِ کلدانیا بُر شُد که طرفِ سرزمینِ کِنعان بوره. مگم وختیکه دَ شارِ حَراَن رَسید، دَ اُونجی مَند.^{۳۲} روزای عُمَرِ تارَح دُو صد و پَنج سال بُود و تارَح دَ حَراَن فَوَت کد.

دَعَوَتِ خُدا از اَبرام

۱۲^۱ اوخته خُداوند دَ اَبرام گُفت: ”از وطن خُو، از قَدِ قوم خُو و از خانِه آتِه خُو بُر شو و دَ سرزمینی بورو که دَز تُو نِشو مَیدیم.

^۲ ما از تُو یگ مِلَّتِ کُتِه جور مُونم.

ما تُو ره بَرکت مَیدم

و نام تُو ره بزرگ مُونم

تاکه تُو سرچشمه بَرکت بَشی .

۳ ما کسای ره بَرکت میدیم

که تُو ره بَرکت میدیه

و کسای ره نالت مُونم

که تُو ره نالت مونه؛

و پگ قوم های دُنیا دَ وسیله ازتو بَرکت پیدا مونه. ”

۴ پس ابرام امو رقم که خُداوند دَزُو امر کُدد، رَی شُد و لوط

ام قد شی قتی رفت. ابرام هفتاد و پنج ساله بُود که از حَراَن

بُر شُد. ۵ او خاتون خُو سارای و برارزاده خُو لوط ره قد تمام

دارایی و قد کسای که دَ حَراَن دَ دست اُورُد، گِرِفته طرفِ

سرزمینِ کِنعان رَی شُد. وختیکه اونا دَ کِنعان رسید، ۶ ابرام دَ

امزُو سرزمی تا منطقه درختِ بَلوطِ مورِح دَ شارِ شِکیم، سَفر

کد. دَ او غیت کِنعانی ها دَزُو سرزمی بُود-و-باش دَشت.

۷ اوخته خُداوند دَ ابرام ظاهر شُدِه گُفت: ”ما ای سرزمی ره دَ

نسلِ ازتو موبخشم. ” پس ابرام دَ اُونجی یگ قُربانگاه بلده

خداوند که دَزُو ظاهر شُدُد، جور کد. ^۸ بعد ازو ابرام از اُونجی کوچ کده دَ منطقه کوهستانی دَ شرقِ شارِ بیتِئیل خیمه زد. شارِ بیتِئیل دَ غرب شی و شارِ عای دَ شرق شی بود. و دَمزُو جای ام یگ قُربانگاه بلده خداوند جور کد و نامِ خداوند ره گرفته عبادت کد. ^۹ و ابرام دَ سفر خُو ادامه دده طرفِ جنوب رفت.

ابرام دَ مصر

^{۱۰} مگم دَمزُو سرزمی قحطی پیدا شد. پس ابرام دَ مصر رفت تا دَ اُونجی زندگی کنه، چراکه دَ امزُو سرزمی سخت قحطی بود. ^{۱۱} وختی او نزدیک شد که دَ سرزمینِ مصر داخل شنه، او دَ خاتون خُو سارای گفت: "ما میدنم که تُو خاتونِ نوربند آستی. ^{۱۲} غیتیکه مردمِ مصر تُو ره بنگره، اونا موگه که 'ای خاتونِ ازی آسته.' اوخته مره موکشه و تُو ره زنده نگاه مونه. ^{۱۳} پس بگی که خوار مه آستی، تا از خاطرِ ازتو دَ حقِ ازمه خوبی شنه و جان مه از خاطرِ ازتو حفظ شنه."

^{۱۴} وختیکه ابرام دَ مصر داخل شد، مصری ها دید که خاتون شی کلو نوربند آسته. ^{۱۵} و غیتیکه نفرای دربارِ فرعون سارای

ره دید، از نوریندی شی دَ حُضُورِ فِرْعَوْنَ تَعْرِيفِ كَد . پس

سارای دَ قَصْرِ فِرْعَوْنَ بُرْدَه شُد. ^{۱۶} فِرْعَوْنَ از خاطرِ سارایِ قد

أَبْرَامِ خُوبِي كَد و أَبْرَامِ صَاحِبِ گوسپندو، گاوو، أَلَاغَا، غُلَامَا،

كَنِيزَا و أَلَاغَايِ مَادَه و أَشْتَرَا شُد. ^{۱۷} مِگَم خُداوند، فِرْعَوْنَ و

نفرای شی ره از خاطرِ سارایِ خَاتُونِ أَبْرَامِ، دَ بَلَاهَايِ سَخْتِ

دُجَارِ كَد. ^{۱۸} پس فِرْعَوْنَ أَبْرَامِ رَه كُوي كَدَه كُفْت: "إِي چي رقم

كار آسته كه قد ازمه كدي؟ چرا دَز مه نَكُفْتِي كه سارای

خَاتُونِ تُو آسته؟ ^{۱۹} چرا كُفْتِي كه 'أُو خَوَارِ مَه يَه' و مَا أُو رَه

خَاتُو كُدْم؟ اينه، خَاتُونِ تُو، إِي رَه بَگِيرِ و بَوْرُو. " ^{۲۰} دَمَزُو

عَيْتِ فِرْعَوْنَ دَ بَارَه اَزُو دَ نَفْرَايِ خُو أَمْرِ كَد و أُونَا أَبْرَامِ و

خَاتُونِ شِي رَه قَد تَمَامِ دَارَايِي شِي رِي كَد.

جدا شُدونِ لوطِ از أَبْرَامِ

۱۳ ^۱ پس أَبْرَامِ قَد خَاتُونِ خُو و تَمَامِ دَارَايِي خُو از مِصرِ دَ

جَنُوبِ كِنَعَانَ أَمَد؛ و لوطِ ام قَد شِي قَتِي بُوَد. ^۲ أَبْرَامِ از نِگَاهِ

گَلَه-و-رَمَه و نُقْرَه و طِلَّا غَدْرِ دَوْلَتَمَنْدِ بُوَد. ^۳ أُو از جَنُوبِ كُوجِ

كَدَه دَ بَيْتِئِيلِ أَمَد، دَمَزُو جَايِ كه اَوَّلِ خَيْمَه زَدُد، يَعْنِي دَ

مِينَكَلِ بَيْتِئِيلِ و عَايِ، ^۴ دَ جَايِ كه دَفْعَه اَوَّلِ قُرْبَانِگَاهِ جُورِ

کدُ. دَ اُمونجی ابرام بسم نام خُداوند ره گِرِفته عِبادت کد.

^۵ لوط که قد ابرام بُود، او ام گله و رمه و خیمه ها دَشت. ^۶ و اُموزمی اوقس گنجایش نَدشت که اونا یگجای زندگی کنه، چُون مال-و-دارایی ازوا دَ اندازه کلو بُود که اونا نَمیتنست یگجای زندگی کنه. ^۷ و دَ بَینِ چوپونای رَمه ابرام و چوپونای رَمه لوط نزاع پَیدا شُد. دَ او زمان کِنعانی ها و فِرزی ها دَمزُو سرزمی زندگی مُوکد.

^۸ پس ابرام دَ لوط گُفت: ”خوب نییه که دَ بَینِ ازمه و ازتو و دَ بَینِ چوپونای ازمه و چوپونای ازتو جنجال بَشه، چُون مو برار آستی. ^۹ آیا تمامِ امزی سرزمی دَ پیش رُوی تُو واز نییه؟ پس از مه جدا شو؛ اگه تُو طرفِ چَپ موری، ما طرفِ راست مورم، و اگه تُو طرفِ راست موری، ما طرفِ چَپ مورم.“ ^{۱۰} اوخته لوط باله توخ کد و دید که تمامِ دَرّه اَرْدُن تا منطقه صوغَرِ مِثِلِ باغِ خُداوند و یا مِثِلِ سرزمینِ مِصر سیر آو آسته. ای زمانی بُود که خُداوند شارای سَدوم و عُموره ره خراب نَکدُ. ^{۱۱} پس لوط تمامِ دَرّه اَرْدُن ره اِنْتخاب کد و سُون شَرَق کوچ کد. دَمزی رقم اونا از یگدیگه خُو جدا شُد. ^{۱۲} ابرام دَ سرزمینِ کِنعان مَند و لوط دَ شارای دَرّه اَرْدُن جای-د-جای

شُدِه خَيْمِه خُو ره تا سَدُوم بُرد. ^{۱۳} مگم مردمِ سَدُوم دَ نَظِرِ
خُداوند غَدَر بَدکار و گناهکار بُود.

^{۱۴} بعد از جدا شُدونِ لوط از ابرام، خُداوند دَ ابرام گُفت: ”آلی
باله توخ کُو و از جای که ایسته یی سُون شمال و جَنُوب، و
شَرَق و غَرَب بِنَگر، ^{۱۵} چُون پَگِ امزی سرزمی ره که مینگری،
تا اَبَد دَز تُو و نسل تُو موبخشم. ^{۱۶} ما نسل تُو ره مِثِل رِیگِ
دریا جور مُونم. اگه کس رِیگِ دریا ره حِساب کده بَتَنه، نسلِ
از تُو ره ام حِساب کده مِیتنه. ^{۱۷} باله شُو و دَ دِرازی و بَرِ امزی
سرزمی بَگرد، چُون ما ای ره دَز تُو موبخشم. ” ^{۱۸} پس ابرام
خَيْمِه خُو ره جَم کد و دَ بَلُوطِستانِ مَمری دَ مَنطِقِه جِبرون اَمده
جای-د-جای شُد و دَ اُونجی بِلده خُداوند یگ قُربانگاه آباد کد.

ابرام لوط ره آزاد مونه

۱۲ ^۱ دَ امزُو زمان اَمراِفِل پادشاهِ شِنعار، اَریوک پادشاهِ
اَلَسار، کِدورلاَعُمَر پادشاهِ ایلام و تَدَعال پادشاهِ گوئیم، ^۲ دَ
خِلافِ بارع پادشاهِ سَدُوم، بِرِشاع پادشاهِ عُموره، شِناب پادشاهِ
اَدمه، شِمِعبِر پادشاهِ صَبوئیم و پادشاهِ مُلکِ بَالع یعنی صوغَر

دَ جَنگِ رَفْت. ^۳ و اَمی پَنج پادشاه پگ شى دَ دَرِه سِدِّيم يعنى دَ
دَرِه دريای مُرده يگ جای شُد. ^۴ اونا دوازده سال کِ دِورِلاَعْمَر
رِه خِدمت کُود، مگم دَ سالِ سيزدَهْم اونا شورش کد. ^۵ دَ سالِ
چارَدَهْم کِ دِورِلاَعْمَر و پادشاه های هم پيمان شى اَمَد و اينی
طایفه ها رِه زَد: رِفائيا رِه دَ عَشْتَرَوْتِ قَرْنَعِيم، زُوزی ها رِه دَ
هَام، ایمی ها رِه دَ شَوْتِ قَرِبَتَايم، ^۶ و حوری ها رِه دَ کوهستون
سَعير تا ایل پاران که دَ بَغْلِ بِيابو آسته. ^۷ بعد ازو اونا پس تاو
خورده دَ مَنْطِقِه عَيْنِ مِشْفَاطِ يعنى قَادِش اَمَد و تمامِ مُلکِ
عَماليقی ها رِه زَد و امچنان اموری های رِه که دَ مَنْطِقِه
حَصَّصُون تَامار زِندگی مُوکد.

^۸ اوخته پادشاهِ سَدُوم، پادشاهِ عَمُوره، پادشاهِ اَدَمه، پادشاهِ
صَبوئيم و پادشاهِ مَنْطِقِه بَالِعِ يعنى صوغَر بُر شُدِه دَ خِلافِ ازوا
دَ دَرِه سِدِّيم آمادِه جَنگِ شُد ^۹ تا دَ خِلافِ کِ دِورِلاَعْمَر پادشاهِ
ايلام، تَدَعَالِ پادشاهِ گوئيم، اَمْرَافِلِ پادشاهِ شِنَعار و اَرِبوک
پادشاهِ اَلَسار، جَنگِ کَنه؛ يعنى پَنج پادشاهِ دَ ضِدِ چار
پادشاه. ^{۱۰} دَرِه سِدِّيم پُر از چاه های قير بُود. وختیکه پادشاه
های سَدُوم و عَمُوره دُوتا کد بعضی ازوا دَ مَنه چاه های قير
اُفتَد و باقی لَشکر سُون کوه ها دُوتا کد. ^{۱۱} پس اَمُو چار

پادشاه تمام دارایی سدوم و عموره ره قد پگ خوراکه ازوا
گرفت و سون راه خو رفت. ^{۱۲} اونا لوط، باچه برار ابرام ره که
د سدوم زندگی موکد، قد تمام دارایی شی گرفته بُرد. ^{۱۳} و
یگ نفر که دوتا کدد، آمده ابرام عبرانی ره خبر کد. ابرام د
بلوطستان ممری اموری زندگی موکد که ممری اموری برار
اشکول و عانر بود و اونا همپیمان ابرام بود. ^{۱۴} وختیکه ابرام
از اسیر شدن برار زاده خو خبر شد، او سه صد و هژده نفر ره
از افراد با تجربه که د خانه شی پیدا شدد، حرکت دد و لشکر
دشمو ره تا شار دان دُمبال کد. ^{۱۵} د وخت شاو ابرام نفرای خو
ره تقسیم کد و د سر دشمو حمله کده اونا ره شکست دد و تا
حوبه که د شمال دمشق آسته، اونا ره دُمبال کد. ^{۱۶} و ابرام
پگ مال-و-دارایی ره پس گرفت و برارزاده خو لوط ره قد
مال-و-دارایی شی و خاتونو و مردم دیگه ره ام پس آورد.

^{۱۷} وختی ابرام بعد از شکست ددون کدورلا عمر و پادشاه های
که قد ازو همپیمان بود، پس میمد، پادشاه سدوم د دره شاوه
یعنی دره پادشاه د دم راه شی آمد. ^{۱۸} و ملکی صدق، بلده
ابرام نان و شراب انگور آورد. او پیشوای خدای متعال بود
^{۱۹} و ابرام ره برکت دده گفت:

”بَرَکَت دَ اَبْرَام

از طرفِ خُدایِ مُتعال، خالِقِ آسمو و زمی؛

^{۲۰} و حمد-و-ثنا دَ خُدایِ مُتعال

که دُشمنایِ تُو ره دَ دِستِ تُو تسلیمِ کد.

اوخته ابرام ده-یگِ هر چیز ره که وُلجه کُدد، دَ ملکی صدقِ دد. ^{۲۱} و پادشاهِ سدوم دَ ابرام گفت: ”مردمِ مَره دَز مه بدی، مگم مال-و-دارایی ره بلده خود خُو بگیری.“ ^{۲۲} لیکن ابرام دَ جوابِ پادشاهِ سدوم گفت: ”قسم دَ خُداوند، خُدایِ مُتعال، خالِقِ آسمو و زمی، ^{۲۳} که از مال-و-دارایی از تُو یگِ ریشمه یا یگِ سگِ چپلی ام باله نَمونم. نَشنه که بگی ‘ما ابرام ره دولت مند جور کدیم.’ ^{۲۴} تنها چیزای ره قبولِ مونم که مردایِ جوان خورده. و بیل که عانر، اشکول و مَمری که قد مه رفتد، حِصّه خُو ره بگیری.“

۱۵ بعد ازی چیزا کلامِ خُداوندِ دَ عالمِ خاوِ دَ ابرام اَمده
گُفت:

”ای ابرام نترس.

ما سپرِ تُو اَسْتُم

و تُو ره اَجْرِ عَدْرِ کُتِه مِیْدُم.

۲ و ابرام گُفت: ”ای خُداوند-خُدا، تُو دَز مه چیزخیل مِیدی،
چُون ما بے اولاد اَسْتُم و اِلْعازارِ دَمِشقی وارِثِ خانِه مه
مُوشه.“ ۳ ابرام اِدامه دَده گُفت: ”اینه، مَره اولاد نَددی؛ غُلام
مه که دَ خانِه مه پَیدا شُدِه، وارِثِ مه مُوشه.“ ۴ اوخته کلامِ
خُداوندِ دَ ابرام اَمده گُفت: ”ای ادم وارِثِ تُو نَمُوشه، بَلکه
کسی که از پُشتِ کمرِ تُو مِییه، او وارِثِ تُو مُوشه.“

۵ پس خُداوندِ ابرام ره بُرُو اُورده گُفت: ”سُونِ اَسْمو تُوخ کُو و
سِتاره ها ره حِسابِ کُو، اگه مِیتنی اونا ره حِسابِ کنی.“ و
اِدامه دَده دَزشی گُفت: ”نسلِ از تُو ام مِثِلِ امزیا بے حِسابِ

مُوشه. ^۶ و ابرام د خُداوند ايمان اُورد و خُداوند اى ره بلده
 از ويگ عملِ عادِلانه حساب كد. ^۷ اوخته د ابرام گُفت: "ما
 خُداوندى اَسْتُم كه تُو ره از اُورِ كلدانیا بُرو اُورْدُم تا اى سرزمى
 ره د عِنوانِ مُلكيت دز تُو بْدُم. ^۸ مگم ابرام گُفت: "اى
 خُداوند-خُدا، ما چطور بَدَنُم كه مالِكِ امزى سرزمى مُوشُم؟"
^۹ او د جواب شى گُفت: "يگ جونه گاو سه ساله، يگ بزِ ماده
 سه ساله، يگ قُوچ سه ساله، يگ قُمرى و يگ كوتر دز مه
 گِرِفته بِير. ^{۱۰} ابرام پگ ازوا ره اُورد و هر كُدم شى ره از مَنه
 شى دُو پاره كد و هر پاره ره د بَرابِر يگديگه شى ايشت. مگم
 مُرغكو ره پاره نكد. ^{۱۱} اوخته لاشخورا د بِلَه لاش ها تا شد و
 ابرام اونا ره هى كد. ^{۱۲} د وختِ آفتو شِشتو خاوِ غُوچ د سر
 ابرام امد و يگ تريبكى تيره و وحشتناك د بِلَه شى سايه
 اندخت. ^{۱۳} اوخته خُداوند د ابرام گُفت: "د يقين بَدَن كه اولاده
 تُو د سرزمينى كه ازوا نِيسته بَحِيثِ بيگنه زندگى مُونه و د
 اُونجى غُلامى مُونه و مُدتِ چار صد سال د بِلَه ازوا ظلم
 مُوشه. ^{۱۴} و لى ما مِلَّتى ره كه اونا ره د غُلامى ميندزه،
 قضاوتِ مُونم و بعد ازو اونا قد مال-و-دارايى كلو ازونجى بُر
 مُوشه. ^{۱۵} مگم خود تُو د خُوب عُمِرِ پيرى و د آرامى د پيش
 بابه كلوناي خُو مورى و دَفنِ مُوشى. ^{۱۶} و اونا د نسلِ چارم پس

دَ اِیْنَجِی مِیْبِه، چْرَاکِه کُنَاهِ اَمُورِیَا هِنُوز تَکْمِیْل نَشُدِه. ”

^{۱۷} وَخْتِیکِه اَفْتُو شِشْت و هَوَا تَرِیک شُد، یِگ تَنْدُورِ پُر از دُود و یِگ اَلَنَگِ اَتِشِ رُوشُو از مِیْنِکَلِ اَمُزُو پَارِه هَا تِیْر شُد. ^{۱۸} دَمُزُو رُوز خُداوَنْد قَد اَبْرَام عَهْد بَسْتِه کَد و کُفْت: ” مَا اَمِی سِرْزَمِیْنَا رِه از دَرِیَایِ مِصْر تَا دَرِیَایِ کُتْه، یَعْنِی تَا دَرِیَایِ فَرَات دَ نَسَلِ اَز تُو مُوبَخْشَم، ^{۱۹} یَعْنِی سِرْزَمِیْنِ قِیْنِی هَا، قِیْنِزِی هَا، قَدْمُونِی هَا، ^{۲۰} حَتِّی هَا، فِرِزِی هَا، رِفَائِیَا، ^{۲۱} اَمُورِیَا، کِنَعَانِی هَا، جَرَجَاشِی هَا و یَبُوسِی هَا رِه. ”

هَاجِر و اِسْمَاعِیْل

۱۶ ^۱ سَارَایِ خَاتُونِ اَبْرَام، دَ زَشِی اَوْلَاد نَکَد. اُو یِگ کَنِیْزِ مِصْرِی دَ نَامِ هَاجِر دَشْت. ^۲ و سَارَایِ دَ اَبْرَام کُفْت: ” خُداوَنْد از پِیْدَا کَدُونِ اَوْلَاد مَرِه مَحْرُوم کَدِه. پَس تُو قَد کَنِیْزِ مِه یِگْجَایِ شُو تَا شَائِد دَ وِسِیْلِه اَزُو صَاحِبِ اَوْلَاد شُنْم. ” و اَبْرَام تَوْرِه سَارَایِ رِه قَبُول کَد. ^۳ پَس سَارَایِ خَاتُونِ اَبْرَام کَنِیْزِ خُو هَاجِرِ مِصْرِی رِه گِرِفْتِه دَ شُو یِ خُو اَبْرَام دَد کِه اُو رِه خَاتُو کَنِه و اِیْ وَاقِعِه بَعْد از دِه سَال بُوْد-و-بَاشِ اَبْرَام دَ سِرْزَمِیْنِ کِنَعَانِ رُخِ دَد. ^۴ و اَبْرَام قَد هَاجِر خَاو کَد و اُو حَامِلِه شُد. هَاجِر وَخْتِی دِیْد

که حامله شده، او بی بی خو ره توهین-و-تحقیر کد.

^۵ و سارای د ابرام گفت: "ظلمی که د حق ازمه شده د گردون ازتویه. مه کنیز خو ره د بغل تو آندختم، مگم وختی او دید که حامله آسته، مَره توهین-و-تحقیر کد. خداوند خود شی د بین ازمه و ازتو قضاوت کنه." ^۶ ابرام د سارای گفت: "کنیز تو د دست خود تویه؛ هر رقم که خوش دری قد شی بکو." پس سارای قد هاجر سر بد رفتاری ره گرفت و او از پیش شی دوتا کد.

^۷ و ملایکه خداوند د هاجر د نزدیک یگ چشمه که د سر راه منطقه شور بود، ظاهر شد ^۸ و گفت: "ای هاجر، کنیز سارای! از کجا آمدی و د کجا موری؟" او گفت: "ما از پیش بی بی خو سارای دوتا کدیم." ^۹ اوخته ملایکه خداوند دزو گفت: "پیش آغه خو پس بورو و خود ره د دست ازو تسلیم کو." ^{۱۰} ملایکه خداوند ادامه دده دزو گفت: "ما نسل تو ره غدر کلو موئم، د اندازه که از کلونی، کس حساب نتنه."

^{۱۱} امچنان ملایکه خداوند دزو گفت: "اینه، تو حامله آستی و یگ باچه میزی؛ نام ازو ره اسماعیل بیل چراکه خداوند آه-و-ناله مظلومانه تو ره شنیده." ^{۱۲} او یگ آدم جور موشه که رقم

خَرِ وَحَشَى رِفْتارِ مُونِه و دِسْت شَى دَ جَاغِه هر کس آسْتِه و
دِسْتِ هر کس دَ جَاغِه اَزُو؛ و اُو قَد بِرِارایِ خُو جَاغِه دَ جَاغِه
زِنْدَگیِ مُونِه. ”^{۱۳} و هاجر خُداوند ره که قد شَى گپ زُدَد،
دَمزى نام کوى کد: «تُو خُداى آسْتى که مِينْگِرى،» و قد خود
خُو گُفت: ”آيا اُو که مَرِه مِينْگرِه، ما ام اُو ره دِيدِیم؟“
^{۱۴} امزى خاطر اُمُو چاه «بِئير-لاَحى-روئى» گُفته مُوشُد؛ اُمُو
چاه دَ بَيْنِ قَادِش و بارِدِ آسْتِه. ^{۱۵} پس هاجر دَ اَبْرَام يگ باچه دَ
دُنْيا اُورْد و اَبْرَام باچه خُو ره که هاجر زَبِيد، اِسْماعيل نام
ايشْت. ^{۱۶} اَبْرَام هشتاد و شَش ساله بُوْد که هاجر اِسْماعيل ره
بَلْدِه شَى دَ دُنْيا اُورْد.

نشانی از قولِ خدا قد ابرام

۱۷ وختیکه ابرام نود و نه ساله بود، خداوند دَرُو ظاهر
شُدِه گُفت: ”ما خُداى قَادِرِ مُطْلَقِ اَسْتِم. دَ رَاهِ اَزْمِه قَدَمِ بَزَن و
بِ عَيْبِ بَش. ^۲ ما عَهْدِ خُو ره بَيْنِ اَزِ خُود و اَزْتُو بَسْتِه مُونْم و
نَسْلِ تُو ره بِي اِنْدازِه کَلو مُونْم. “^۳ اوخته اَبْرَام سَجْدِه کد و خُدا
دَرُو گُفت: ^۴ ”اينِه، عَهْدِ اَزْمِه قَد اَزْتُو امى آسْتِه که تُو
بابِه کَلونِ مِلَّتِ هاى کَلو مُوشى. ^۵ اَزى بَعْدِ دِيگِه نام تُو اَبْرَام

گفته نشنه، بلکه نام تو ابراهیم بشه، چراکه ما تو ره بابه کلون
 ملت های کلو جور کدیم. ^۶ ما تو ره غدر کلو بارور مونم؛ از
 تو ملت ها د وجود میرم و از تو پادشایو پیدا موشه. ^۷ ما عهد
 خو ره بین ازخو و ازتو و اولاده تو که بعد ازتو مییه بسته
 مونم و ای عهد ابدی ره نسل د نسل برقرار میلم تا خدای ازتو
 و اولاده تو که بعد ازتو مییه بشم. ^۸ ما سرزمینی ره که فعلاً
 تو بحیث بیگنه دز شی زندگی مونی، یعنی تمام سرزمین
 کنعان ره دز تو و بعد از تو د اولاده تو د عنوان ملکیت ابدی
 موبخشم؛ و ما خدای ازوا موبشم. ^۹ ” خدا بسم د ابراهیم
 گفت: ” تو ام باید عهد مره نگاه کنی، ام تو و ام اولاده تو که
 بعد از تو مییه د تمام نسل های خو. ^{۱۰} عهد مه که شمو باید
 نگاه کنید، یعنی عهدی که بین ازمه و ازتو و اولاده تو که
 بعد از تو مییه اینی آسته: تمام مردا و باچه های شمو باید
 ختنه شنه. ^{۱۱} شمو باید گوشت اضافی خو ره ختنه کنید چون
 اینمی نشانی عهدی آسته که بین ازمه و شمو یه. ^{۱۲} هر باچه
 هشت روزه از مینکل شمو باید د تمام نسل های شمو ختنه
 شنه، چی اونای که د خانه تولد شده و چی اونای که د پیسه
 از بیگنه گو خریده شده و از جم اولاده تو نییه. ^{۱۳} آره، اونا
 حتماً باید ختنه شنه، چی اونای که د خانه پیدا شده و چی

أونای که دَ پیسه خَریده شُدِه. دَ امزی رقم عهد مه دَ گوشت
شُمو دَ عِنوانِ عهدِ اَبَدی باقی بُمَنه. ^{۱۴} هر مَرَدی ناختنه که
گوشتِ اِضافی شی ختنه نَشُدِه بَشه، اُو از قوم خُو قطع
مُوشه، چراکه اُو عهد مَره میده کده.

^{۱۵} خُدا بسم دَ اِبْرَاهیم گُفت: ”مگم دَ باره خاتُون تُو سارای،
دیگه اُو ره سارای گُفته کُوی نَکُو، بلکه نامِ ازو ساره بَشه.
^{۱۶} ما اُو ره بَرکت میدم و امچنان ازو بلده تُو یگ باچه
مُوبخشم. اَره، ما اُو ره بَرکت میدم و ازو مِلت های کلو دَ
وَجُود مییه و ازو پادشایونِ قوم ها پیدا مُوشه. “ ^{۱۷} اوخته
اِبْرَاهیم سَجده کد و خندیده دَ دِل خُو گُفت: ”آیا بلده مَرَدِ صد
ساله باچه پیدا مُوشه و ساره دَ نود سالگی اولاد دَ دُنیا
میره؟ “ ^{۱۸} و اِبْرَاهیم دَ خُدا گُفت: ”کشکه اِسْماعیل دَ حُضُور
تُو زنده بُمَنه. “ ^{۱۹} مگم خُدا گُفت: ”نه، بلکه خاتُون تُو ساره
بلده تُو یگ باچه دَ دُنیا میره و تُو نام شی ره اِسحاق بیل. ما
عهد خُو ره قد ازو بسته مُونم تا عهد مه قد اولاده ازو که بعد
ازو مییه یگ عهدِ اَبَدی بَشه. “ ^{۲۰} مگم دَ باره اِسْماعیل توره تُو
ره شنیدم: ما اُو ره بَرکت میدیم و اُو ره بارور کده اولاده شی
ره بے اندازه کلو مُونم. اُو آته دوازده حُکمران مُوشه و ما ازو

یگ مِلَّتِ کُتِه دَ وُجُودِ مِیْرَم. ^{۲۱} مگم عهد خُو ره قد اِسحاق
 قایم مُونم که ساره اُو ره سالِ دِیگه دَمزی وخت بلده تُو دَ دُنیا
 میره. ^{۲۲} " وختیکه خُدا توره خُو ره قد اِبْرَاهِیم تامو کد از پیش
 ازو باله رفت. ^{۲۳} دَمزُو روز اِبْرَاهِیم، باچه خُو اِسْماعیل و پگ
 کسای ره که دَ خانه شی تَوْلد شُدَد و ام اُونای ره که دَ پیسه
 خریده شُدَد، یعنی پگ باچه ها و مردای ره که دَ خانه اِبْرَاهِیم
 بُود، گِرِفته گوشتِ اِضافی ازوا ره خْتنه کد، امو رقم که خُدا
 دَزُو امر کُدد. ^{۲۴} اِبْرَاهِیم نَوَد و نه ساله بُود که گوشتِ اِضافی
 شی خْتنه شُد، ^{۲۵} و باچه شی اِسْماعیل سیزده ساله بُود که
 گوشتِ اِضافی شی خْتنه شُد. ^{۲۶} اَره، دَمزُو روز اِبْرَاهِیم و
 باچه شی اِسْماعیل خْتنه شُد ^{۲۷} و هر مردِ که دَ خانه اِبْرَاهِیم
 بُود، چی اُونای که دَ خانه تَوْلد شُدَد و چی اُونای که دَ پیسه
 از بیگنه خریده شُدَد، قد شی قتی خْتنه شُد.

وعدِه یگ باچه از طرفِ خُدا دَ اِبْرَاهِیم و ساره

۱۸ ' و خُداوند دَ بَلُوطِستانِ مَمری دَ اِبْرَاهِیم ظاهر شُد
 وختیکه اُو دَ گرمی روز دَ دانِ خِیمه خُو شِشْتُد. ^۲ اِبْرَاهِیم باله
 توخ کد و دید که سه مرد دَ نزدیک شی ایسته یه. وختیکه

اونا ره ديد از دان خيمه خو باله شد و زود د منده نشی ازوا
 رفت و خود ره طرف زمی خم کده ^۳ گفت: "بادار مه، اگه نظر
 لطف تو د بله مه آسته، از پیش غلام خو نرو. اگه شمو از مه
 خوش-و-راضی آستید از پیش نوکر خو نرو. ^۴ بیل که کم ذره
 آو دز شمو بیرم تاکه پای خو ره ششته د زیر درخت دمراسی
 کنید. ^۵ ما مورم و یگ لغمه نان دز شمو میرم تا بخورید و
 فوت بگیرید؛ بعد ازو میتنید که بورید. چون بلده امزی، گذر
 شمو از پیش خدمتگار شمو شده. " اونا گفت: "هر چیزی که
 گفتی، بگو. " ^۶ اوخته ابراهیم د عجله د خیمه خو رفته د ساره
 گفت: "زود کو! سه کاسه آرد خوب بگیر و قفقو کده بکی
 پخته کو. " ^۷ بعد ازو خود شی سون گله دویده یگ گوسله
 خوب و نازک ره گرفت و د خدمتگار خو دد تا او ره دستی
 پخته کنه. ^۸ پس ابراهیم مسکه و شیر ره گرفته قد گوشت
 گوسله که پخته کدد آورد و د پیش ازوا ایشنت. د حالیکه اونا
 درو موخورد، ابراهیم د خدمت ازوا د زیر درخت ایسته بود. ^۹ و
 اونا دزشی گفت: "خاتون تو ساره کجایه؟" او گفت: "اونه،
 د خیمه. " ^{۱۰} یکی ازوا گفت: "سال دیگه د اینی وخت پیش
 تو مییم و خاتون تو ساره صاحب باچه موشه. " ساره از دان
 خیمه که د پشت ابراهیم بود، گوش موکد. ^{۱۱} ازی که ابراهیم

و ساره کلو پير-و-سال خورده بُود و عادتِ ماهوارِ زَنانِه ساره قطع شُدُد، ^{۱۲} ساره قد خود خُو خَنديده گُفت: ”آيا ما که پير-و-سالخورده شُدِيم و شُوی مه ام پير-و-سالخورده شُدِه، ميْتَم شُوق دَشته بَشَم؟“ ^{۱۳} خُداوند دَ اِبِراهيمِ گُفت: ”ساره چرا خَنده کده گُفت: ’آيا واقعاَ باچه پيدا مُونم، دَ حالیکه پير شُدِيم؟‘“ ^{۱۴} آيا کُدم کاری آسته که دَ پيشِ خُداوند مُشکلِ بَشِه؟ دَ زمانِ تعيينِ شُدِه، سالِ ديگه دَمزی وخت دُوباره دَ پيشِ تُو مييم و ساره صاحبِ باچه مُوشه. ^{۱۵} ”مگم ساره از ترسِ اِنکار کده گُفت: ”ما خَنده نَكُدم!“ او گُفت: ”آره، تُو خَنده کدی!“

شِفاعتِ اِبِراهيمِ بَلدِه مُردُمِ سَدُوم

^{۱۶} بعد ازُو اُمُو مَرِدا باله شُدِه رُوی خُو ره طرفِ سَدُوم کد و اِبِراهيمِ قد ازوا رفت تا اُونَا ره رُو به راه کنه. ^{۱۷} مگم خُداوند گُفت: ”آيا چیزی ره که کَدنی آسْتَم، از اِبِراهيمِ تاشه کُنم، ^{۱۸} دَ حالیکه از اِبِراهيمِ يگِ مِلَّتِ کُنه و قَوی جور مُونم و پگِ مِلَّتِ های دُنیا دَ وَسِيلِه ازُو بَرکت پيدا مُونه؟“ ^{۱۹} نَه، چُون ما او ره اِنْتِخابِ کدِيم تاکه او اولادا و خانوارِ خُو ره بعد از خُو نَصِيحَتِ کُنه که اُونَا دَ وَسِيلِه دَ جايِ اُورِدونِ عَدالتِ و اِنصافِ راه-و-طَرِيقِ خُداوند ره نِگاهِ کُنه. اوخته خُداوند چیزی ره که دَ

إبراهيم وعده كده بلده ازو پوره مونه. ”^{۲۰} پس خداوند گفت:

”نالہ-و-فرباد دَ صِدِّ سَدُوم و عَمُورہ غَدَرِ بِلند شُدہ و گناہ های ازوا کلو و گِرَنگ آستہ. ”^{۲۱} ما تیلو مورم و توخ مونتُم که مطابق

نالہ-و-فربادی که دَ پیش مه رسیده اونا کاملاً امو رقم رفتار کده یا نہ. اگہ نَکَدَد، ما میدَنُم. ”^{۲۲} بعد ازو امو دُو مَرَد طرفِ

سَدُوم رَبی شُد، مگم ابراهيم هنوز ام دَ پیشِ خداوند ایسته

مَند. ”^{۲۳} و ابراهيم خود ره دَ خداوند نزدیک کده گفت: ”آیا

عادل و شریر ره یگ جای نابود مونی؟ ”^{۲۴} فرض کو دمزو شار

پنجاه نفرِ عادل موجود بشه، باز ام شار ره خراب مونی و او

جای ره از خاطر امزو پنجاه نفرِ عادل نگاه نمونی؟ ”^{۲۵} از تو

دور بشه که ای کار ره بکنی و عادل و شریر ره یگ جای

بکشی تا عادل و شریر برابر بشه! نہ، از تو دور بشه. آیا

قاضی تمام دنیا نباید انصاف ره دَ جای بیرہ؟ ”^{۲۶} و خداوند

گفت: ”اگہ پنجاه نفرِ عادل دَ شارِ سدوم پیدا کنم، ما تمام

امزو جای ره از خاطر ازوا نگاه مونتُم. ”^{۲۷} ابراهيم دَ جواب

شی گفت: ”ما جرات کده قد مولای خو توره گفتُم اگرچه ما

خاک و خگِشتر آستُم. ”^{۲۸} اگہ پنج نفر از پنجاه نفرِ عادل کم

بشه، آیا از خاطرِ که پنج نفر کم آسته شار ره خراب مونی؟ ”

خداوند گفت: ”اگہ چل و پنج نفرِ عادل دَ اونجی پیدا کنم او

ره خراب نَمُونُم. ”^{۲۹} اِبْرَاهِيم بَسْم دَزُو عَرْض كَدَه كُفْت: ” شَايِد
 دَ اُونجِي چِل نَفِرِ عَادِلِ پَيِدَا شُنَه. ” خُداوند كُفْت: ” از خَاطِرِ
 چِل نَفِر، مَا اُو رَه خِرَابِ نَمُونُم. ”^{۳۰} كُفْت: ” يَا مَوْلَا، قَار
 نَشْنِي تَا بَسْم تَوْرَه بُوگَم: اِگَه دَ اُونجِي فِقْط سِي نَفِرِ پَيِدَا
 شُنَه؟ ” خُداوند كُفْت: ” اِگَه سِي نَفِرِ دَ اُونجِي پَيِدَا كُنُم مَا اُو
 رَه خِرَابِ نَمُونُم. ”^{۳۱} اِبْرَاهِيم كُفْت: ” بَسْم جُرَاتِ مُونُم كَه قَد
 مَوْلَايِ خُو كَپِ بَزْنُم: اِگَه دَ اُونجِي بِيَسْتِ نَفِرِ پَيِدَا شُنَه؟ ” اُو
 كُفْت: ” از خَاطِرِ بِيَسْتِ نَفِرِ مَا اُو رَه خِرَابِ نَمُونُم. ”^{۳۲} اِبْرَاهِيم
 بَسْم كُفْت: ” يَا مَوْلَا، قَارِ نَشْنِي؛ فِقْط يِگِ دَفْعَه دِيگَه تَوْرَه
 مُوگِيْم. اِگَه دَه نَفِرِ دَ اُونجِي پَيِدَا شُنَه؟ ” خُداوند كُفْت: ” از
 خَاطِرِ دَه نَفِرِ اُو رَه خِرَابِ نَمُونُم. ”^{۳۳} وَخْتِيكَه خُداوند تَوْرَه خُو
 رَه قَد اِبْرَاهِيمِ خِلَاصِ كَدِ اُو اَز اُونجِي رَفْتِ وَ اِبْرَاهِيمِ پَسِ دَ
 جَايِ خُو اَمَد.

سَدُوم و عَمُورَه

۱۹ و اُو دُو مَلَايِكَه دَ وَخْتِ اَفْتُو شِشْتُو دَ سَدُومِ رَسِيْد؛ وَ
 لُوْطِ دَ دَرگِه شَارِ سَدُومِ شِشْتُد. وَخْتِيكَه لُوْطِ اَوْنَا رَه دِيْدِ اَز
 جَايِ خُو بَالَه شُد وَ دَ مَنَدَه نَشِي اَز وَا رَفْتِ وَ خُوْدِ رَه طَرَفِ

زمی خَم كده ^۲ كُفت: ”آی بادارای مه، دَ خانه غُلام خُو بیید و پایای خُو ره شُشته شاو ره تیر كُنید. بعد ازو صَباح گاه باله شُنید و دَ راهِ خُو بورید. ” مگم اونا كُفت: ”نه، مو شاو ره دَ میدانی شار تیر مونی. ” ^۳ لیکن ازی كه لوط كَلو شَله شد اونا قد شی اَمَد و دَ خانه شی داخل شد. اُو بَلده ازوا مهمانی ترتیب دَده نانِ فطیر پُخته كد و اونا خورد. ^۴ پیش ازی كه اونا خاو كنه، مردای شار یعنی مردای سَدوم از جوان كِرفته تا پیر، پگِ مردُم از هر گوشه شار اَمَد و خانه لوط ره محاصِره كد ^۵ و چِیغ زده دَ لوط كُفت: ”اُو دُو مرد كه اِمشاو دَ پیش تُو اَمده كُجا یه؟ اونا ره دَ پیش از مو بیر تاكه مو قد ازوا خاو كنی. ” ^۶ لوط دَ دانِ درگه بُر شده دَ پیش ازوا رفت و درگه ره از پُشت خُو بسته كده ^۷ دَزوا كُفت: ”برارون مه، خاهش مُونم كه امی كار زِشت ره نَكُنید. ^۸ اینه، ما دُو دُختر دَرُم كه دِستِ هیچ مرد دَزوا نرسیده. اونا ره دَ پیش شُمو میرم و هر كاری كه دِل شُمو میخایه قد ازوا بَكُنید. مگم قد ازی دُو مرد كار نَدشته بشید، چراكه اونا دَ سایه خانه مه پناه كِرفته. ” ^۹ اونا كُفت: ”پس شُو! ” و اِدامه دَده كُفت: ”ای نفر اَمَد كه دَ عِنوانِ بیگنه دَ اینجی زندگی كنه و آلی دَز مو آمر-و-نهی مونه! آلی قد ازتو ازوا كده كار بدتر مونی. ” اوخته اونا دَ بَله امزو آدم یعنی

لوط هُجُوم اُورد و نَزْدِيک اَمَد که درگه ره مَيده کُنه. ^{۱۰} مگم
 امو دُو مَرَد دِست خُو ره دِراز کد و لوط ره دَ پيشِ خودون خُو
 دَ مَنه خانه کش کد و درگه ره کيب کد. ^{۱۱} بعد ازو آدمای ره
 که دَ دانِ درگه خانه بُوَد، از ريزه گِرِفته تا کِټه شی ره دُچار
 کوری کد، دَ اندازه که اونا درگه ره پيدا نَتَنِست. ^{۱۲} اوخته امو
 دُو مَرَد دَ لوط گُفت: ”آيا ديگه کس ام از تُو دَ اينجی آسته؟
 داماد ها، باچه ها، دُختر و هر کسی ره که دَمزی شار دَری،
 اونا ره ازینجی بَکش، ^{۱۳} چون مو ای جای ره خراب مونی،
 چراکه ناله-و-فرياد دَ ضِدِ مَرَدَمِ امزی شار دَ حُضُورِ خُداوند
 غَدَر بَلند شُدِه و خُداوند مو ره رَبي کده تا ای شار ره بيرو
 کنی.“

^{۱۴} پس لوط بَرُو رفت و دَ نامزادای دُختر و خُو گُفت: ”عَجَلِه
 کُنيد! ازینجی بَرُ شُنيد، چراکه خُداوند ای شار ره تباه کَدنی
 آسته!“ مگم ای توره دَ نظر ازوا ريشخندی اَمَد. ^{۱۵} و
 صَباح گاه دَ دَمِ روز واز شُدو امو دُو ملایکه لوط ره شَله شُدِه
 گُفت: ”باله شو! خاتو و دُو دُختر خُو ره که دَ اينجی آسته
 گِرِفته بورُو؛ نَشْنه که شُمو ام دَ جَزای امزی شار نابود شُنيد.“
^{۱۶} دَ حالیکه لوط دِل و نادِل بُوَد امو دُو مَرَد دِستِ ازو، از خاتو

و از دُو دُختر شی ره گِرِفت و اونا ره بُر کده دَ برونِ شار ایله
 کد، چراکه خُداوند دَ حقِ ازوا مِهْرَبان بُود. ^{۱۷} وختیکه اونا ره
 بُرو بُر کد یکی ازو دُو مَرِد دَزوا گُفت: ”بلده نِجاتِ جان خُو
 دُوتا کُنید! پُشت خُو ره توخ نَکُنید و دَ هیچ جای دَشت ام
 ایسته نَشَنید. فقط سُونِ کوه ها دُوتا کُنید، نَشَنه که نابُود
 شُنید. “ ^{۱۸} و لوط دَزوا گُفت: ”آی بادارای مه، ای رقم نَگید.
^{۱۹} اینه، نظرِ لُطف شُمو دَ بله غُلام شُمو قرار گِرِفته و شُمو دَ
 حقِ ازمه کلو مِهْرَبانی کَدید و جان مه ره نِجات دَدید. مگم
 نَمی تَنم دَمزُو کوه ها دُوتا کَنم. ما مِیترسُم که پیش از رَسیدو دَ
 کوه ها بلا دامونگِیر مه شُنه و ما بُمُرَم. ^{۲۰} اونه، امو آغیل
 نزدِیک آسته که مِیتَنم دَزُو دُوتا کَنم؛ و او رِزه ام آسته! مَره
 بیل که دَ اُونجی دُوتا کَنم تا جان مه نِجات پَیدا کُنه. آیا او
 رِزه نبیه؟ “ ^{۲۱} او دَزشی گُفت: ”خو، صحیح آسته. امی
 خاهِش تُو ره ام پُوره مُونم و آغیلی ره که دَ باره شی توره
 گُفتی سرنگون نَمونم. “ ^{۲۲} عَجَله کده دَ اُونجی دُوتا کُو، چراکه
 ما هیچ کار نَمِیتَنم تا وختیکه شُمو دَ اُونجی نَرسید. “ امزی
 خاطر نامِ ازو آغیل ره صوغَر اِشت.

^{۲۳} آفتو دَ حالِ بُر شُدو بُود که لوط دَ آغیلِ صوغَر رَسید.

^{۲۴} اوخته خُداوند گوگرد و آتش ره از آسمو د بِلِه سَدوم و

عُموره بارند ^{۲۵} و اُمُو دُو شار و تمامِ منطقای دَوروبر شی ره قد
باشنده های شارا و نباتات زمی تباه کد. ^{۲۶} مگم خاتونِ لوط
سُون پسِ پُشت خُو توخ کد و یگ ستونِ نمک جور شد.

^{۲۷} و ابراهیم صَباح گاه باله شد و طرفِ امزو جای رفت که دَ
اُونجی دَ حُضورِ خُداوند ایسته شده بود. ^{۲۸} اُو طرفِ سَدوم و
عُموره و تمامِ دَشت توخ کد و دید که اونه، دُودِ اُمُو سرزمی
مِثلِ دُودِ کوره باله موره. ^{۲۹} وختیکه خُدا شارای دَشت ره نابود
کد، اُو ابراهیم ره یاد کد و لوط ره از منِه امزو نابودی بُرو
اُورد. اَره، وختی خُدا شارای ره که لوط دَزوا زندگی مُوکد
سرنگون کد، اُو لوط ره کشید.

نسلِ عمونی ها و موآبی ها

^{۳۰} لوط از صوغر بُر شد و قد دُو دُختر خُو دَ کوه جای-د-جای
شد، چُون از مندو دَ صوغر ترس مُوخورد؛ پس اُو قد دُو دُختر
خُو دَ یگ غار زندگی مُوکد. ^{۳۱} اوخته دُخترِ کُنه لوط دَ دُخترِ
ریزه شی گفت: ”آته مو پیر شده و کدم مردِ دیگه ام دَ رُو
زمی نییه که دَ مُطابقِ رسم و رواجِ دُنیا قد از مو خاو کنه.

^{۳۲} بیه که دَ آتِه خُو شرابِ بَدی و قد شی خاو کُنی تا از آتِه خُو
 نسل دَشته بَشی. ” ^{۳۳} پس اُمُو شاو اونا آتِه خُو ره شرابِ دَد و
 دُخترِ کُته اَمده قد آتِه خُو خاو شُد. مگم لوط از خاو شُدو و
 بله شُدونِ دُخترِ خُو خبر نَشُد. ^{۳۴} روزِ دِیگِه شی، دُخترِ کُته دَ
 ریزه گُفت: ” اونه، دِیشاو ما قد آتِه خُو خاو کُدم. بیه که
 اِمشاو بسم اُو ره شرابِ بَدی و اِیمدَفعه تُو بورو قد شی خاو
 کُو تا از آتِه خُو نسل دَشته بَشی. ” ^{۳۵} پس اُمُو شاو ام آتِه خُو
 ره شرابِ دَد و دُخترِ ریزه رفته قد شی خاو شُد. مگم لوط از
 خاو شُدو و بله شُدونِ دُخترِ خُو خبر نَشُد. ^{۳۶} دَمزی رقم هر دُو
 دُخترِ لوط از آتِه خُو حامله شُد. ^{۳۷} و دُخترِ کُته باچه دَ دُنیا
 اُورد و اُو ره موآب نام اِیشت. اُو بابه کَلونِ موآبی ها تا اِمروز
 آسته. ^{۳۸} دُخترِ ریزه ام یگ باچه دَ دُنیا اُورد و نام ازو ره
 بِنِعمی اِیشت. اُو بابه کَلونِ عمونی ها تا اِمروز آسته.

ابراهیم و اَبیمَلِک

۲۰ و اِبْرَاهِیم از مَمری سُونِ مَنْطِقِه جَنُوبِ کُوجِ کد و دَ
 مینکلِ قَادِش و شُورِ جَای-دَ-جَای شُد و دَ شَارِ جِرَارِ زِنْدَگی
 مَوکد. ^۲ دَ اَمزُو عَیْتِ اِبْرَاهِیمِ دَ بَارِه خَاتُونِ خُو سَارِه گُفت که:

"أَوْ خَوَارِ مَهْ يَهْ." ^۲ پَسِ اَبِيْمَلِكِ پَادشَاهِ جِرَارِ نَفَرِ رَبِيِّ كَدِ تَا
 سَارَهْ رَهْ دَقْصَرِ شِيِّ بِيْرَهْ. ^۳ مِگَمِ خُدَا دَ وَخْتِ شَاوِ دَ اَبِيْمَلِكِ دَ
 خَاوِ ظَاهِرِ شُدَهْ كُفْتِ: "اَيْنَهْ، تُوْ مُرْدَنِي اَسْتِي، چُونِ خَاْتُونِي رَهْ
 كِهْ كَرِفْتِي، خَاْتُونِ شُوِي دَارِ اَسْتِهْ." ^۴ اَبِيْمَلِكِ تَا هِنُوْزِ قَدِ شِيِّ
 نَزْدِيكِي نَكْدُدْ. پَسِ كُفْتِ: "خُدَاوَنْدَا، اَيَا تُوْ وَاقِعَا قَوْمِ عَادِلِ رَهْ
 نَابُوْدِ مُوْنِي؟ ^۵ اَيَا اُوْ خُوْدِ شِيِّ دَزِ مَهْ نَكُفْتِ كِهْ 'اُوْ خَوَارِ مَهْ
 يَهْ'؟ وَ سَارَهْ اَمِ خُوْدِ شِيِّ كُفْتِ كِهْ 'اُوْ بَرَارِ مَهْ يَهْ.' مَا قَدِ دِلِ
 صَافِ وَ دِسْتِ پَاكِ اِي كَارِ رَهْ كُدْمِ." ^۶ اُوخْتِهْ خُدَا دَ عَالَمِ خَاوِ
 دَزُوْ كُفْتِ: "اَرِي، مَا مِيْدَنُمِ كِهْ تُوْ اِي كَارِ رَهْ قَدِ دِلِ صَافِ
 كَدِي وَ اَمْزِي خَاَطِرِ تُوْ رَهْ نِگَاهِ كُدْمِ تَا دَ ضِدِ مَهْ كُنَاهْ نَكْنِي وَ
 نَهْ اَيْشْتُمِ كِهْ دَزُوْ دِسْتِ بَزْنِي. ^۷ اَلِي خَاْتُونِ اَمْرُوْ مَرْدِ رَهْ پَسِ
 تَسْلِيْمِ شِيِّ كُوْ، چِرَاكِهْ اُوْ يِگِ پِيْغَمْبَرِ اَسْتِهْ وَ بَلْدِهْ تُوْ دُعَا مُوْنِهْ
 تَا زِنْدِهْ بُمْنِي. وَلِي اَكِهْ اُوْ رَهْ پَسِ تَسْلِيْمِ نَكْنِي، يِقِيْنِ دَشْتِهْ
 بَشِ كِهْ تُوْ وَ پِگِ كَسَايِ كِهْ دَزُوْ تَعْلُقِ دَرِهْ، حَتْمَا مُوْمَرِيْدِ."
^۸ صَبَاَحِ گَاهِ اَبِيْمَلِكِ بَالِهْ شُدْ وَ تَمَامِ خِدْمَتِ گَارَايِ خُوْ رَهْ كُوِي
 كَدِهْ پِگِ اَمْزِي تَوْرَهْ هَا رَهْ دَزُوْ نَقْلِ كَدِ وَ اَوْنَا كَلُوْ تَرَسِيْدِ.
^۹ اُوخْتِهْ اَبِيْمَلِكِ، اِبْرَاهِيْمِ رَهْ طَلَبِ كَدِ وَ دَزُوْ كُفْتِ: "اِي چِي
 كَارِ بُوْدِ كِهْ تُوْ دَ حَقِ اَزْمُوْ كَدِي؟ وَ مَا چِي كُنَاهْ دَ حَقِ اَزْتُوْ كَدِهْ
 بُوْدُمِ كِهْ تُوْ مَرِهْ وَ مَمْلَكَتِ مَرِهْ دُچَارِ اَمْزِي كُنَاهْ كُتِهْ كَدِي؟ تُوْ

کارای ره که دَ حق ازمه کدی باید نَموکدی. ”^{۱۰} و اَبِیْمَلِک از اِبْرَاهِیْم پُرسان کد: ”چی فِکْر کده امی کاره کدی؟“^{۱۱} اِبْرَاهِیْم دَ جواب شی گُفت: ”ما فِکْر کدُم که دَمزی جای ترس از خُدا هیچ و جُود ندره و مَره بخاطرِ خاتُون مه مُوکشه. ”^{۱۲} علاوهِ ازی اُو راستی خوار مه آسته؛ اَره، اُو دُخترِ آته مه آسته، لیکن دُخترِ آبه مه نییه؛ و اُو خاتُون مه شُده. ”^{۱۳} و ختیکه خُدا مَره از خانه آته مه دَ سرزمینای دُور-و-بیگنه اُورد، ما دَ ساره گُفتم، ’امی مهربانی ره دَ حق ازمه بُوکو: دَ هر جای که رفتی دَ باره ازمه بُوگی که ای برار مه آسته. ’“

^{۱۴} اوخته اَبِیْمَلِک گوسپندو، گاو ها، غلاما و کنیزا ره گِرِفته دَ اِبْرَاهِیْم بخشید و خاتُون شی ساره ره پس دَزُو تسلیم کد. ”^{۱۵} و اَبِیْمَلِک گُفت: ”اینه، سرزمین مه دَ پیشِ رُوی تُو آسته و هر جای که خوش تُو مییه دَ اُونجی زندگی کُو. ”^{۱۶} بعد ازُو دَ ساره گُفت: ”اینه، هزار مِثقال نُقره ره دَ برار تُو میدُم تا بیگناهی تُو دَ پیشِ تمام کسای که قد تُو آسته معلوم شُنه و پگ بدنه که نِسبت دَز تُو دَ اِنصاف رفتار شُده. ”^{۱۷} اوخته اِبْرَاهِیْم پیشِ خُدا دُعا کد و خُدا اَبِیْمَلِک، خاتُون شی و کنیزای شی ره شفا دَد تا صاحبِ اولاد شُنه؛^{۱۸} چُون خُداوند رَحِمِ تمام

خاتونوی خانوارِ اَبِیْمَلِکِ ره از خاطرِ ساره خاتونِ اِبْرَاهِیْمِ بسته کدَد.

تَوْلِدِ اِسْحَاقِ

۲۱ و خُداوند اُمُو رَقْمِ که گُفْتُد، دَ بِلَه ساره نظر کد و چیزی ره که وعده کدَد، بلده ساره پوره کد. ^۲ ساره حامله شد و بلده اِبْرَاهِیْمِ دَ سِنِ-و-سَالِ پیری شی یگ باچه دَ دُنیا اُورِد، دَ امزُو وختِ که خُدا دَ زشی گُفْتُد. ^۳ و اِبْرَاهِیْمِ باچه خُو ره که ساره بلده شی دَ دُنیا اُورُد، اِسْحَاقِ نام اِیشت. ^۴ اِبْرَاهِیْمِ باچه خُو اِسْحَاقِ ره دَ هشت روزگی شی ختنه کد، اُمُو رَقْمِ که خُدا دَ زُو اَمْرِ کدَد. ^۵ اِبْرَاهِیْمِ صد ساله بُود که باچه شی اِسْحَاقِ پیدا شد. ^۶ ساره گُفت: ”خُدا دَ زمه خنده دده. هر کسی که بِشَنوهِ، قد ازمه خوشی-و-خنده مونه.“ ^۷ ساره بسم گُفت: ”کی باور شی میمد که دَ اِبْرَاهِیْمِ بُگیه، ساره صَاحِبِ نِلغِه شُدِه اُو ره شِیر میدیه؟“ مگم ما دَ سِنِ و سَالِ پیری ازو بلده شی یگ باچه دَ دُنیا اُورُدْم.“

^۸ اُمُو نِلغِه کته شُدِه از شِیر جدا شد و دَ امزُو روزِ که اِسْحَاقِ از

شیر جدا شد، ابراهیم اوماغ کټه گرفت.

اختلافات بین ساره و هاجر

^۹ اوخته ساره دید که باچه هاجر مصری، امو که بلده ابراهیم پیدا شد، قد اسحاق ریشخندی مونه. ^{۱۰} پس ساره د ابراهیم

گفت: ”ای کنیز و باچه شی ره از خانه بر کو، چراکه باچه از ی کنیز قد باچه مه اسحاق د میراث شریگ نییه.“ ^{۱۱} مگم

ای توره د نظر ابراهیم د باره باچه شی اسماعیل سخت بد خورد. ^{۱۲} لیکن خدا د ابراهیم گفت: ”د باره باچه و کنیز خو

هاجر تشویش نکو. هر چیزی که ساره دز تو گفته امطور بکو، چراکه از اسحاق نسل تو د نام تو کوی موشه. ^{۱۳} و از

باچه کنیز ام یگ ملت جور مونم، چراکه او ام نسل تو یه.“

^{۱۴} پس ابراهیم صباح گاه باله شد و نان و مشک پر از او ره

گرفته د هاجر دد. او امو چیزا ره د شانہ شی ایشته او ره قد باچه شی ربی کد. اونا رفت و د بیابون بعیرشبع سرگردو شد.

^{۱۵} وختیکه او مشک خلاص شد هاجر باچه خو ره زیر یگ بوټه

خاو دد، ^{۱۶} و خود شی د یگ فاصله تیررس دورتر ازو ششت،

چون او قد خو گفت: ”نمیتتم مرگ باچه خو ره بنگرم“ و د

حالیکه رُوی خُو ره سُونِ اَزُو کده شِشْتُد آواز خُو ره بِلند کده
چخرا کد. ^{۱۷} و خُدا آوازِ باچه ره شَنِید و ملایکه خُدا از عالمِ
باله هاجر ره کُوی کده گُفت: ”آی هاجر، تُو ره چی شُدِه؟
ترس نَخور، چراکه خُدا آوازِ باچه ره از جایی که او آسته،
شَنِیده. ^{۱۸} باله شو، باچه ره رُست کده دِ دست خُو بَگیر،
چراکه ما ازو یگِ مِلتِ کُنه جور مُونم. “ ^{۱۹} اوخته خُدا چیمای
هاجر ره واز کد و او یگِ چاهِ آو ره دید. و هاجر سُون چاه رفته
مَشک ره پُر از آو کد و باچه خُو ره وُچی دَلجی کد. ^{۲۰} و خُدا
قد اِسماعیل بُود و او کُنه شُدِه دَ بیابو جای-د-جای شُد و
تیرانداز جور شُد. ^{۲۱} او دَ دَشتِ پاران زندگی مُوکد و آبه شی
یگِ خاتُو از سرزمینِ مِصر بلده شی گِرِفت.

قَوْل دَ بَینِ اِبْرَاهِیمِ و اَبِیْمَلِکِ

^{۲۲} دَ امزُو غَیتِ اَبِیْمَلِکِ و فِیکول سرکرده لشکر شی پیش
ابراهیم آمده گُفت: ”هر کاری که مُوکنی خُدا قد تُو آسته!
^{۲۳} پس دَ امینجی بلده مه دَ خُدا قَسَم بَخور که دَ ز مه و اولادِه
مه و نسل مه خیانت نَمونی، بلکه امو رَقمیکه ما دَ حقِ ازتُو
مهربانی بُودیم، تُو ام دَ حقِ از مه و مردُمِ سرزمینی که دَ زشی دَ
عنوانِ بیگنه زندگی مونی، مهربان موبشی. “ ^{۲۴} اِبْرَاهِیمِ گُفت:

”قَسَم مُوْخوْرْم. “^{۲۵} اوخته اِبْرَاهِيْم دَ بَارِه چَاهِ آو كه

خِدْمَتِگَارَايِ اَبِيْمَلِكِ دَ زوْر گِرِفْتُد، پيش اَبِيْمَلِكِ شِكَايَت كَد.

^{۲۶} اَبِيْمَلِكِ كُفْت: ”ما خَبْر نَدْرُم كه امي كَارِه كِي كَدِه؛ تُو اَم دَ

اِي بَارِه دَز مه چيز نَكُفْتِي و تا اِمْرُوْز ما دَزِي بَارِه نَشْنِيْدِه

بُوْدُم. “^{۲۷} پَس اِبْرَاهِيْم، گوسپندو و گاو ها ره دَ اَبِيْمَلِكِ دَد و

اُوْنَا قَد يَگْدِيْگِه خُوْ عَهْد بَسْتِه كَد. ^{۲۸} اِبْرَاهِيْم هَفْت بَارِه مَادِه

اَز رَمِه خُوْ جَدَا كَد؛ ^{۲۹} و اَبِيْمَلِكِ اَز اِبْرَاهِيْم پُرْسَان كَد:

”مَعْنَايِ جَدَا كَدُوْنِ اَمْزِي هَفْت بَارِه مَادِه چِي اَسْتِه؟“

^{۳۰} اِبْرَاهِيْم دَ جَوَابِ شِي كُفْت: ”اَمِي هَفْت بَارِه مَادِه رِه اَز طَرْفِ

اَزْمِه قَبُوْل كُوْ تَا اَمِيَا يَگ شَاهِدِي بَشِه كه ما امي چَاه رِه

كَنْدِيْم. “^{۳۱} پَس اُوْ جَايِ بَيْرِشَبَعِ كُفْتِه شُد چِرَاكه هَر دُوِي اَزوَا

دَ اُوْنَجِي قَد يَگْدِيْگِه خُوْ قَوْل-و-قَسَم كَد. ^{۳۲} بَعْد اَز عَهْد بَسْتِه

كَدُو دَ بَيْرِشَبَعِ، اَبِيْمَلِكِ و فَيَكُوْل قَوْمَنْدَانِ لَشْكِرِ شِي بَالِه

شُدِه پَس دَ سِرْزَمِيْنِ فِلَسْطِيْنِيَا رَفْت. ^{۳۳} و اِبْرَاهِيْم دَ بَيْرِشَبَعِ

يَگ دِرَخْتِ كَز شَنْد و دَ اُوْنَجِي نَام خُداوَنْد، خُدايِ اَبْدِي رِه

گِرِفْتِه عِبَادَت كَد. ^{۳۴} و اِبْرَاهِيْم بَلْدِه غَدْر و خْت دَ سِرْزَمِيْنِ

فِلَسْطِيْنِيَا دَ عِنْوَانِ بِيْگْنِه زَنْدَگِي كَد.

بعد ازو چیزا خُدا اِبْرَاهِيمَ ره اِمْتِحَانِ كده دَزْشِی كُفْت: "آی اِبْرَاهِيمَ!" و اُو كُفْت: "أمر كُو صَاحِب. " خُدا كُفْت: "بَاجِه خُو ره، یگانه بَاجِه خُو اِسْحَاق ره كه دوست دَرِی بَگِیر و دَ سِرْزَمِینِ مَورِیا بَورُو و اُو ره دَ اُونجِی دَ بِلَه یِگ كوه كه دَز تُو نِشَو مِیدُم دَ عِنَوَانِ قُرْبَانِی سَوخْتَنِی تَقْدِیم كُو!" ^۳ صُبحِ رُوزِ دِیگِه شِی اِبْرَاهِيمَ بَالَه شُدِه خَر خُو ره پَالو كد و دُو نَفَر از خِدْمَتگَارِی خُو ره قَد بَاجِه خُو اِسْحَاق گِرِفت و یِگ مِقْدَار هِیْزُم بِلَدِه سَوخْتَنِدونِ قُرْبَانِی سَوخْتَنِی مِیدِه كد و رِبی شُدِه سُونِ اَمْرُو جَای رِفت كه خُدا دَزْشِی اَمْر كُدد. ^۴ دَ رُوزِ سِوَمِ اِبْرَاهِيمَ بَالَه تُوخ كد و اَمُو جَای ره از دُور دِید. ^۵ اُوخْتِه اِبْرَاهِيمَ دَ خِدْمَتگَارِی خُو كُفْت: "شُمُو اَمِینجِی دَ پِیشِ خَر بَشِینِید؛ ما و بَاجِه مِه دَ اُونجِی مَورِی و عِبَادَت كده پَس دَ پِیشِ از شُمُو مِی. " ^۶ اِبْرَاهِيمَ هِیْزُم ره كه بِلَدِه سَوخْتَنِدونِ قُرْبَانِی سَوخْتَنِی اُورُد، دَ پُشتِ بَاجِه خُو اِسْحَاق بَار كد و خُود شِی آتِش و كَارِد ره گِرِفت و هَر دُوی شِی قَتِی رِبی شُد. ^۷ اُوخْتِه اِسْحَاق دَ آتِه خُو اِبْرَاهِيمَ كُفْت: "آتِی!" آتِه شِی كُفْت: "بُگِی بَاجِه مِه. " اِسْحَاق كُفْت: "مُو آتِش و هِیْزُم دَرِی، لِیكِن بَارِه قُرْبَانِی

سوختنی کُجا یه؟^۸ ” اِبْرَاهِیم دَ جَوَابِ شِی گُفت: ” باچِه مه،
 خُدا بارِه قُربانی سوختنی ره خود شی میرسنه. ” و هر دُوی
 شی دَ راهِ خُو اِدامه دَد. ^۹ وختی اونا دَمزُو جای رسید که خُدا
 دَ زشی گُفتد، اِبْرَاهِیم دَ اُونجی یگ قُربانگاه جور کد و هیژم ره
 بِلِه شی چیند. بعد ازُو باچِه خُو اِسحاق ره بسته کده دَ
 قُربانگاه دَ بِلِه هیژم ایشْت. ^{۱۰} اوخته اِبْرَاهِیم دِست خُو ره دِراز
 کده کارد ره گِرِفت تا که باچِه خُو ره قُربانی کنه. ^{۱۱} لیکن
 ملایکه خُداوند از آسمو اُو ره کُوی کده گُفت: ” اِبْرَاهِیم،
 اِبْرَاهِیم! ” و اُو دَ جَوَابِ شِی گُفت: ” اَمْر کُو صَاحِب! ”
^{۱۲} ” ملایکه گُفت: ” دِست خُو ره دَ باچِه دِراز نَکُو؛ دَزُو هیچ کار
 نَگیر! چُون آلی میدنم که از خُدا میترسی، چرا که باچِه خُو ره،
 یگانه باچِه خُو ره از مه دِریغ نَکدی. ”

^{۱۳} و اِبْرَاهِیم سر خُو ره باله کده دید که دَ پَسِ پُشت شی یگ
 قُوج اَسته و شاخای شی دَ مَنه بُوته بَند مَنده. پس اُو رفته
 قُوج ره گِرِفت و اُو ره دَ عَوَضِ باچِه خُو دَ عِنوانِ قُربانی
 سوختنی تقدیم کد. ^{۱۴} و اِبْرَاهِیم اَمُو جای ره دَ نامِ «خُداوند
 مَهیا مونه» نام کد. اَمُو رقم که تا اِمروز گُفته موشه، ” دَ کوه
 خُداوند مَهیا موشه. ” ^{۱۵} و ملایکه خُداوند دفعه دُوم از عالم

باله ابراهيم ره كوى كده ^{۱۶} گُفت: ”خداوند موكه كه دَ ذات
 خو قَسم موكورم: ازی كه تو ای كار ره كدی و باچه خو ره،
 یگانه باچه خو ره ازمه دریغ نكدی، ^{۱۷} ما یقیناً تو ره برکت
 میدم و نسل تو ره رقم ستاره های آسمو و ریگ دریا آلی كلو
 مونم. و اولاده تو درگه های شارِ دشمنای خو ره تصرف مونه.
^{۱۸} و دَ وسیله اولاده تو پگِ ملت های دنیا برکت پیدا مونه،
 چراكه تو توره مه ره گوش كدی. “ ^{۱۹} اوخته ابراهیم دَ پیش
 خدمتگاری خو پس آمد و اونا باله شده پگ شی طرف
 بیرشبع ری شد. و ابراهیم دَ بیرشبع زندگی موكد.

اولاده ناحور

^{۲۰} بعد ازی چیزا دَ ابراهیم گُفته شد كه ”ملكه ام بلده برار تو
 ناحور باچه ها دَ دنیا اُورده: ^{۲۱} باچه اولباری شی عوص و برار
 شی بوص و قموئیل آته ارام، ^{۲۲} كاسد، خزو، پلداش، یدلاف و
 بتوئیل. “ ^{۲۳} بتوئیل آته ریکا شد. امی هشت باچه ره ملكه
 بلده ناحور برار ابراهیم دَ دنیا اُورد. ^{۲۴} کَنیزِ ناحور كه رومه نام
 دشت، او طابح، گاحم، تاحش و معكه ره بلده شی دَ دنیا
 اُورد.

ساره یگ صد و بیست و هفت سال زندگی کد؛

اینمی سال های عُمَر ساره بُود ^۲ و اُو دَ قَرِبَتِ اَرَبَع، یعنی دَ

جِبْرُون دَ سِرزَمِینِ کِنَعانِ فَوْت کد و اِبْرَاهِیمِ بَلَدِه شِی ماتم

گِرِفْتِه چخرا کد. ^۳ و اِبْرَاهِیمِ از پالوی مِیتِ خُو باله شُدِه دَ پِیشِ

بَنی حِتِ رِفْتِ و دَزوا گُفْت: ^۴ ”ما دَ مِینکلِ شُمُو بِیگنِه و

مُساْفِرِ اَسْتُم؛ دَز مِه یگ جای بَلَدِه قَبْرِستو سَودا کُنِید تا مِیتِ

خُو ره از پِیشِ چِیمِ خُو دَ اُونجی دَفنِ کُنُم. “ ^۵ بَنی حِتِ دَ جِوابِ

اِبْرَاهِیمِ گُفْت: ^۶ ”بادار مِه، توره مو ره گوش کُو. تُو دَ مِینکلِ

مو شَخْصِیتِ بُزْرگِ اَسْتی. مِیتِ خُو ره دَ خُوْبْتَرِینِ قَبْرِ هَای مو

دَفنِ کُو. هِیچِ کُدَمِ مو قَبْرِ خُو ره از تُو دَرِیغِ نَمُونی اگِه تُو مِیتِ

خُو ره دَفنِ کنی. “ ^۷ پَسِ اِبْرَاهِیمِ باله شُدِ و خُودِ ره دَ پِیشِ

مَرْدُمِ امزُو سِرزَمی، یعنی بَنی حِتِ خَمِ کد ^۸ و قَدِ ازوا گَپِ زَدِه

گُفْت: ”اگِه دِلِ شُمُو اَسْتِه که ما مِیتِ خُو ره از پِیشِ چِیمِ خُو

دَفنِ کُنُم، پَسِ توره مَرِه بَشَنوید و از عِفْرُونِ باچِه صُوحارِ بَلَدِه

مِه دَرخاستِ کُنِید ^۹ تا غارِ مَکْفِیلِه ره که مُلْکِیتِ شِی و دَ آخِرِ

زَمِینایِ شِی اَسْتِه، دَز مِه بَدِیِه. بیلید که اُو ره دَ قِیمَتِ کَامِلِ دَ

حُضُورِ از شُمُو بَلَدِه قَبْرِستو دَ عِنوانِ مُلْکِیتِ دَز مِه سَودا

^{۱۰} عِفْرُون دَ بَيْنِ حِتْيَا شِشْتُد. پَس عِفْرُونِ حِتِي دَ جَوَابِ اِبْرَاهِيمِ
 دَ حُضُورِ بَنِي حِت يَعْنِي دَ حُضُورِ پِگِ كَسَايِ كِه دَ دَرگِه شَارِ
 اَزُو جَم شُدُد، كُفْت: ^{۱۱} ”نَه بَادَار مِه، دَز مِه گُوش كُو! مَا اَمُو
 پَئِي زَمِي رِه دَز تُو مُوبَخْشَم و غَارِي كِه دَزُو تَعْلُق دَرِه اَم اَز تُو
 بَشِه. دَ حُضُورِ قَوْمَايِ خُو اُو رِه دَز تُو مُوبَخْشَم. بُوْرُو، مَيِت
 خُو رِه دَفْن كُو. ” ^{۱۲} پَس اِبْرَاهِيمِ خُود رِه دَ پِيَشِ مَرْدُمِ اَمْرُو
 سِرْزَمِي خَم كَد ^{۱۳} و قَد عِفْرُون دَ حُضُورِ مَرْدُمِ اَمْرُو سِرْزَمِي كِپ
 زَدِه كُفْت: ”لُطْفَاً عَرَض مَرِه گُوش كُو: مَا قِيْمَتِ اَزُو زَمِي رِه
 دَز تُو مِيْدَم. اُو رِه اَز طَرْفِ اَزْمِه قَبُول كُو تَا مَيِت خُو رِه دَ
 اُونَجِي دَفْن كْنَم. ” ^{۱۴} و عِفْرُون دَ جَوَابِ اِبْرَاهِيمِ كُفْت:
^{۱۵} ”بَادَار مِه، دَز مِه گُوش كُو: يِگِ پَئِي زَمِي كِه چَار صَد
 مِثْقَالِ نُقْرِه قِيْمَتِ دَرِه، اِي دَ بَيْنِ اَزْمِه و اَز تُو چِي اَسْتِه؟ بُوْرُو،
 مَيِت خُو رِه دَفْن كُو. ” ^{۱۶} اِبْرَاهِيمِ كِپِ عِفْرُونِ رِه گُوش كَد و
 نُقْرِه رِه كِه عِفْرُون دَ حُضُورِ بَنِي حِت يَاد كُدُد، يَعْنِي چَار صَد
 مِثْقَالِ نُقْرِه رِه دَ مُطَابِقِ وَزْنِي كِه رَوَاجِ بُوْد بَلْدِه عِفْرُونِ تُول كَدِه
 دَد. ^{۱۷} دَ اَمْرِي رَقْمِ زَمِينِ عِفْرُونِ دَ مَنْطِقِه مَكْفِيْلِه كِه رُوِي دَ
 رُوِي مَمْرِي بُوْد، يَعْنِي زَمِي و غَارِي كِه دَزُو تَعْلُق دَشْت قَد

پگِ درختای که دَجَغِه شی بُود، ^{۱۸} دَ حُضُورِ بَنی حِت، یعنی تمامِ کسای که دَ درگِه شارِ ازو اَمُدَد دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَ اِبْرَاهیمِ تحویلِ دَدِه شُد.

^{۱۹} بعد ازو اِبْرَاهیمِ خاتُونِ خُو ساره ره دَ غارِ زمینِ مَکفیلِه که رُوی دَ رُوی مَمری یعنی حِبْرُون دَ سرزمینِ کِنعانِ بُود، دَفنِ کد. ^{۲۰} خُلاصَه، اُمُو زمی قد غاری که دَزُو تَعْلُقِ دُشتِ دَ عِنوانِ قَبْرِستو از طرفِ بَنی حِت دَ مُلکیتِ اِبْرَاهیمِ تحویلِ دَدِه شُد.

یگِ خاتُو بِلدِه اِسحاق

^{۲۲} اِبْرَاهیمِ پیر و سال خورده شُدَد، و خُداوند اُو ره دَ تمامِ کارای شی بَرکتِ دَدِه بُود. ^۲ یگِ روزِ اِبْرَاهیمِ دَ خِدْمَتگارِ خُو که کِئِه خانِه شی و مَسْئُولِ تمامِ دارایی شی بُود، گُفت:

”دِستِ خُو ره زِبِرِ رانِ مه بیل ^۳ و دَ خُداوند، خُدایِ آسمو و زمی قَسَمِ بُخور که بِلدِه باچِه مه اِسحاق از دُخترِ کِنعانیا که ما دَ مینکلِ ازوا زِندگیِ مُونُم، خاتُو نَمیگِیری، ^۴ بَلکِه دَ وطنِ خودِ مه و دَ پیشِ قَوْمایِ مه موری و بِلدِه باچِه مه اِسحاق یگِ

خاتو ميگيري. ^۵ ”خدمتگار شی دزو گُفت: ”اگه او دُختر راضی نشنه که قد ازمه د ای سرزمی بییه، آیا ما باچه تو ره د سرزمینی بُرم که تو از اونجی امددی؟“ ^۶ ابراهیم دزشی گُفت: ”توخ کو که باچه مره د اونجی پس نبری. ^۷ خداوند، خدای آسمونا که مره از خانه آته مه و از جای پیدایش مه گِرِفته د اینجی اُورد و قد ازمه توره گُفت و دز مه قسم خورده گُفت که ’امی سرزمی ره د اولاده تو میدم، ’ او ملایکه خو ره پیشلون تو ربی مونه تا از اونجی یگ خاتو بلده باچه مه بگیری. ^۸ لیکن اگه او دُختر راضی نشنه که قد تو بییه، اوخته تو ازی قسم خلاص آستی. فقط هوش کو که باچه مره د اونجی پس نبری.“ ^۹ اوخته خدمتگار شی دِست خو ره تی ران بادار خو اِشت و د امزی باره بلده ازو قسم خورد.

^{۱۰} پس خدمتگار شی ده اُشتر ره از مینکل اُشترای بادار خو گِرِفت و ربی شده هر رقم سوغاتای خوب ره از دِست بادار خو گِرِفته بُرد. د امزی رقم او ربی شده سون ارام اَلنَهَرین د شارِ ناحور رفت. ^{۱۱} او د وختِ دیگرِ روز اُشتر ره د برونِ شار د پالوی یگ چاه او خاَوَلجی کد، د غَیْتیکه خاتونو بلده او کشیدو برو میمد. ^{۱۲} اوخته او گُفت: ”ای خداوند، خدای بادار

مه ابراهيم! امروز مَره کاميابی بدي و دَ حقِ بادر مه ابراهيم
 مهربانی کو. ^{۱۳} اینه، ما دَ پالوی امزی چشمه او ایسته یم و
 دُخترونِ مردُم امزی شار بلده او کشیدو مییه. ^{۱۴} پس دَ دُختری
 که موگم 'لُطفاً کوزه خورِه تاه کو که او وُچی کنم' و اگه او
 بُگیه 'وُچی کو و ما دَ اُشترای تُو ام او میدم،' اوخته بیل که
 او امو دُختری بَشه که بلده بنده خُو اسحاق مُقرر کده. دَ
 امزی رقم ما میدنم که دَ حقِ بادر مه مهربانی کده. ^{۱۵} و
 پیش ازی که او تورِه خورِه تامو کنه، ریکا کوزه دَ بله شانِه
 شی بُر شده آمد. ریکا دُخترِ بَتوئیل بود و بَتوئیل باچه ملکه
 خاتونِ ناحور؛ و ناحور برارِ ابراهيم بود. ^{۱۶} او یگ دُخترِ عَدْر
 نوربند بود و یگ باکره که دستِ هیچ مرد دَزو نرسیدد. ریکا دَ
 چشمه تاه شد و کوزه خورِه پُر کده باله آمد. ^{۱۷} اوخته،
 خِدمتگار دَ عَجَله دَمِ راهِ شی رفت و گُفت: "لُطفاً از کوزه خُو
 مَره یگ شوپ او بدي." ^{۱۸} او گُفت: "وُچی کو، بادر مه!"
 و چابک کوزه خورِه از شانِه خوتا کده دَ بله دستِ خُو گرفت
 و دَزو او دد. ^{۱۹} وختیکه از او ددو فارغ شد، دَزشی گُفت:
 "بلده اُشترای تُو ام او میکشم تا وختیکه از او سیر شنه."
^{۲۰} پس او کوزه خورِه دستِ دَ آخور شیو کد و بسم سون چاه
 دَويد تا او بکشه و بلده تمام اُشترای شی او بُر کد. ^{۲۱} امو آدم

چپ ششْتد و د دِقْت سُون شی توخ مُوکد تا بِنگره که خُداوند
سَفِر ازو ره کامیاب مونه یا نه.

^{۲۲} وختیکه اَشْرا از آو سیر شُد، خِدْمَتگار یگ حلقه طِلائی د
وَزَن نِیم مِثقال و یگ جوړه دِست بندِ طِلائی د وَزَن دَه مِثقال
دَزُو دَد ^{۲۳} و گُفت: ”دز مه بگی که تُو دُخترِ کی اَسْتی؟ آیا د
خانه آتِه تُو بلده ازمو جای پیدا موشه که شاو ره د اُونجی تیر
کُنی؟“ ^{۲۴} ریکا د جواب شی گُفت: ”ما دُخترِ بَتُوئیل اَسْتُم،
دُخترِ باچه ملکه که بلده ناحور د دُنیا اُورد.“ ^{۲۵} او امچنان
دَزُو گُفت: ”کاه و عَلف کَلو دَری و جای ام اَسْتِه که شاو ره
تیر کِنید.“ ^{۲۶} اوخته خِدْمَتگار خود ره خَم کده خُداوند ره
سَجده کد ^{۲۷} و گُفت: ”حمد-و-ثنا د خُداوند، خُدای بادار مه
اِبْرَاهِیم که رَحْمَت و مَحَبَت خُو ره از بادار مه دِریغ نکد و مَره
د راه د خانه قومای بادار مه راهنمایی کد.“ ^{۲۸} پس اُمُو دُختر
دَویده دَویده رفت و خانوارِ اِبِه خُو ره امزی چیزا خبر کد.
^{۲۹} ریکا یگ برار د نامِ لابان دشت و لابان دَویده دَویده د پیش
امزُو آدم د سرِ چشمه رفت. ^{۳۰} ای واقعه اینی رقم رُخ دَد: امی
که لابان حلقه و دِستبند ها ره د دِستای خوار خُو دید و تورِه
خوار خُو ریکا ره شِنید که گُفت: ”او آدم دز مه اینی رقم

گُفت، " اُو دَ پِيشِ امزُو آدم آمد و اُو دَ پالووی اُشترای خُو دَ سرِ
 چشمه ایسته بُود. ^{۳۱} و لابان دزُو گُفت: " اَی بَرکت یافِته
 خُداوند! چِرا دَ بُرو ایسته شُدے؟ بیه که بوری، ما خانه ره تیار
 کدیم و بلده اُشترای تُو جای آماده آسته. " ^{۳۲} پس اُمُو آدم دَ
 خانه ازوا رفت و لابان اُشتر ره واز کده دزوا کاه و علف دَد.
 بعد ازو بلده خِدمتگارِ اِبْرَاهِیم و کسای که قد شی اَمُد، اُو
 اُورد تا پایای خُو ره بُشویه. ^{۳۳} اوخته نان ره اُورده دَ پِيشِ ازوا
 ایشت که بُخوره. مگم خِدمتگارِ اِبْرَاهِیم گُفت: " تا مقصد خُو
 ره دز شمو نگییم نان نَمُوخوَرُم. " و لابان گُفت: " بگی. "
^{۳۴} اوخته اُو گُفت: " ما خِدمتگارِ اِبْرَاهِیم اَسْتُم. " خُداوند بادار
 مَره غَدْر بَرکت دده و اُو شخصِ بزرگ شُدِه. خُداوند دزُو رمه
 و گلّه، طِلا و نُقره، غُلاما و کِنِیزا، اُشترَا و اَلَاغا دده. ^{۳۶} و
 ساره خاتونِ بادار مه دَ پسِ پیری بلده بادار مه یگ باچه کده و
 اُو تمامِ دارایی خُو ره دَمزُو باچه دده. ^{۳۷} بادار مه مَره قَسَم دده
 گُفته که 'بلده باچه مه از دُخترِونِ کِنَعانیا که ما دَ سرزمینِ
 ازوا زندگی مُونم، خاتو نگیر، ^{۳۸} بلکه دَ پِيشِ خانوارِ آته مه
 بورُو، یعنی دَ پِيشِ اولادِ بابه مه و یگ خاتو بلده باچه مه
 بگیری. ' ^{۳۹} و ما دَ بادار خُو گُفتُم: 'اگه اُو دُختر قد ازمه نیه،
 چی؟' ^{۴۰} اوخته اُو دز مه گُفت: 'خُداوندی که ما ازو پیروی

مُونُم، ملايکه خوره قد تو ربي مونه و او سفر توره کامياب
موکنه تا بتنی یگ خاتو از اولادِ بابِه مه یعنی از خانوارِ آته
مه بلده باچه مه پگیری. ^{۴۱} د اینی صورت تو میتنی از قسم
مه خلاص شنی: وختیکه پیش اولادِ بابِه مه بوری و اونا دز تو
یگ خاتو ندیه، اوخته تو از قسم مه خلاص آستی.

^{۴۲} پس امروز وختیکه د سر چشمه رسیدم اینی رقم دُعا کدم:
‘آی خداوند، خدای بادار مه ابراهیم! از تو خواهش مونم که مَره
دمزی سفر کامیاب کنی. ^{۴۳} آلی د پالوی امزی چاه ایسته
موشم و دختری که بلده او کشیدو مییه، ما دزشی موگم،
‘لطفاً از کوزه خو کم وری او دز مه بدی که وچی کنم،’ ^{۴۴} و
اگه او گفت که ‘وچی کو و ما بلده اشرای تو ام او
میکشم.’ اوخته بیل که او دختری بشه که تو بلده باچه بادار
مه مقرر کده. ^{۴۵} پیش ازی که از توره گفتو د دل خو خلاص
شوم، دیدم که ریکا کوزه د شانه شی آمد و د چشمه تا رفته
او کشید. اوخته ما دزشی گفتم، ‘لطفاً دز مه او بدی.’ ^{۴۶} او
چابک کوزه خوره از شانه خو تا کد و گفت که ‘وچی کو و
ما اشرای توره ام او میدم.’ پس ما وچی کدم و او اشرای
مَره ام او دد. ^{۴۷} اوخته از شی پُرسان کدم که ‘تو دختر کی

آستی؟ ' او گُفت: ' ما دُخترِ بَتُوئیلِ آسْتُم، دُخترِ باچه ناحور که
 مِلکه بَلدِه شی دَ دُنیا اُورد. ' پس ما حلقه ره دَ پینی شی و
 دِسْتَبندا ره دَ دِستای شی آندخْتُم. ^{۴۸} بعد ازو خود ره خَم کده
 خُداوند ره سَجده کُدم. ما خُداوند، خُدای بادار خُو اِبْرَاهِیم ره
 حمد-و-ثنا گُفْتُم که مَره دَ راهِ راست هِدایت کد تاکه یگ دُختر
 از خانوارِ بَرارِ بادار خُو بَلدِه باچه شی بَگیرم. ^{۴۹} آلی اگه دَ حقی
 بادار مه مَحَبَت و مِهْرَبانی مُونید دَز مه بُوکید. اگه نَمُوکْنید،
 ام دَز مه بُوکید تا طرفِ راست یا چپ رِبی شُنم. "

^{۵۰} اوخته لابان و بَتُوئیل دَ جواب شی گُفت: " ای کار از طرفِ
 خُداوند آسته. مو دَز تُو هیچ چیز گُفته نَمیتنی، نَه خُوب و نَه
 بد. ^{۵۱} اینه، رِیکا دَ پیشِ رُوی تُو آسته. ای ره بَگیر و بورُو تا
 خاتونِ باچه بادار تُو شنه، امُو رقم که خُداوند گُفته. "
^{۵۲} وختیکه خِدْمَتگارِ اِبْرَاهِیم توره ازوا ره شَنید، اُو رُوی خُو ره
 دَ زمی ایشته خُداوند ره سَجده کد. ^{۵۳} اوخته خِدْمَتگارِ گوش-
 و-گانه طَلایی و نُقرهیی ره قد کالاها بُر کد و دَ رِیکا پیش کد.
 اُو امچنان دَ بَرار و آبه رِیکا سَوغات های قِیمتی دَد.

^{۵۴} بعد ازی چیزا خِدْمَتگارِ اِبْرَاهِیم و نفرای که قد شی قتی
 بُود، خورد و وُچی کد و شاو ره دَ اُونجی تیر کد. صَباح گاه

وختیکه باله شُد، گُفت: ”مَره طرفِ بادار مه رِبی کُنید.“
^{۵۵} مگم برار و آبه ریکا دزُو گُفت: ”بیل که دُختر یگو ده روز
دیگه قد از مو بُمَنه. بعد ازو بورید.“^{۵۶} مگم خدمتگار
ابراهیم دزوا گُفت: ”مَره معطل نکُنید؛ ازی که خُداوند مَره د
ای سَفر کامیاب کده مَره رِبی کُنید تا د پیشِ بادار خُو بورم.“
^{۵۷} اونا گُفت: ”خِی بیل که دُختر ره کُوی کنی و از خود شی
پُرسان کنی.“^{۵۸} اوخته اونا ریکا ره کُوی کده از شی پُرسان
کد: ”آیا قد امزی آدم موری؟“ او گُفت: ”آره، مورم.“
^{۵۹} پس اونا خوار خُو ریکا ره قد دایه شی قتی قد خدمتگار
ابراهیم و آدمای شی رِبی کد. ^{۶۰} و اونا ریکا ره خیر و برکت
دده گُفت:

”خوار جان، تُو آبه هزارها و هزارها شنی

و اولاده تُو درگه های شارِ دُشمنای خُو ره تَصَرَف کنه.“

^{۶۱} پس ریکا قد کنیزای خُو باله شُده د بِلِه اُشْتِرا سوار شُد و از
پُشتِ امزُو آدم رِبی شُد. دَمزی رقمِ خدمتگار ریکا ره بُرد.

^{۶۲} و اسحاق از بئیر-لَحی-روئی اَمَدُد و د منطقه جنُوب زندگی

مُوكَد. ^{۶۳} یگ شامِ إِسحاق دَ حَالِيكِه دَ دَشْت چَكَر مِيَزَد، باله

توخ كد و دِيَد كه یگ كاروانِ أَشْتَر مِيِيِه. ^{۶۴} و رِيكا ام باله

توخ كد و إِسحاق ره هُوش كده از أَشْتَر خُو تا شُد ^{۶۵} و از

خِدْمَتگار پُرسان كد: "اُمُو آدَمِ كه دَ دَشْت دَ دَمِ رَاهِ مو مِيِيِه،

كِي آسْتِه؟" خِدْمَتگار كُفْت: "أُو بادار مه آسْتِه." اوخته رِيكا

چادر خُو ره كِرِفْت و خود ره پوشَنَد. ^{۶۶} و خِدْمَتگار تمامِ كاراي

ره كه كده بُوَد دَ إِسحاق نَقْل كد ^{۶۷} پس إِسحاق رِيكا ره دَ

خِيْمِه آبه خُو ساره اُورده اُو ره خاتُو كد و إِسحاق اُو ره دوست

دَشْت. دَمزى رقمِ إِسحاق بعد از مرگِ آبه خُو تَسَلَّى پِيِدا كد.

أولادای دِيگِه اِبْرَاهِيم

۲۵ ^۱ و اِبْرَاهِيمِ یگ خاتُونِ دِيگِه كِرِفْت دَ نامِ قَطُورِه. ^۲ اُو

بَلْدِه شى ايني اولادا ره دَ دُنْيا اُورد: زِمْران، يُقْشان، مَدان،

مِديان، يَشْباق و شُواح. ^۳ يُقْشان آتِه شِبا و دِدان شُد. اولادِه

دِدان اَشُورى ها، لَطُوشى ها و لَعُومى ها بُوَد. ^۴ باچه هاى

مِديان اينيا بُوَد: عيفاه، عيفر، حَنوخ، اَبِيَداع و اِداعه. پگ

امزيا اولادِه قَطُورِه بُوَد.

^۵ اِبْرَاهِيمَ تَمَامِ دَارَائِي خُو رِه دَ إِسْحَاقِ بَخْشِيدِ. ^۶ وَلِے دَ بَآچِه
هَای خَاتُونَوِی دِیْگِه خُو اِبْرَاهِيمَ تُحْفَه هَا دَد و زَمَانِی کِه اُو
هَنوز زِنْدَه بُود، اُونَا رِه اَز پَالُوِی بَآچِه خُو إِسْحَاقِ سُونِ مَشْرِقِ
دَ سِرْزَمِیْنِ شَرْقِی رِیِی کَد.

وَفَاتِ اِبْرَاهِيمِ

^۷ تَمَامِ عُمْرِ اِبْرَاهِيمِ یِگِ صَد و هَفْتَاد و پَنَجِ سَالِ بُود. ^۸ و اِبْرَاهِيمِ
آخِرِیْنِ نَفْسَایِ خُو رِه کَشِیْدَه دَ خُوْبِ سِنِ پِیْرِی فَوْتِ کَد. اُو پِیْرِ
شُد و یِگِ زِنْدَگِی قِنَاعَتَبَخْشِ تِیْرِ کَدَه قَد بَابَه کَلُونَایِ خُو یِگِ
جَایِ شُد. ^۹ بَآچِه هَایِ شِیِ إِسْحَاقِ و اِسْمَاعِیْلِ اُو رِه دَ غَارِ
مَکْفِیْلَه دَ زَمِیْنِ عِفْرُونِ بَآچِه صُوْحَارِ حِتِّی، دَ شَرْقِ مَمْرِی دَفْنِ
کَد، ^{۱۰} دَ زَمِیْنِی کِه اِبْرَاهِيمِ اَز بَنِی حِتِ خَرِیْدَه بُود. اَرِے، دَ
اُمُونَجِی اِبْرَاهِيمِ و خَاتُونِ شِیِ سَارَه دَفْنِ شُد. ^{۱۱} بَعْدِ اَز وَفَاتِ
اِبْرَاهِيمِ، خُدا دَ بَآچِه شِیِ إِسْحَاقِ بَرکَتِ دَد. و إِسْحَاقِ نَزْدِیْکِ
بِئِیْرِ-لَحَی-رَوِئِی زِنْدَگِی مُوکَد.

^{۱۲} اِی دَ بَارَه نَسْلِ اِسْمَاعِیْلِ بَآچِه اِبْرَاهِيمِ اَسْتَه کِه اَز هَاجِرِ
مِصْرِی، کَنِیْزِ سَارَه بَلْدَه اِبْرَاهِيمِ پِیْدَا شُدَد. ^{۱۳} اِیْنِیَا نَامِ هَایِ
بَآچِه هَایِ اِسْمَاعِیْلِ اَسْتَه کِه نَامِ هَایِ اَزْوَا دَ تَرْتِیْبِ تَوَلَّدِ اَزْوَا

ذکر شده: باچه اوّلباری اسماعیل نبایوت، بعد از و قیدار،
 ادبیل، مِبسام، ^{۱۴} مِشماع، دومه، مَسا، ^{۱۵} حداد، تیما، یَطور،
 نافش و قدمه. ^{۱۶} امیا باچه های اسماعیل بود و امیا ام نام
 های ازوا دَ مُطابقِ جای بود-و-باش و خیمه گاه های ازوا؛ اونا
 دوازده حُکمران دَ مُطابقِ طایفه های خو بود. ^{۱۷} اینی سال های
 عُمَرِ اسماعیل بود: یگ صد و سی و هفت سال؛ او آخِرین
 نَفَسای خُو ره کشیده فَوْت کد و قد بابه کلونای خُو یگ جای
 شد. ^{۱۸} باچه های اسماعیل از منطقه حویله تا شُور که دَ شرقِ
 مِصر دَ سِرِ راهِ آشور واقع بود، جای-د-جای شد. اونا از پگ
 قوما ی خُو جدا زندگی مُو کد.

باچه های اسحاق

^{۱۹} ای دَ باره نسلِ اسحاق باچه ابراهیم آسته: ابراهیم آته
 اسحاق بود، ^{۲۰} و اسحاق چل ساله بود که ریکا ره خاتو کد.
 ریکا دختر بتوئیلِ ارامی و خوارِ لابانِ ارامی از منطقه فدان
 ارام بود. ریکا خوارِ لابانِ ارامی بود. ^{۲۱} اسحاق بلده خاتون
 خُو دَ پیشِ خداوند دُعا کد، چون او نازای بود. و خداوند
 دُعا ی ازو ره قبول کد و خاتون شی ریکا حامله شد. ^{۲۲} و دُو
 نلغه دَ کوره شی کش-و-گیر مُو کد و او قد خود خُو گفت:

”بچم، چی شُده مَره؟ چرا ایطور شُدیم؟“ پس اُو رفته از
خُداوند پُرسان کد ^{۲۳} و خُداوند دَزشی گُفت:

”دُو قَوْم دَ کوره تُو آسته،

و دُو مِلّت از تُو دَ و جُود اَمده جدا مُوشه،

یگ از دِیگه خُو کده قوی تر آسته

و برارِ کُنه دَ برارِ ریزه خِدمت مُونه!“

^{۲۴} زمانیکه وختِ زیدونِ ریکا رسید، دیده شُد که دُوگنی دَ
کوره شی آسته. ^{۲۵} اُولباری شی که پیدا شُد، سُرخه بُود و تمام
جِسَم شی رقمِ پوستین پُر موی بُود؛ اونا اُو ره عیسو نام
ایشت. ^{۲۶} بعد ازو برار شی پیدا شُد که قد دِست خُو از کون
بوربی عیسو گرفتُد. امزی خاطر اُو ره یعقوب نام ایشت.
اسحاق شصت ساله بُود که ریکا اونا ره دَ دُنیا اُورد. ^{۲۷} و امو
دُو باچه کُنه شُد. عیسو یگ شکارچی قوی و یگ آدم
صحرايي بُود، مگم یعقوب آدم آرام و خیمه شین بُود.
^{۲۸} اسحاق عیسو ره دوست دَشت چراکه گوشتِ شکارِ ازو ره
خوش دَشت، مگم ریکا یعقوب ره دوست دَشت. ^{۲۹} یگ روز

يعقوب دَرَو كوچه عدس پخته موكد كه عيسو منده-و-گشنه
از دشت آمده ^{۳۰} د يعقوب گُفت: ”امزو خوراكِ سُرخ رَنگ كم
ورى بدي كه بخورم، چون غدر منده-و-گشنه شديم.“ امزى
خاطر عيسو د نامِ اَدم ام كوى موشد. ^{۳۱} و يعقوب د جواب
شى گُفت: ”امروز حقِ اولبارى گى خوره د امزى كوچه عدس
دز مه سودا كو.“ ^{۳۲} عيسو گُفت: ”ما كه دَرَو مومرم، حق
اولبارى گى دز مه چى بدرد موخوره؟“ ^{۳۳} مگم يعقوب گُفت:
”اول دز مه قسم بخور.“ اوخته عيسو قسم خورد و حق
اولبارى گى خوره د يعقوب سودا كد. ^{۳۴} و يعقوب د عيسو
نان و كوچه عدس دد. او خورد و وچى كد و باله شده رفت.
دمزى رقم عيسو حقِ اولبارى گى خوره بے ارزش حساب كد.

اسحاق و ابيمليك

۲۶ د امزو سرزمى قحطى-و-گشنگى آمد مثل قحطى كه
د زمانِ ابراهيم آمدد. و اسحاق د شارِ جرار د پيشِ ابيمليك
پادشاهِ فلسطينيا رفت. ^۲ اوخته خداوند دزو ظاهر شده گُفت:
”د مصر نرو؛ د سرزمينى بشى كه ما دز تو موگم. ^۳ پس د
امزى سرزمى د عنوانِ بيگنه زندگى كو و ما قد تو استم و تو

ره بَرکت مِیدِیْم، چُون ما تمامِ امزی سرزمینا ره دَز تُو و اولادِه
 تُو موبخشم و وعده ره که قَسَم خورده دَ آتِه تُو اِبْرَاهِیم کدُم
 پوره مُونُم. ^۴ نسل تُو ره رقم ستاره های آسمو بے حساب جور
 مُونُم و پگِ امزی سرزمینا ره دَ اولادِه تُو مِیدُم و تمامِ مِلَّت
 های دُنیا دَ سِیلِه اولادِه تُو بَرکت پَیدا مونه، ^۵ چراکه اِبْرَاهِیم
 از اید مه شُد و وظیفه، احکام، دستورا و شریعت مَره دَ جای
 اُورد. ^۶ ” پس اِسحاق دَ چَرار شِشت.

^۷ وختیکه مردُم ازو جای دَ باره ریکا از اِسحاق پُرسان کد او دَ
 جوابِ ازوا گُفت: ” ای خوار مه آسته. ” اِسحاق ترس خورد
 که بُگیه ” ای خاتون مه یه، ” چون قد خود خُو گُفت: ” نَشْنه
 که مردُم امزی منطقه مَره از خاطرِ ریکا بُکُشه، چراکه او غدر
 نوبند آسته. ” ^۸ اِسحاق خیلی وخت ره دَ اُونجی تیر کدُد که
 یگ روز اَبِیمَلِک پادشاهِ فِلَسطِینیا از کِلکِینِ قِصر خُو بَرُو ره
 توخ کد و دید که اِسحاق قد خاتون خُو ریکا شوخی-و-مزاق
 مونه. ^۹ اَبِیمَلِک اِسحاق ره کوی کده گُفت: ” ای خاتون تُو
 آسته! چرا گُفتی که ’ای خوار مه یه؟‘ ” اِسحاق دَ جواب شی
 گُفت: ” ما گُفتم، نَشْنه که ما از خاطرِ ازو کُشته شُم. ”
^{۱۰} اَبِیمَلِک گُفت: ” ای چی کار بُود که تُو دَ حقِ از مو کدی؟

کم مَنَدُد که یکی از مردُمای مو قد خاتُون تُو خاو شُنه و تُو بار
 گُناه ره بِلِه از مو بیری! ”^{۱۱} بعد ازُو اَبِیْمَلِک دَ تمامِ مردُم
 اِعلان کده گُفت: ”هر کسی که دَ ای آدم یا دَ خاتُون شی
 دِسْت بزنه، او کُشته موشه.“^{۱۲} اِسحاق دَ او سرزمی کِشت و
 کار کد و دَ امزُو سال صد برابر حاصلِ گِرِفت، چراکه خُداوند
 او ره بَرکت دَد.^{۱۳} و اِسحاق آدم دَولتَمند شُد و تَرَقی کده
 مورَفَت تا که غَدِر کَلو دَولتَمند شُد.^{۱۴} او رمه و گله و غُلامای
 کَلو دَشت و فِلَسطِینیا قد شی بَخِیلی مَوکد.^{۱۵} اونا پگِ امزُو
 چاه های ره که خِدْمَتگَرای اَتِه شی دَ زمانِ اَتِه شی اِبْرَاهِیم
 کَنَدَد، کور کد و از خاک پُر کد.

^{۱۶} اوخته اَبِیْمَلِک پادشاه دَ اِسحاق گُفت: ”از دِیرِ مو کوچ کُو،
 چراکه تُو از مو کده کَلو زور تُو شُدے.“^{۱۷} پس اِسحاق از
 اُونجی حَرکت کد و دَ دَرّه جِرار خِیمه زده جای-د-جای شُد.
^{۱۸} اِسحاق چاه های او ره که دَ دَورونِ اَتِه شی اِبْرَاهِیم کنده
 شُد دُوباره کَند، چُون فِلَسطِینیا اونا ره بعد از مَرگِ اِبْرَاهِیم
 کور کَدَد. و او اُمُو نام ها ره دَ بِلِه ازوا ایشْت که اَتِه شی
 سابقِ ایشْتد.^{۱۹} و ختِیکه غُلامای اِسحاق دَ مَنه دَرّه جِرار چاه
 کَند، اونا دَ اُونجی یگِ چِشمِه او تازه ره پِیدا کد.^{۲۰} مگم

چوپونای جرار قد چوپونای اسحاق جنجال کده گُفت: ”ای آو
از مویه.“ و اسحاق امو چاه ره «عسِق» نام ایشته. ^{۲۱} اوخته
اونا یگ چاه دیگه کند و د سر ازو ام جنجال شد. و اسحاق
امو چاه ره «سِطنه» نام کد. ^{۲۲} اسحاق امو جای ره ایله کده د
یگ جای دیگه چاه کند و اونا د سر ازو جنجال نکد. امزی
خاطر او چاه ره «رحوبوت» نام ایشته و گُفت: ”آلی خُداوند
مو ره جای پراخ دده و مو د ای سرزمی بارور موشی.“

^{۲۳} از اونجی اسحاق د بئیرشبع رفت ^{۲۴} و خُداوند دمزو شاو
دزشی ظاهر شده گُفت: ”ما خُدای آته تو ابراهیم آستم. ترس
نخور، ما قد تو آستم و تو ره برکت میدم و از خاطر خدمتگار
خو ابراهیم اولاده تو ره کلو مونم.“ ^{۲۵} اوخته اسحاق د اونجی
یگ قربانگاه جور کد و نام خُداوند ره گرفته عبادت کد. او
خیمه خو ره د اونجی زد و غلامای شی د اونجی یگ چاه
کند. ^{۲۶} د امزو غیت ابیملک قد وزیر خو اَحزات و قومندان
لشکر خو فیکول از جرار د پیش اسحاق آمد. ^{۲۷} و اسحاق ازوا
پُرسان کد: ”چرا د پیش مه امید؟ شمو خو قد ازمه دُشمنی
کدید و مَره از پالوی خو هئی کدید؟“

^{۲۸} اونا گُفت: ”مو برملا مینگری که خُداوند قد تو آسته. پس

مو قد خود خُو گُفتی که دَ بَینِ اَزمو و اَزتُو یِگ قَسم بَشه و قد
 اَزتُو یِگ عَهد بَسته کنی ^{۲۹} تاکه تُو دَ ز مو ضَرَر نَرسنی اُمُو
 رَقمیکه مو ام دَ ز تُو کَدَم بَدی نَکدے، بَلکِه هَمیشِه قَد تُو
 خُوبی کدے و تُو رِه دَ صُلاح-و-سَلامتی اَز پِیش خُو رُخَصَت
 کدے. و آلی تُو بَرکت یافِتِه خُداوند اَستی. ^{۳۰} ” اَوختِه اِسحاق
 بَلدِه اَزوا مِهمانی جُور کد و اُونَا خُورَد و وُچی کد. ^{۳۱} صَباح گاهِ
 رُوز دِیگِه شی اُونَا باله شُد و اُونَا قَد یِگدِیگِه خُو قَول-و-قَسم
 کد و اِسحاق اُونَا رِه رُو بَه رَاه کد و اُونَا دَ صُلاح-و-سَلامتی اَز
 پِیش شی رَفت. ^{۳۲} دَ اَمزُو رُوز غُلامایِ اِسحاق دَ دِیر شی اَمَد
 و دَ بارِه چاهِی که کَنده بُود دَ ز شی خَبر دَده گُفت: ” آو پِیدا
 کدے. ^{۳۳} ” و اِسحاق اُمُو چاه رِه «شِباع» اَسته.

خاتونوی عیسو

^{۳۴} عیسو باچِه اِسحاق چَل ساله بُود که یَهُودِت دُخترِ بئیری
 حَتّی و باسَمَت دُخترِ ایلونِ حَتّی رِه خاتُو کد. ^{۳۵} اُمُو خاتونو
 زندگی اِسحاق و ریکا رِه تلخ کد.

۲۷ وختیکه اِسْحَاق پیر شُد و چیمای شی از دید مَنَدَد،

اُو یگ روز باچه کښه خُو عیسو ره کوی کد و دزشی گُفت:

”باچه مه.“ اُو گُفت: ”بگی آتی.“^۲ اِسْحَاق گُفت: ”اینه،

ما پیر شدیم و د باره روز مُردون خُو نَمیدنم.“^۳ اَلی سَلاح خُو

یعنی تیر و کمون خُو ره گِرِفته د بیابو بورو و یگو چیز بلده مه

شِکار کُو^۴ و ازو بلده مه یگ نان مزه دار پُخته کُو، نانی که ما

اُو ره کلو خوش دَرَم. اوخته اُو ره دز مه بیر که بُوخورم و تُو ره

پیش از مُردون خُو بَرکت بَدَم.“

^۵ وختیکه اِسْحَاق قد باچه خُو عیسو توره مُوگُفت، ریکا گوش

مُوكد و امی که عیسو د بیابو رفت تا یگو چیز ره شِکار کده

بیره،^۶ ریکا د باچه خُو یعقوب گُفت: ”اینه، ما توره آته تُو ره

شِنیدم که د عیسو برار تُو گُفت: ”بلده مه گوشت شِکار بیر

و خوب یگ نان مزه دار پُخته کُو تا اُو ره بُوخورم و پیش از

مُردون خُو تُو ره د حُصُور خُداوند بَرکت بَدَم.“^۸ اَلی باچه مه،

د توره مه گوش بدی و چیزی ره که دز تُو امر مُونم امو رقم

بُکُو: بورو،^۹ از منه رمه دُو دانه بَزغله خوب ره دز مه بیر تا

ازوا بلده آته تُو یگ نان مزه دار پُخته کُنم امو رقم که اُو خوش

دَرِه. ^{۱۰} اوخته اُو ره دَ آتِه خُو بُر تا بُخوره و پيش از مُردون خُو
تُو ره بَرکت بديه. ”

”مگم يعقوب دَ آبه خُو ريكا گُفت: ”برار مه عيسو يگ آدم
پُرْموي آسته و ما يگ آدم بے موي آستم. ^{۱۲} اِمکان دَرِه كه آتِه
مه دَز مه دِست بزنه و دَ نظر شي شنه كه ما اُو ره ريشخند
مُونم. اوخته دَ جاي بَرکت دَ بِلِه خُو نالت ره ميرم! ” ^{۱۳} آبه شي
دَز شي گُفت: ”باچه مه، نالت تُو دَ بِلِه ازمه بشه. فقط توره
مَرِه گوش كُو و بورُو، امو دُو بَزغله ره بِير. ” ^{۱۴} پس يعقوب
رفت و اونا ره گِرِفته دَ آبه خُو اُورد و آبه شي يگ نان مَزهدار
پُخته كد، امو رقم كه آتِه شي خوش دشت. ^{۱۵} اوخته ريكا
خُو بَرْتَرين كالاي باچه كنه خُو عيسو ره كه دَ خانه دَ پيش ازُو
بُود، دَ جان باچه ريزه خُو يعقوب دَد ^{۱۶} و پوست بَزغله ها ره دَ
دِستا و گردون يعقوب بسته كد. ^{۱۷} بعد ازُو امو خوراك مَزهدار
و ناني ره كه پُخته كد دَ دِست يعقوب دَد. ^{۱۸} و يعقوب دَ
پيش آتِه خُو رفته گُفت: ”آتِي! ” اسحاق گُفت: ”بُگي باچه
مه، تُو كي آستي؟ ” ^{۱۹} يعقوب دَ آتِه خُو گُفت: ”ما باچه
اوّلباري تُو عيسو آستم. امو رقم كه گُفتدي، ما امو رقم كدم.
آلي باله شو و از گوشت شكار مه بخور و مَرِه بَرکت بدي. ”

^{۲۰} مگم اسحاق از باچه خو پُرسان کد: ”باچه مه، چطور ای ره ایقس زود پیدا کدی؟“ و یعقوب د جواب شی گُفت:

”خداوند، خدای تُو ای ره د پیش روی مه اُورد.“ ^{۲۱} اوخته

اسحاق د یعقوب گُفت: ”باچه مه، نزدیک بیه، تا دز تُو دست بزئم و بُفامم که تُو عیسو آستی یا نه.“ ^{۲۲} یعقوب د نزدیک آته خو رفت و او دزشی دست زده گُفت: ”آواز، آواز یعقوب آسته، لیکن دستا، دستای عیسو!“ ^{۲۳} مگم اسحاق او ره نَشِنخت، چراکه دستای شی مثل دستای برار شی عیسو پُر موی بُود. پس اسحاق خاست او ره برکت بدیه، ^{۲۴} ولے باز ام پُرسان کده گُفت: ”آیا تُو واقعاً باچه مه عیسو آستی؟“

یعقوب د جواب شی گُفت: ”آره، ما عیسو آستم.“ ^{۲۵} و اسحاق گُفت: ”نان ره د پیش مه بیر تا از گوشت شکار باچه خو بخورم و تُو ره برکت بدیم.“ اوخته یعقوب نان ره د پیش ازو اُورد و او خورد. و شراب انگور ره ام بلده شی اُورد و او وچی کد. ^{۲۶} بعد ازو آته شی اسحاق دزو گُفت: ”باچه مه، نزدیک بیه و روی مره ماخ کو.“ ^{۲۷} یعقوب د دیر آته خو آمد و روی شی ره ماخ کد. اوخته اسحاق کالای یعقوب ره بوی کد او ره برکت دده گُفت:

”بوی باچه مه رقم بوی صحرای آسته

که خداوند او ره برکت دده.

^{۲۸}خدا دز تو شبنم از آسمو

و حاصلات کلو از زمی بدیه؛

غله و شیره انگور بلده تو پریمو بشه.

^{۲۹}قوم ها بلده تو خدمت کنه،

و طایفه ها د پیش تو خود ره خم کنه.

د بله برارای خو حاکم جور شنی

و اولادای آبه تو، دز تو احترام کنه.

نالت د کسای که تو ره نالت کنه

و برکت د کسای که تو ره برکت بدیه.”

^{۳۰}امی که اسحاق از برکت ددون یعقوب خلاص شد و او از

پیش آتِه خُو اسحاق بورُو رفت، برار شی عیسو از شکار پس آمد. ^{۳۱} او ام نان مزه دار تیار کد و د پیش آتِه خُو آورده دزشی گفت: ”آتی جو، باله شو و از گوشتِ شکار باچه خُو بخور تا بتنی مره برکت بدی.“

^{۳۲} آتِه شی اسحاق دزو گفت: ”تو کی آستی؟“ عیسو گفت: ”ما باچه اولباری تو عیسو آستم.“

^{۳۳} اوخته اسحاق غدر سخت د لرزه آمد و گفت: ”پس او کی بود که شکار کده بلده مه نان آورد؟ ما پیش از آمدون تو از پگ شی خوردُم و او ره برکت ددم. آره، او برکت یافته آسته!“

^{۳۴} وختیکه عیسو توره های آتِه خُو ره شنید قد آواز بلند و تلخ چیغ زده د آتِه خُو گفت: ”آتی، مره ام برکت بدی!“

^{۳۵} مگم اسحاق گفت: ”برار تو آمده مره بازی دد و برکتی ره که بلده ازتو بود، گرفت.“

^{۳۶} و عیسو گفت: ”بے دلیل نییه که نام ازو ره یعقوب ایشته، چراکه او دو دفعه مره بازی دده. اول حق اولباری گی مره از

مه گِرفت و آلی، اینه بَرکت مَره از مه گِرفت. ” اُو اِدامه دَدَه
گُفت: ”آیا بَلدِه از مه یِگو بَرکت نِگاه نَکدے؟“ ^{۳۷} اِسحاق دَ
جوابِ عیسو گُفت: ”ما اُو ره دَ بِلِه از تُو حاکِم جور کُدم و
تمام بَرارای شی ره خِدمتگارِ ازو کُدم و غَلّه-و-دانه ره قد
شیره انگور دَ عِنوانِ رِزق-و-روزی دَزُو بخشیدُم. پس آلی ما
دَز تُو چیز کار کده میتُم، باچه مه؟“ ^{۳۸} عیسو دَ آتِه خُو گُفت:
”آتی، تُو فقط یگ بَرکت دَشتی، دِیگه نَدری؟ مَره ام بَرکت
بِدی، او آتی!“ و عیسو دَ آوازِ بلند چخرا کد.

^{۳۹} پس اِسحاق دَ جوابِ ازو گُفت:

”آباتی تُو دُور از حاصِلاتِ زمی

و دُور از شَبَنم-و-بارشِ آسمو که از باله مییه واقع موشه.

^{۴۰} تُو قد شمشیر خُو زندگی مونی

و دَ بَرار خُو خِدمت مونی؛

وختیکه بے قرار شُدی

یوځ ازو ره از گردون خو پورته مونی.

دوتا کدون یعقوب از عیسو

^{۴۱} عیسو از خاطر برکتی که آته شی د یعقوب دده بود، د برابر یعقوب کینه گرفتد. پس او د دل خو گفت: ”روزای ماتم گرفتو بلده آته مه د زودی مییه؛ او غیت برار خو یعقوب ره موکشتم.“ ^{۴۲} مگم ربکا از توره های باچه کته خو عیسو خبر شد و نفر ری کده باچه ریزه خو یعقوب ره کوی کد و دزشی گفت: ”اینه، برار تو عیسو د باره ازتو خود ره تسلی میدیه که تو ره موکشه.“ ^{۴۳} پس آلی باچه مه، توره مره گوش کو: باله شو و د پیش برار مه لابان د منطقه حران دوتا کو. ^{۴۴} یگ چند روز ره د دیر ازو تیر کو تاکه قار برار تو بشینه ^{۴۵} و خشم برار تو از بله تو کم شنه و چیزی ره که د حق ازو کده پرمشت کنه. اوخته پیغام ری مونم و تو ره ازونجی پس طلب مونم. چرا د یگ روز از هر دو باچه خو محروم شنم؟“

اسحاق یعقوب ره ری مونه

^{۴۶} پس ربکا د اسحاق گفت: ”از دست دختران حت دم د سر

شُدیم. اګه یعقوب ام یګ خاتو از دُخترُونِ حِتِ بګیره که مثلِ
امزیا دُخترُونِ امزی سرزمی بښه، ما از زندگی چی خیر
مینګرُم؟“

۲۸ پس اسحاق یعقوب ره کوی کده او ره برکت دد و
دزشی امر کده گُفت: “از دُخترُونِ کنعانی خاتو نګیر. ^۲ باله
شو و دَ منطِقَه فدان آرام دَ خانه بتوئیل، یعنی دَ خانه آته آبه
خو بورو و از اونجی یکی از دُخترُونِ مامای خو لابان ره خاتو
کو. ^۳ خدای قادرِ مُطلق تو ره برکت بديه و بارور و کلو کنه،
تا از تو ملت های کلو دَ وجود بیه. ^۴ خدا برکتِ ابراهیم ره دز
تو بديه، ام دز تو و ام دَ اولاده تو، تا تو صاحبِ سرزمینی
شنی که دز شی دَ عنوانِ بیګنه زندگی مونی، صاحبِ
سرزمینی که خدا دَ ابراهیم بخشید.“

۵ پس اسحاق یعقوب ره ری کد و او دَ فدانِ ارام پیشِ لابان
باچه بتوئیلِ ارامی رفت. لابان برارِ ریکا بود و ریکا آبه
یعقوب و عیسو.

عیسو خاتونِ دیگه میگیره

^۶ و عیسو خبر شد که اسحاق یعقوب ره برکت دده و او ره د فدان ارام ریی کده تا از اونجی یگ خاتو بلده خو بگیره و د وخت برکت ددو دز شی امر کده گفته که "از دخترن کنعانی خاتو نگیر،" ^۷ و یعقوب از توره آته و آبه خو اطاعت کده د فدان ارام رفته. ^۸ پس وختی عیسو دید که آته شی اسحاق از دخترن کنعانی بد شی مییه، ^۹ او پیش اسماعیل رفت و مَحَلَتِ دُخترِ اسماعیل باچه ابراهیم ره خاتو کد. مَحَلَتِ خوارِ نبایوت بود و عیسو علاوه از خاتونوی که دشت، او ره ام خاتو کد.

خاوِ یعقوب د راه

^{۱۰} یعقوب از بعیر شبع حرکت کد و طرفِ منطقه حران ریی شد. ^{۱۱} او د یگ جای رسید و خاست که شاو ره د اونجی تیر کنه، چون آفتو ششتد. او یگ سنگ ره امزو جای گرفت و د تی سر خو ایشته دمزو جای خاو کد. ^{۱۲} اوخته د خاو یگ زینه ره دید که پای شی د زمی و سر شی د آسمو رسیدد و ملایکه های خدا از بله شی تاه و باله موشد. ^{۱۳} و دید که خداوند د

سر زینه ایسته شد و گفت: " ما خداوند، خدای بابه کلون تو ابراهیم و خدای اسحاق استم. امی سرزمی ره که د بله شی خاو کده دز تو و اولاده تو موبخشتم. ^{۱۴} اولاده تو رقم ریگ دریا وری بے حساب جور موشه و شمو د مشرق و د مغرب و د شمال و د جنوب تیت موشید؛ و پگ طایفه های دنیا د وسیله از تو و اولاده تو برکت پیدا مونه. ^{۱۵} اینه، ما قد تو استم و هر جای که بوری از تو نگاهوانی مونم و تو ره دمزی سرزمی پس میرم، چون چیزی ره که دز تو گفتیم تا پوره نکم، تو ره تنها نمیلیم. " ^{۱۶} اوخته یعقوب از خاو خو بیدار شده گفت: " حتماً خداوند دمزی جای موجود آسته و ما ازی بے خبر بودیم. " ^{۱۷} و ترس خورده گفت: " ای چی جای وهمناکي آسته! ای بغير از خانه خدا دیگه جای نییه و ای درگه عالم باله آسته! "

^{۱۸} اوخته یعقوب صباح گاه باله شد و سنگی ره که د تی سر خو ایشد گرفته د عنوان نشانی ایستلجی کد و د بله شی روغو شیو کد. ^{۱۹} یعقوب امو جای ره بیت ئیل نام ایشت؛ مگم نام سابق امزو شار لوز بود. ^{۲۰} پس یعقوب نذر کده گفت: " اگه خدا قد ازمه بشه و مره د امزی راه که مورم نگاه کنه و

دَز مه نان بَلدِه خورِدو و کالَا بَلدِه پوِشیدو بَدیه، ^{۲۱} و صحیح-
 و-سَلَامَت مَرِه دَ خانِه آتِه مه پَس بُرِه، اُو غَیت خُداوند، خُدای
 مه آستِه. ^{۲۲} و ای سَنگی ره که دَ عِنوانِ نَشانی ایستَلجی کدیم
 خانِه خُدا مُوشه و از هر چِیزی که دَز مه بَدی، ما دِه-یگ شی
 ره دَز تُو مِیدُم.

یعقوب دَ فدان آرام

۲۹ ' بعد ازو یعقوب دَ سَفَر خُو اِدامه دَد و دَ سرزمین

مردُمای مشرق رسید. ^۲ دَ حالیکه تُوخ مُوکد، یگ چاه ره دَ
 دَشت دید که سه رَمِه گوسپو دَ پالوی شی خاو کُدد، چُون امزُو
 چاه رَمِه ها ره آو مِیدد. سَنگِ دانِ چاه کُته بُود. ^۳ و غَیتِ که
 تمامِ رَمِه ها جَم مُوشد، اوخته چوپونو سَنگِ ره از دانِ چاه لول
 دده گوسپندو ره آو مِیدد و بعد ازو سَنگِ ره دُوباره دَ جای
 شی دَ دانِ چاه می ایشَت. ^۴ یعقوب ازوا پُرسان کد: ”برارو،
 شُمُو از کُجا آستید؟“ اونا کُفت: ”مو از حَران آستی.“ ^۵ بسم
 ازوا پُرسید: ”شُمُو لابان باچه ناحور ره مینَخشید؟“ اونا
 کُفت: ”مینَخشی.“ ^۶ اُو دَزوا کُفت: ”جان شی جور آسته؟“
 اونا کُفت: ”آره، جور آسته. اونه، دُختر شی راحیل قد رَمِه

ازو دَرَوِ مِيهه. ”^۷ اوخته يعقوب گُفت: ”توخ کنيډ، تا آفتو

ششتو غدر وخت منده؛ و زمانِ جَم کدون چارپايا نييه؛

گوسپندو ره او بديد و رفته اونا ره بچرنيډ. ”^۸ اونا گُفت: ”مو

نميتني؛ مو معطل موني تاکه تمام رمه ها جَم شنه و اونا

سنگ ره از دان چاه لول بديه؛ اوخته گوسپندوي خُو ره او

ميدی. ”^۹ هنوز قد ازوا توره موگُفت که راحيل قد رَمه آته خُو

آمد، چُون او چوپوني ازوا ره موکد. ^{۱۰} وختيکه يعقوب راحيل

دُخترِ مامای خُو لابان ره قد رَمه مامای خُو لابان ديد، او

نزدیک آمده سنگ ره از دان چاه لول دد و رَمه مامای خُو

لابان ره سير او کد. ^{۱۱} اوخته يعقوب راحيل ره ماخ کد و د

آواز بلند د چخرا کدو شد. ^{۱۲} و يعقوب د راحيل گُفت که او

قوماي آته شی و باچه ريکا آسته. پس راحيل دويده دويده

رفت و آته خُو ره خبر کد. ^{۱۳} وختی لابان خبر آمدون خوارزده

خُو ره شنيد او دويده د دم راه شی رفت و او ره د بغل خُو

گرفته ماخ کد و د خانه خُو بُرد و يعقوب از تمام چيزا د لابان

نقل کد. ^{۱۴} اوخته لابان دزشي گُفت: ”تو گوشت و استغون

مه آستی. ” و يعقوب يگ ماه ره قد ازو تير کد. ^{۱۵} بعد ازو

لابان دزشي گُفت: ”ازی که تو قوماي مه آستی، آيا تو بايد

مُفت بلده مه خدمت کنی؟ نه، دز مه بگی که مُزد تو چی

^{۱۶} لابان دُو دُختر دَشت. نام کُښه شی لیه بُود و نام ریزه شی
 راحیل. ^{۱۷} لیه چیمای دلکش دَشت، مگم راحیل غدر نُوریند و
 خوش اندام بُود. ^{۱۸} یعقوب که راحیل ره دوست دَشت دَ لابان
 گُفت: ”بلده دُختر ریزه تُو راحیل هفت سال دَز تُو خدمت
 مُونم.“ ^{۱۹} و لابان گُفت: ”بهتر آسته که او ره دَز تُو بدم، تا
 ای که او ره دَ یگو مردِ دیگه بدم. قد ازمه بمن.“ ^{۲۰} یعقوب
 بلده راحیل هفت سال دَ لابان خدمت کد، مگم بخاطرِ مُحبتی
 که نسبت دَ راحیل دَشت، امو سال ها دَ نظر شی مثل چند روز
 معلوم شد. ^{۲۱} اوخته یعقوب دَ لابان گُفت: ”وخت مه پوره
 شده، خاتون مَره دَز مه بدی تا قد شی یگ جای شنم.“ ^{۲۲} پس
 لابان پگ مردمای امزو جای ره جم کد و دزوا توی دد.
^{۲۳} وختیکه شاو شد، لابان دُختر کُښه خو لیه ره گِرَفته دَ پیش
 یعقوب آورد. و یعقوب قد شی خاو شد. ^{۲۴} و لابان کنیز خو
 زلفه ره دَ دُختر خو لیه دد تا کنیز شی بشه.

^{۲۵} وختیکه صُبح شد یعقوب دید که لیه دَ پالوی شی آسته.
 اوخته او دَ لابان گُفت: ”ای چی کار بُود که قد ازمه کدی؟
 آیا ما بلده راحیل دَز تُو خدمت نکدم؟ چرا مَره بازی ددی؟“

^{۲۶} لابان گُفت: ”رسم-و-رَواج دَ جَای ازمو امِپُور نِیبه که

دُخترِ ریزه ره پیش از دُخترِ کُته دَ شُوی بَدی. ^{۲۷} هفتِه توی ازی

دُختر ره تکمیل کُو؛ اوخته اُو دُختر ره ام دَز تُو میدی، دَ

شرطیکه هفت سالِ دِیگه دَز مه خِدمت کنی. “ ^{۲۸} پس یعقوب

اُمو رقم کد و هفتِه توی لیه ره تکمیل کد؛ بعد ازو لابان دُخترِ

ریزه خُو راحیل ره ام دَ عِنوانِ خاتُو دَز شی دَد. ^{۲۹} و لابان کَنیز

خُو بِلَهه ره دَ دُخترِ خُو راحیل دَد تا کَنیز شی بَشه. ^{۳۰} و

یعقوب قد راحیل ام یگجای شُد و اُو ره از لیه کده کلوتر

دوست دَشت. و اُو هفت سالِ دِیگه دَ لابان خِدمت کد.

^{۳۱} وختی خُداوند دید که لیه مَحَبَتِ نَمُوشه، اُو رَحَم شی ره واز

کد. مگم راحیل نازای مَند. ^{۳۲} و لیه حامله شُد یگ باچه دَ

دُنیا اُورد و اُو ره رُئوبین نام اِشت، چُون اُو گُفت: ”خُداوند

رَنج-و-مُصِیبت مَره دِیده؛ حتماً آلی شُوی مه مَره دوست

مِیدنه. “ ^{۳۳} لیه بسم حامله شُد یگ باچه کد و گُفت:

”خُداوند شَنِیده که ما مَحَبَتِ نَمُوشم، نام اِشت. ^{۳۴} لیه دفعه

دِیگه حامله شُد و یگ باچه زِیده گُفت: ”ایمَدَفعه شُوی مه دَز

مه دِلَبسته مُوشه چَراکه سِه باچه بَلدِه شی دَ دُنیا اُورَدیم. “

امزی خاطر اُو ره «لای» نام کد. ^{۳۵} دفعه دِیگه لیه حامله شُد

و بسم یگ باچه دَ دُنیا اُورده گُفت: ”ایمدَفعه خُداوند ره
سِتایش مُونم.“ امزی خاطر اُو ره «یهودا» نام ایشْت. بعد ازُو
لیه از اولاد کدو مند.

۳۰ وختی راحیل دِید که بلده یعقوب اولاد نَمونه، دَ برابرِ
خوار شی بَخیلی شی اَمَد و دَ یعقوب گُفت: ”دز مه اولاد
بِدی، اگه نه، مُومرْم!“^۲ یعقوب سرِ راحیل قار شُدِه گُفت:
”آیا ما دَ جای خُدا اَسْتِم؟ اُو تُو ره از تَمِرِ رَحْمِ محروم کده.“
اُوخته راحیل گُفت: ”اینه، کَنِیز مه بلهه ره بِگِیر و قد شی
خاو کُو تا بلده مه اولاد پِیدا کُنه و ما ام دَ وسِیله ازُو آباد
شُنم.“^۴ پس راحیل کَنِیز خُو بلهه ره دَ یعقوب دَ عِنوانِ خاتُو
دَد و یعقوب قد ازُو خاو شُد. ^۵ و بلهه حامله شُدِه بلده یعقوب
یگ باچه دَ دُنیا اُورد. ^۶ اُوخته راحیل گُفت: ”خُدا دَ داد مه
رسید؛ اُو آواز مَرِه شَنِید و دز مه یگ باچه دَد.“ امزی خاطر
اُو ره «دان» نام کد. ^۷ و بلهه کَنِیزِ راحیل بسم حامله شُد و
دَومنه باچه ره بلده یعقوب دَ دُنیا اُورد. ^۸ اُوخته راحیل گُفت:
”ما قد مُقابله های سخت قد خوار خُو مُقابله کُدم و دَ بله شی
زور شُدْم.“ امزی خاطر اُو ره «نَفتالی» نام ایشْت.

۹ وختی لیه دید که از اولاد کدو منده، او کنیز خو زلفه ره
گرفته د عنوان خاتو د یعقوب دد. ۱۰ و زلفه کنیز لیه بلده
یعقوب یگ باچه د دنیا اورد. ۱۱ اوخته لیه گفت: "چيقس
خوشبخت استم!" امزی خاطر او ره «جاد» نام ایشته. ۱۲ و
زلفه کنیز لیه دو مننه باچه ره بلده یعقوب د دنیا اورد. ۱۳ و لیه
گفت: "چيقس خوش استم! چراکه خاتونو مَره خوشحال کوی
مونه." امزی خاطر او ره «اشیر» نام ایشته.

۱۴ د زمان گندم درو، رتوبین د سر کشت رفت و مهرگیاه پیدا
کده اونا ره د پیش آبه خو لیه اورد. اوخته راحیل د لیه گفت:
"امزو مهرگیاه باچه خو دز مه ام بدی."

۱۵ مگم لیه دز شی گفت: "امی که شوی مَره از مه گرفتگی،
بس نییه؟ آلی میخاهی که مهرگیاه باچه مَره ام از مه
بگیری؟"

راحیل گفت: "د عوض مهرگیاه باچه تو آته اولادا امشاو د
پالوی تو مییه."

۱۶ امو شام وختیکه یعقوب از سر کشت آمد، لیه د دم راه شی

رفت و دَزُو كُفْت: "تُو بايد پيشِ ازمه بيبي، چراكه تُو ره قد
 مِهَرگياهِ باچِه خُو كِرا كديم." "پس امو شاو يعقوب قد ليه خاو
 كد. ^{۱۷} و خُدا دُعای ليه ره قَبُول كد و اُو حامله شُدِه پَنجمنه
 باچِه ره بَلدِه يعقوب دَ دُنيا اُورد. ^{۱۸} اوخته ليه كُفت: "خُدا اَجْر
 مَرِه دَز مه دَدِه، چراكه ما كَنِيز خُو ره دَ شُوی خُو دَدَم." امزی
 خاطر اُو ره «يَساکار» نام اِشت. ^{۱۹} و ليه بسم حامله شُد و
 شِشمنه باچِه ره بَلدِه يعقوب دَ دُنيا اُورد. ^{۲۰} و ليه كُفت: "خُدا
 تَحْفِه خُوب دَز مه بَخشيدِه. ازی بعد شُوی مه دَ اِحْتِرام قد
 ازمه مِيشينِه، چراكه بَلدِه شی شَش باچِه دَ دُنيا اُورْدَم." امزی
 خاطر اُو ره «زَبُولُون» نام كد. ^{۲۱} بعد ازو ليه يگ دُختر دَ دُنيا
 اُورد و نام شی ره دينا اِشت.

^{۲۲} اوخته خُدا دَ دادِ راحيل رسيد و دُعای ازو ره قَبُول كده رَحْم
 شی ره واز كد. ^{۲۳} و راحيل حامله شُدِه يگ باچِه كد و كُفت:
 "خُدا نَنگِ بے باچگی ره از مه دُور كد." ^{۲۴} و راحيل اُو ره
 «يوسُف» نام كده كُفت: "خُداوند باچِه ديگه ام دَز مه بديه!"

معامله يعقوب قد لابان

^{۲۵} بعد ازی كه راحيل يوسُف ره دَ دُنيا اُورد يعقوب دَ لابان

گفت: ”مَرِه رُخَصَت کُو تا پس دَ جَای و مُلکِ خود خُو بورُم.
۲۶ خاتونو و اولادای مَرِه که تُو ره بَلدِه ازوا خِدْمَت کدیم، دَز
مه بَدی و مَرِه بیل که بورُم، چُون خِدْمَتی که ما دَز تُو کدیم،
تُو اُو ره خُوب مِیْدَنی.“

۲۷ لابان دَ یَعْقُوب گُفت: ”اگه نَظَرِ لُطْفِ تُو دَ بِلِه مه آسْتِه،
مَرِه ایلِه نَکُو چُون از رُوی فال ما فامِیدیم که خُداوند از خَاطِرِ
از تُو مَرِه بَرکَت دَدِه. ۲۸ مُزْد خُو ره بُوگی و ما اُو ره دَز تُو
مِیْدُم.“ ۲۹ یَعْقُوب دَ جِوابِ لابان گُفت: ”خود تُو مِیْدَنی که ما
دَز تُو چِیْقَس خِدْمَت کدیم و چی رَقْم مالای تُو ره نِگَاه کدیم.
۳۰ پِیش از اَمَدونِ ازمه گَلِه و رَمِه تُو کم بُوْد و آلی غَدَر کَلو
شُدِه. و خُداوند بَخاطِرِ قَدومِ ازمه تُو ره بَرکَت دَدِه. پس ما کِی
مِیْتَنُم بَلدِه خانِه خود خُو تِیاری بِگِیرُم؟“

۳۱ لابان بَسْمِ پُرسان کد: ”ما دَز تُو چِیز خِیل بِدیْم؟“

یَعْقُوب گُفت: ”دَز مه هِیچ چِیز نَدی. ما دُوبارِه چوپونی و
نِگَاهوانی گَلِه-و-رَمِه تُو ره مُونُم اگه اینی کار ره بَلدِه مه
انجام بَدی: ۳۲ بیل که اِمروز دَ مِینکلِ رَمِه تُو بِگَرْدُم و هر بارِه
اَلْگک و خالْتُو، هر بارِه سیاه ره از مِینکلِ گوسپندو و هر

آلگک و خالتو ره از مینکل بزا جدا کُنم، و اونا مُزد مه بَشه.

^{۳۳} و صداقت مه دَ آینه دَ باره مه شاهدی میدیه وختیکه بیبی

و مُزدی ره که دَز مه دَدے بِنگری؛ اوخته اگه یگ مال ام غیر

از بَز آلگک و خالتو و گوسپون سیاه دَ مینکل رَمه مه پیدا

شُد، اونا مالِ دُزی حساب شنه. ^{۳۴} ”لابان گُفت: ”خوبه، امو

رقم که گُفتی قبول آسته. ^{۳۵} ”لیکن امو روز لابان تمام بَزای

نَر ره که خطدار و خالتو بُود و بَزای ماده ره که آلگک و

خالتو بُود و تمام گوسپندوی سیاه ره جدا کده دَ باچه های خُو

تسلیم کد ^{۳۶} و دَ بَین از خود و یعقوب سه روزه راه فاصله قرار

دَد و یعقوب باقی منده گله لابان ره چوپونی مُوکد.

^{۳۷} اوخته یعقوب شاخچه های سوز و تازه درختای بید، بادام و

چنار ره گِرِفت و رُوی ازوا ره پوست کده خط های سفید دَ

و جُود اُورد تاکه سفیدی چپو معلوم شُد. ^{۳۸} بعد ازو امو

شاخچه های پوست شُده ره دَ آخورا دَ پیش رُوی رَمه ها

ایشت، یعنی دَمزُو جای که رَمه ها بلده آو خوردو میمَد، چُون

رَمه ها وختیکه بلده آو خوردو میمَد، نسل گیری مُوکد. ^{۳۹} و

ازی که اونا پیش رُوی امزُو شاخچه ها نسل گیری مُوکد، اونا

چُوچه های خطدار، آلگک و خالتو میزید. ^{۴۰} یعقوب باره گو ره

جدا مُوکد و باقی رمه ها ره د بَله مالای خطدار و سیاه لابان
ایله مُوکد. د امزی رقم یعقوب رمه های خُو ره جدا کد و
نه ایشت که قد رِمه لابان بَشه. ^{۴۱} هر وختیکه حیوانای قوی
میخاست نسل گیری کنه، یعقوب شاخچه ها ره د آخور پیش
رُوی ازوا می ایشت تاکه د نزدیک شاخچه ها نسل گیری کنه.
^{۴۲} مگم د پیش رُوی حیوانای ضعیف شاخچه ها ره نه می
ایشت. پس حیوانای ضعیف از لابان و حیوانای قوی از
یعقوب مُوشد. ^{۴۳} د امزی رقم یعقوب کلو دولت مند شد و رمه
های کلو، کنیزا و غلاما، اُشُرا و اُلاغا دشت.

دوتا کدون یعقوب از لابان

۳۱ یعقوب تورای باچه های لابان ره شنید که مُوگفت:
“یعقوب تمام دارایی آته مو ره گرفته و از دارایی آته مو تمام
امزی مال-و-دولت ره د دست آورده.” ^۲ و یعقوب دید که لابان
مثل سابق قد شی رفتار نموکنه. ^۳ اوخته خُداوند د یعقوب
گفت: “د سر زمین بابه کلونا و قومای خُو پس بورو و ما قد
تو آستم.”

پس یعقوب نفر ربی کده راحیل و لیه ره دَ صحرا پیش خُو
 طلب کد، دَمزُو جای که رِمه شی بُود. ^۵ و اُو دَزوا گُفت: ”ما
 مینگرم که آته شُمو قد ازمه مثلِ سابقِ وری رفتارِ نمونه. مگم
 خُدای آته مه قد ازمه آسته. ^۶ شُمو میدنید که قد تمامِ قدرت
 خُو ما دَ آته شُمو خدمت کدم. ^۷ مگم آته شُمو مره بازی دده و
 مُزدِ از مره ده دفعه تغیر دده، لیکن خُدا اُو ره نه ایشته که دَز
 مه نقص برسنه. ^۸ هر غَیبتیکه مُوگُفت ’مُزدِ ازتو مالِ آله گک
 بَشه‘ اوخته تمامِ رمه آله گک میزید؛ و وختیکه مُوگُفت ’مُزدِ
 ازتو مالای خطدار بَشه‘ اوخته تمامِ رمه خطدار میزید. ^۹ دَ
 امزی رقم خُدا دارایی آته شُمو ره گرفته دَز مه دده. ^{۱۰} ” دَ
 دَورونِ نسل گیری رمه یگ دفعه دَ خاو سر خُو ره باله کده
 دیدم که قوچ های که قد میش ها نسل گیری مُوگد، خطدار،
 آله گک و خالتو بُود. ^{۱۱} اوخته ملایکِه خُدا دَ خاو دَز مه گُفت:
 ”ای یعقوب! ” گُفتم: ”اَمر کُو صاحب. ^{۱۲} ” اُو گُفت: ”سر
 خُو ره باله کُو و بِنگر که تمامِ قوچ های که قد میش ها نسل
 گیری مونه خطدار، آله گک و خالتو آسته؛ چُون چیزای که
 لابان دَ حقِ ازتو کده ما دیدیم. ^{۱۳} ما خُدای بیتِئیل اَسْتُم،
 خُدای امزُو جای که تُو دَ بله سنگِ نشانی روغو شیو کدی و
 بلده مه نذر کدی. آلی باله شده ازی سرزمی ربی شو و دَ سر

زمینی بورو که د اُونجی پيدا شدى. ”^{۱۴} پس راحیل و لیه د جواب شی گُفت: ”آیا د خانه آته مو بلده از مو کدم مال و میراث باقی آسته؟“^{۱۵} آیا مو د نظر ازو مثل بیگنه گو حساب نموشی؟ او نه تنها مو ره سودا کده بلکه پیسه ره که بخاطر ازمو دده شد ام کاملاً خورده. ”^{۱۶} تمام دارایی ره که خدا از آته مو گرفته، از مو و از اولادای مو آسته. پس آلی هر چیزی که خدا دز تو گُفته، انجام بدی. ”^{۱۷} اوخته یعقوب باله شده اولادا و خاتونوی خو ره د سر اُشتر سوار کد^{۱۸} و تمام چارپایا و پگ دارایی ره که د دست اوردد، یعنی چارپایای ره که د فدان ارام حاصل کدد پیش خو اندخت تا د پیش آته خو اسحاق د سرزمین کنعان بوره.

^{۱۹} وختیکه لابان د کل کدون گوسپندوی خو رفتد، راحیل بُت‌های آته خو ره دزی کد. ”^{۲۰} و یعقوب لابان ارامی ره بازی دد و او ره از دوتا کدون خو خبر نکد. ”^{۲۱} پس او قد پگ چیزای که دشت دوتا کد و از دریای فرات تیر شده طرف کوهستون جلعاد رفت. ”^{۲۲} د روز سیوم د لابان خبر دده شد که یعقوب دوتا کده. ”^{۲۳} پس لابان قومای خو ره قد خو گرفت و هفت روزه راه از رد یعقوب رفت، تا د کوهستون جلعاد د

نزدیک شی رسید. ^{۲۴} امو شاو خُدا دَ خاو دَ لابانِ ارامی ظاهر
 شد و دزشی گفت: "احتیاط کو که یعقوب ره چیز نگیی، نه
 خوب و نه بد." ^{۲۵} وختیکه لابان دَ نزدیکِ یعقوب رسید،
 یعقوب خیمه خو ره دَ کوهستونِ جلعاد زد و لابان ام قد
 قومای خو دَ کوهستونِ جلعاد خیمه زد. ^{۲۶} اوخته لابان دَ
 یعقوب گفت: "تو چی کدی؟ تو مَره بازی ددی و دخترن مَره
 مثل اسیرای جنگی گرفته بردی. ^{۲۷} چرا تاشکی دوتا کدی و
 مَره بازی ددی؟ و چرا مَره خبر نکدی تا که تو ره دَ خوشی و
 سرود و ڈول و دمبوره رخصت موكدم. ^{۲۸} و چرا مَره مجل
 نددی که نوسه گو و دخترن خو ره ماخ کنم؟ تو کارِ بے عقلی
 کدی. ^{۲۹} ما قدرت دَرَم که دز تو ضرر برسَنم، لیکن دیشاو
 خُداي آته تو دز مه گفت: 'احتیاط کو که یعقوب ره چیز
 نگیی، نه خوب و نه بد.' ^{۳۰} ما میدنم که تو کلو شوق دشتی
 که پس دَ خانه آته خو بوری، و له چرا خُدايون مَره دزی
 کدی؟" ^{۳۱} یعقوب دَ جوابِ لابان گفت: "ما ترس خوردُم و
 فکر کدم که شاید دخترن خو ره ازمه دَ زور پس بگیری.
^{۳۲} مگم از پیش هر کسی که خُدايون خو ره پیدا کدی، او باید
 زنده نمنه. دَ حُضورِ قوماي مو هر چیزی از تو که پیش ازمه
 بشه معلومدار کو و بگیری." چون یعقوب نموفامید که راحیل

بُتْ هَا رَه دُزِي كَدَه. ^{۳۳} پَس لَابَان دَ خَيْمِه يَعْقُوب، دَ خَيْمِه لِيَه

و دَ خَيْمِه دُو كَنِيَز رِفْت و بُتْ هَا رَه پِيْدَا نَتَنِسْت. اوخْتِه از

خَيْمِه لِيَه بُر شُدِه دَ خَيْمِه رَا حِيْل دَر اَمَد. ^{۳۴} مِگَم رَا حِيْل بُتْ هَا

رَه گِرِفْتِه زِيْر پَالَوْنِ اَشْتَر اِيْشْت و دَ سَر شِي شِشْت. و لَابَان

تَمَام خَيْمِه رَه تَلَا شِي كَد، و لِه چِيْزِي پِيْدَا نَكَد. ^{۳۵} و رَا حِيْل دَ

اَتِه خُو كُفْت: ”اَتِي، بَد تُو نِيَه اَزِي كِه مَا دَ پِيْش تُو اِيْسْتِه

شُدِه نَمِيْتَم، چِرَا كِه عَا دَتِ مَاهَوَار مِه اَمَدِه. ” و لَابَان تَلَا شِي

كَد، و لِه بُتْ هَا رَه پِيْدَا نَتَنِسْت. ^{۳۶} اوخْتِه يَعْقُوب قَار شُد و قَد

لَابَان جَنْجَال كَدِه دَزُو كُفْت: ”تَقْصِيْر-و-كُناهِ مِه چِي اَسْتِه كِه

مَرِه دَ اِيْقَس عَجَلِه دُمْبَال كَدِي؟ ^{۳۷} اَلِي كِه تَمَام چِيْزَاي مَرِه

تَلَا شِي كَدِي، از تَمَام سَا مَانِ خَا نِه خُو چِي پِيْدَا كَدِي؟ بِيْر

اِيْنجِي دَ پِيْشِ قَوْمَاي اَز مِه و قَوْمَاي خُود خُو بِيْل تَا اُونَا دَ بِيْن

اَز مِه و اَز تُو فَيْصَلِه كُنِه. ^{۳۸} دَ اَمْزِي بِيْسْت سَال كِه مَا قَد اَز تُو

بُودُم، مِيْشِ هَا و بُرَاي تُو نَقْصَان نَكَد و قُوْچِ هَاي رَمِه تُو رَه

نَخُورْدُم. ^{۳۹} مَالَايِ گُرْگِ خُورْدِه رَه دَ پِيْشِ تُو نِه مِيُورْدُم، و لِه

خُود مِه تَا وَا نِ شِي رَه مِيْدَدُم. اِگِه دَ رُوزِيَا دَ شَا و دُزِي مُوشُد،

اُونَا رَه از مِه بَا ز خَا سْتِ مُو كَدِي. ^{۴۰} مَا اِيْنِي رَقْمِ بُودُم: دَ رُوزِ

گَرْمِي مَرِه از حَالِ مُو بُرْدِ و دَ شَا وِيْخِي. و خَا و از چِيْمَايِ مِه

پَرِيْدِه بُود. ^{۴۱} اِي بِيْسْتِ سَالِ رَه اِيْنِي رَقْمِ دَ خَا نِه تُو تِيْر كَدُم:

چارده سال بلده دُو دُختر تُو دَز تُو خِدْمَت کُدَم و شَش سال بلده رَمِه تُو، لِيکِن مُزْد مَرِه دِه دَفْعِه تَغِير دَدِي. ^{۴۲} اگِه خُدای آتِه مه، خُدای اِبْرَاهِيم و هَيبَتِ اِسْحَاق قَد اَزْمِه نَمُوبُود، يَقِيناً تُو مَرِه دِسْت خَالِي رَبِي مُو کَدِي. لِيکِن خُدا رَنج-و-مُصِيبَت و زَحْمَتِ دِسْتای مَرِه دِيد و دِيشاو تُو ره سرزَنش کد.

قَوْل دَ بَيْنِ يَعْقُوبَ وَ لَابَانَ

^{۴۳} لَابَانَ دَ جَوَابِ يَعْقُوبَ كُفْتُ: ”اِي دُخْتَرُو، دُخْتَرُونِ اَزْمِه آسْتِه و اِي بچکِيچَا، بچکِيچَاي اَزْمِه يِه و اِي رْمِه هَا اَم رْمِه هَاي اَزْمِه يِه؛ خُلَاصَه، پگ چيزاي ره که دَ اِينجِي مِينگري از مه يِه. مگم اِمروز ما دَ اَمزِي دُخْتَرُونِ خُو و دَ بچکِيچَاي که اُونَا دَ دُنْيَا اُورده چي کار کده مِيْتَنَم؟ ^{۴۴} بيه که ما و تُو عهد بسته کنی تا دَ بَيْنِ اَزْمِه و اَزتُو يگ شَاهِد بَشِه. “ ^{۴۵} پَس يَعْقُوبَ يِگ سَنگ رِه گِرْفْتِه دَ عِنْوَانِ نَشَانِي اِيسْتَلجِي کد ^{۴۶} و دَ قَوْمَايِ خُو کُفْتُ: ”سَنگَا رِه جَم کُنِيد.“ و اُونَا سَنگَا رِه جَم کده سَنگ قَلچِه جُور کد و اُونَا دَ پَالُوِي سَنگ قَلچِه نَان خُورِد. ^{۴۷} اُوخْتِه لَابَانَ اُو رِه يَجْر سَهْدُوتَا کُفْتُ، مگم يَعْقُوبَ اُو رِه جَلْعِيدِ نَام کد. ^{۴۸} و لَابَانَ کُفْتُ: ”اِمروز اِي سَنگ قَلچِه دَ بَيْنِ اَزْمِه و اَزتُو يگ شَاهِد آسْتِه.“ اَمزِي خَاظِر اُو رِه جَلْعِيدِ نَام

ایشته. ^{۴۹} و اوره «مِصفه» ام نام ایشه گُفت: ” وختیکه مو

از یگدیگه جدا آستی خُداوند دَ بَینِ ازمه و ازتو پیره داری

کُنه. ^{۵۰} اگه دُخترن مَره آزار بَدی و دَ بِلِه دُخترن مه دیگه

خاتونو بَگیری، باوجودِ که هیچ کس دَ بَینِ ازمه و ازتو نییه،

باخبر بَش که خُدا دَ بَینِ ازمه و ازتو شاهد آسته. ” ^{۵۱} و لابان

إدامه دَده دَ یعقوب گُفت: ” اینه، امی سنگ قَلچِه و سنگ ره

که دَ عِنوانِ نشانی دَ بَینِ از خُو و ازتو ایستلجی کُدم، ^{۵۲} ای

سنگ قَلچِه و ای سنگِ نشانی یگ شاهد آسته که ما ازی

سنگ قَلچِه طرف ازتو بلده ضَرر رَسندو تیر نَموشُم و تُو ام ازی

سنگ قَلچِه و ازی سنگِ نشانی بلده ضَرر رَسندو طرفِ ازمه

تیر نَموشی. ^{۵۳} خُدا ایبراهیم و خُدا ای ناحور یعنی خُدا ای آته

های ازوا دَ بَینِ ازمو قضاوت کُنه. ” و یعقوب دَ هَیبتِ آته خُو

إسحاق قَسَم خورد. ^{۵۴} بعد ازو یعقوب دَمزُو کوه قُربانی کد و

قومای خُو ره دَ نان خوردو دعوت کد. و اونا نان خورد و شاو

ره دَمزُو کوه تیر کد. ^{۵۵} صَباح گاه لابان باله شُد و نوسه گو و

دُخترن خُو ره ماخ کده اونا ره بَرکت دَد و پس طرفِ خانِه خُو

رَبی شُد.

۳۲^۱ یعقوب دَ راهِ خُو رَی شُد و ملایکه های خُدا قد شی رُوی دَ رُوی شُد. ^۲ وختیکه یعقوب ملایکه ها ره دید، اُو گُفت: ”ای خیمه‌گاهِ خُدا یه!“ و اُونجی ره «مَحْناییم» نام ایشت. ^۳ پس یعقوب قاصِد ها ره پیشلو طرفِ برارِ خُو عیسو دَ سرزمینِ سَعیر دَ مُلکِ اَدوم رَی کد ^۴ و دزوا امر کده گُفت: ”دَ بادار مه عیسو اینی رقم بُگید، ’غلام تُو یعقوب اینیطور مُوگیه: ”ما قد لابان دَ عنوانِ بیگنه زندگی کدُم و تا آلی ره دَ اُونجی شِشتم. ^۵ ما گاو ها، اُلاغ ها، رمه ها، غُلاما و کنیزا دَرُم. و آلی قاصِد ها ره رَی کدُم تا دَ بادار مه خبر بَدیه و تا نظرِ لُطف تُو دَ بله مه قرار بَگیره. “ ^۶ و قاصِد ها پیش یعقوب پس اَمده گُفت: ”دَ دیرِ برار تُو عیسو رسیدی و اُو قد چار صد نفر دَ دَمِ راهِ تُو مییه. “ ^۷ اوخته یعقوب غدر ترس خورد و دَ تشویش شُد و کسای ره که قد شی بُود و رمه ها، گلّه ها و اُشُرا ره دَ دُو دِسته تقسیم کد. ^۸ اُو قد خود خُو گُفت: ”اگه عیسو دَ سرِ دِسته اوّل بییه و اونا ره بزنه، دِسته دوّم بَتنه دُوتا کنه. “ ^۹ پس یعقوب دُعا کده گُفت: ”آی خُدا ی بابَه کلون مه ابراهیم و خُدا ی آته مه اسحاق، آی خُداوند که تُو

دَز مه گُفتی 'دَ مُلکِ خُود خُو و دَ پِیشِ قَومایِ خُو پس بورُو و
 ما قد تُو خُوبی مُوکُم،' ^{۱۰} 'تمامِ مِهْرَبانی و وَفایِ ره که تُو دَ
 بندِه خُو کدے، ما هیچ لایق شی ره ندرُم، چُون قد یگ تِیاق
 امزی درِیایِ اَرْدُن تیر شُدُم و آلی صَاحِبِ دُو دِستِه کتِه شُدیم.
^{۱۱} 'لُطفاً مَره از دِستِ بَرار مه عیسو نِجاتِ بَدی، چُون ما ازو
 ترس مُوخورُم؛ نَشْنه که بییه و مَره و اَبه گونِ بچکِیچا ره و
 خودونِ بچکِیچا ره بزنه. ^{۱۲} 'مگم تُو گُفتی که 'یقیناً قد ازتُو
 خُوبی مُونُم و اولادِه تُو ره مِثْلِ رِیگِ درِیا وَری کلو مُونُم که از
 کلونی کس نَمیتنه حساب کُنه. ^{۱۳} 'پس اُمو شاو ره دَ اُونجی
 تیر کد و از چیزایِ که قد خُو دَشت یگ تُحفه بَلدِه بَرار خُو
 عیسو تیار کد: ^{۱۴} 'دُو صد بُرِ مادِه قد بَیست تَکه، دُو صد
 میس قد بَیست قُوج، ^{۱۵} 'سی اَشْتِر شِیرتُو قد چُوجه های شی و
 چل مادِه گاو قد دِه نرگاو و بَیست اُلاغِ مادِه قد دِه اُلاغِ نر.
^{۱۶} 'و اونا ره دِسته دِسته جدا جدا دَ دِستِ خِدمتگاریِ خُو تسلیم
 کد و دزوا گُفت: "پیشلون مه بورید و دَ مینکلِ هر دِسته
 فاصِله بیلید." ^{۱۷} 'دَ اولنه خِدمتگار امر کده گُفت: "وختیکه
 بَرار مه عیسو پیش تُو رسید و از تُو پُرسان کد که 'تُو نفرِ کی
 آستی و کُجا موری و ای چیزایِ که دَ پیش تُو یه از کی یه؟'
^{۱۸} 'اوخته دَز شی بُگی: 'از غلام تُو یعقوب آسته. اینا تُحفه

آسته که او بلده بادار مه عیسو ریی کده و اونه، خود شی ام
از پُشت مو مییه. ^{۱۹} ” امچنان د دوّمنه و سیومنه و تمام
کسای که از پُشت دِسته ها مورفت، امر کده گُفت: ” غیتیکه
د پیش عیسو میرسید عین چیز ره دزشی بُگید، ^{۲۰} یعنی
امچنان بُگید که اونه، غلام تو یعقوب از پُشت مو مییه. ”
یعقوب د دل خو گُفت: ” امکان دَره که قد امزی تُحفه های
که پیشلون مه موره، قار شی ره تا بِشَنم و بعد ازو که روی
شی ره مینگرُم شاید مره قبول کنه. ” ^{۲۱} پس تُحفه ها پیشلون
یعقوب رفت، مگم خود شی امو شاو ره د خیمه گاه تیر کد.
^{۲۲} امو شاو یعقوب باله شده هر دو خاتو و دو کنیز و یازده
باچه خو ره گرفت و از جای کم او دریاچه ییوق تیر شد. ^{۲۳}
آره، او اونا ره گرفته از دریاچه تیر کد و تمام چیزای ره که
دشت ام تیر کد. ^{۲۴} خود یعقوب د خیمه گاه تنها مند و یگ آدم
تا دم روز واز شدو قد ازو پُشتی گرفت. ^{۲۵} وختی او آدم دید
که نمیتنه د سر یعقوب زور شنه او د سر سوجی یعقوب فشار
اورد د اندازه که سوجی یعقوب د غیت پُشتی گیری قد امزو
آدم بر شد. ^{۲۶} اوخته او آدم گُفت: ” مره بیل که بورم، چون
روز واز موشه. ” و لے یعقوب گُفت: ” تا مره برکت ندی، تو
ره ایله نمونم. ” ^{۲۷} او د یعقوب گُفت: ” نام تو چی یه؟ ” او

گُفت: ”يعقوب“. ^{۲۸} اوخته امو آدم گُفت: ”ازي بعد نام ازتو يعقوب نبشه، بلکه اسرائيل بشه، چراکه تُو قد خدا و انسان مُقابله کدی و کامياب شُدی.“ ^{۲۹} و يعقوب ازو پُرسان کده گُفت: ”نام ازتو چی يه؟“ او گُفت: ”چرا نام مره پُرسان مُوکنی؟“ و او ره دَ اُمونجی برکت دَد.

^{۳۰} پس يعقوب امو جای ره «فنيئيل» نام ايشت و گُفت: ”ما خدا ره رُوی دَ رُوی ديدم و لے زنده مندَم.“ ^{۳۱} وختیکه يعقوب از فنيئيل تير شُد آفتو تازه بُر شُد و او از پای خُو ميلنگيد. ^{۳۲} امزی خاطر بنی اسرائيل تا امروز گوشتِ سرِ ران ره که دَ سوجی آسته نَمُوخوره، چراکه امو آدم دَ سرِ سوجی يعقوب که نزديکِ ران آسته فشار اُوردُد.

يعقوب قد عيسو رُوی دَ رُوی مُوشه

^{۳۳} پس يعقوب سر خُو ره باله کد و ديد که عيسو قد چار صد نفر ميبه. اوخته او بچکيچای خُو ره دَ ليه، راحيل و دُو کنيز تقسيم کد. ^۲ کنيزا ره قد اولادای شی پيش، ليه ره قد اولادای شی دَ پشتِ ازوا و راحيل ره قد يوسف دَ آخر ايشت.

^۳ و خود شی پیشلونِ ازوا رِبی شد و خود ره هفت کَرَت دَ زمی
خَم کد تا دَ پیشِ برار خُو رسید. ^۴ مگم عیسو دَویده دَویده دَ دَم
راهِ یعقوب آمد و او ره بغل کده خود ره دَ گردون شی اندخت
و رُوی شی ره ماخ کد و هر دُوی شی چخرا کد. ^۵ وختیکه
عیسو سر خُو ره باله کد و خاتونو و بچکیچا ره دید او پُرسان
کد: ”امیا که قد تُو آسته کی یه؟“ یعقوب گُفت: ”امیا
اولادای آسته که خُدا لُطف کده دَ غلام تُو بخشیده.“ ^۶ اوخته
کنیزا قد بچکیچای خُو نزدیک شده دَزو احترام کد. ^۷ بعد ازو
لیه قد اولادای خُو نزدیک آمده دَزو احترام کد و آخرکار
یوسف و راحیل ام نزدیک آمده دَزو احترام کد. ^۸ عیسو گُفت:
”امو دِسته های که از پیشِ رُوی مه تیر شد، مقصد تُو ازوا
چی آسته؟“ یعقوب گُفت: ”اونا ره رِبی کدُم تا نظرِ لُطفِ
بادار مه دَ بله مه قرار بگیریه.“ ^۹ و عیسو گُفت: ”برار مه، ما
غدر کلو دَرُم؛ هر چیزی که دَری، بلده خود خُو نگاه کو.“
^{۱۰} یعقوب گُفت: ”نه، لُطفاً قبول کو. اگه نظرِ لُطفِ تُو دَ بله
مه آسته، امی تَحفه مَره از دِست مه قبول کو، چُون دیدونِ
رُوی تُو رقمِ دیدونِ رُوی خُدا آسته، چراکه تُو مَره قبول کدی.
^{۱۱} خواهش مُونم، تَحفه مَره که دَز تُو رِبی شده قبول کو، چراکه
خُدا دَ حقِ ازمه مهربانی کده و ما هر چیز دَرُم.“ و او دَ اندازه

شَلَّهْ شُدْ كِه عَيْسَو قَبُول كَد. ^{۱۲} اوخته عَيْسَو كُفْت: " بيه كه
 بوري و دَ راهِ خُو اِدامه بدي و ما پيش پيش تُو مورْم. " ^{۱۳} مگم
 يعقوب دزشي كُفْت: " بادار مه ميدنه كه بچكيچا چيقس ناتو
 آسته و رمه و گله شيرتو ام قد مه آسته؛ اگه اونا حتى يگ
 روز دَ تيزي هي شنه، پگ شي از بين مورِه! ^{۱۴} پس بادار مه
 پيش از غلام خُو حركت كنه و ما مُطابقِ قَدَمِ چارپايي كه پيش
 روي مه آسته و مُطابقِ قَدَمِ بچكيچا آهسته آهسته مييم تاكه
 پيش بادار خُو دَ منطقه سَعيرِ بَرَسْم. " ^{۱۵} عيسو كُفْت: " خي
 بيل كه چند نفر امزي كساي ره كه قد مه آسته پيش ازتو
 بيلم. " يعقوب كُفْت: " چي لازم دَرِه؟ فقط نظرِ لُطْفِ بادار مه
 بس آسته. " ^{۱۶} و عيسو دَمَزُو روز دَ راهِ خُو ربي شُده پس دَ
 سَعير رفت. ^{۱۷} ليكن يعقوب دَ منطقه سوكوت رفت و دَ
 اُونجی بلده خود خُو خانه آباد كد و بلده چارپايي خُو سايه بان
 ها جور كد. امزي خاطر اُونجی ره سوكوت نام ايشت.
^{۱۸} يعقوب بعد از اَمَدُو از فدان آرام دَ سلامتِي دَ شارِ شِكيم دَ
 سرزمينِ كِنعان رسيد و دَ نَزديكِ شارِ خيمه زد. ^{۱۹} اَمُو پَيِي
 زمي ره كه يعقوب دزشي خيمه زُد دَ صد سِكِه نُقره از باچه
 هاي حَمور، آته شِكيم خريد ^{۲۰} و دَ اُونجی يگ قُربانگاه جور

کد و او ره «ایل ایلوهی اسرائیل» نام ایشته .

رَسوایی دیناه

۳۴ دیناه، دُخترِ که لیه بلده یعقوب دَ دُنیا اُورد، یگ روز

بلده دیدون دُخترِون امزو سرزمی بُرو رفت. ^۲ وختیکه شکیم

باچه حَمورِ حوی دیناه ره دید، او ره دَ زورِ گرفت و قد شی

خاو شُده او ره بے عزت کد. حَمورِ حوی حُکمرانِ امزو سرزمی

بُود. ^۳ دلِ شکیم سرِ دیناه، دُخترِ یعقوب رفت و او عاشقِ امزو

دُختر شُد و تورای دلشین دز شی گفت. ^۴ و شکیم دَ آته خُو

حَمورِ گفت: ”ای دُختر ره بلده مه بگیر که خاتون مه شنه.“

^۵ اوخته یعقوب شنید که شکیم دُختر شی دیناه ره بے آبرو کده.

مگم باچه های شی قد مال ها دَ صحرا بُود. امزی خاطر

یعقوب تا آمدون ازوا چپ ششت. ^۶ و حَمور آته شکیم پیش

یعقوب رفت تا قد ازو دَ ای باره توره بُگه. ^۷ و باچه های

یعقوب که از صحرا پس آمد و دزی باره شنید، اونا کوئیوبار

شُد و قارِ ازوا غدرِ باله آمد، چراکه شکیم قد دُخترِ یعقوب

خاو شُد و بے حُرمتی کته دَ حقِ اسرائیل کدد. ای کارِ نباید

مُوشد. ^۸ مگم حَمور دزوا گفت: ”دلِ باچه مه شکیم دَ سرِ

دُختر شُمو رفته. خاهش مُونم که او ره دَ عنوانِ خاتُو دَ زشی
بِدید. ^۹ قد ازمو خیشی کُنید: دُخترُون خُو ره دَ ز مو بِدید و
دُخترُونِ از مو ره بلده باچه‌های خُو بگیریید. ^{۱۰} دَ بَینِ ازمو
جای-د-جای شُنید و ای سرزمی دَ پیشِ رُوی شُمو واز آسته؛ دَ
اینجی بشینید و تُجارت کُنید و صاحبِ خانه-و-زمی شُنید.

^{۱۱} اوخته شکیم دَ آته و برارای دیناه کُفت: ”دَ بله مه نظر
لُطف کُنید و هر چیزی که دَ ز مه بُگیید، ما میدُم. ^{۱۲} هر قدر
مهر و گله کلو که از مه طلب مُونید ما میدیم؛ فقط او دُختر
ره دَ عنوانِ خاتُو دَ ز مه بِدید.

^{۱۳} مگم باچه های یعقوب دَ جوابِ شکیم و آته شی حَمور دَ
حیله-و-مکر توره کُفت، چراکه خوارِ ازوا دیناه ره بے آبرُو کُدد.
^{۱۴} اونا دَ زوا کُفت: ”ای کار ره مو نَمیتنی که خوارِ خُو ره دَ
یگ آدمِ ناختنه بدی. ای بلده ازمو ننگ آسته. ^{۱۵} فقط دَ یگ
شرطِ راضی موشی که شُمو ام رقمِ ازمو شُنید و پگِ مردا-و-
باچه های شُمو ختنه شنه. ^{۱۶} اوخته دُخترُونِ خُو ره دَ ز شُمو
میدی و دُخترُونِ شُمو ره بلده باچه های خُو میگیری و قد شُمو
زندگی کده یگ قوم جور موشی. ^{۱۷} اگه توره مو ره قبول
نکُنید و ختنه نشُنید، مو دُخترِ خُو ره گِرَفته ازینجی کوچ

^{۱۸} توره های ازوا دَ نظرِ حَمور و باچه شی شِکیم خوش خورد.

^{۱۹} و امو جوان که دَ تمامِ خانه آته خو مُحترم بُود، دَ انجام

دَدونِ امزی کار معطل نکد، چراکه دُخترِ یعقوب ره غدر دوست دَشت.

^{۲۰} پس حَمور و باچه شی شِکیم دَ درگه شارِ خو آمد و دَ مردُم

شارِ خو اعلان کده گفت: ^{۲۱} ”ای مردُم قد ازمو دوستانه رفتار

مونه؛ بیلید که اونا دَ امزی سرزمی جای-د-جای شنه و

تُجارت کُنه، چُون ای سرزمی بلده ازوا پِراخ آسته. بیید که

دُخترِون ازوا ره بلده باچه های خو بگیری و دُخترِون خو ره

دزوا بدی. ^{۲۲} فقط دَ ای شرط اونا راضی موشه که قد ازمو

زندگی کنه و یگ قوم جور شنه: هر مرد-و-باچه از مو باید

خَتنه شنه امو رقم که اونا خَتنه شده یه. ^{۲۳} آیا چارپایای ازوا و

مال-و-دارایی ازوا و پگ حیوانای ازوا از مو نَموشه؟ پس بیید

که قد ازوا موافقت کنی تاکه اونا دَ بَینِ ازمو زندگی کنه. ”

^{۲۴} اوخته تمامِ کسای که دَ درگه شارِ ازو رفتند توره حَمور و

باچه شی شِکیم ره گوش کد و هر مرد-و-باچه خَتنه شد، یعنی

پگ کسای که دَ درگه شارِ ازو رفتند.

^{۲۵} و دَ رُوژِ سِوَم که اونا هنوز دَرِد مِیکشید، دُو باچه یعقوب،
یعنی شمعون و لاوی برارون دیناه هر کدم شی شمشیر خوره
گرفته بے خبر دَ شار داخل شد و تمام مردا-و-باچه ها ره
کشت. ^{۲۶} اونا حمور و باچه شی شکیم ره قد دم شمشیر کشت
و دیناه ره از خانه شکیم گرفته بر شد. ^{۲۷} و باچه های یعقوب
د بِلَه کشته شده ها آمده تمام شار ره چور-و-چپاول کد، چراکه
خوار ازوا دَ اونجی بے آبرو شد. ^{۲۸} اونا گلّه ها، رمه ها، الاغ
ها و هر چیزی ره که دَ شار و صحرا بود، گرفت ^{۲۹} و تمام
مال-و-دارایی و پگ بچکیچا و خاتونوی ازوا ره اسیر کده
برد؛ هر چیزی ره که دَ خانه های ازوا بود و لجه کد. ^{۳۰} اوخته
یعقوب دَ شمعون و لاوی گفت: ”شمو مره دَ مُشکل اندختید
و مره دَ پیش باشنده های امزی سرزمی، دَ پیش کنعانی ها و
فرزی ها مایه نفرت جور کدید. تعداد نفرای مه کم آسته؛ اگه
اونا دَ ضد مه جم شده دَ بِلَه مه حمله کنه، ما و خانوار مه
نابود موشی.“ ^{۳۱} اونا دَ جواب آته خو گفت: ”آیا شکیم حق
دشت که قد خوار مو مثل یگ فاحشه رفتار کنه؟“

۳۵ و خُدا دَ یعقوب کُفت: "باله شو، دَ بیت ایل بورو و دَ

اُونجی جای-دَ جای شو و بلده خُدا ی که دَ ز تو دَ وختیکه از

پیش برار خُو عیسو دوتا موکدی ظاهر شد، دَ اُونجی یگ

قربانگاه جور کُو. " ^۲ اوخته یعقوب دَ خانوار خُو و دَ تمام

کسای که قد شی بُود کُفت: "خُدا یونِ بیگنه ره که دَ بین شمو

آسته دُور کُنید و خودون ره پاک کده کالای خُو ره تبدیل

کُنید. ^۳ بعد ازو بیید که دَ بیت ایل بوری تا دَ اُونجی بلده خُدا

یگ قربانگاه جور کُنم، بلده خُدا ی که دَ سختی-و-تنگی دُعای

مره قبول کد و دَ هر جای که رفتُم قد ازمه بُود. " ^۴ پس اونا

تمام خُدا یونِ بیگنه ره که دَ پیش ازوا بُود قد گوشواره های که

دَ گوشای خُو دَشت دَ یعقوب دَد و یعقوب اونا ره دَ زیرِ درختِ

بَلوط که دَ نزدیکِ شِکیم بُود، گور کد. ^۵ وختیکه اونا کوچ کد

ترس-و-وهم خُدا دَ بله تمام شارای گردو برِ ازوا قرار گرفت و

هیچ کس اونا ره دُمبال نکد. ^۶ یعقوب و تمام کسای که قد

شی بُود دَ شارِ لوز، یعنی دَ بیت ایل که دَ سرزمین کِنعان بُود،

رسید ^۷ و دَ اُونجی یگ قربانگاه جور کده امو جای ره «ایل

بیت ایل» نام ایشت، چراکه خُدا دَ اُمونجی دَ زو ظاهر شُد دَ

غَيْتِيكِه اُو از پيشِ برار خُو دُوتا مُوكد. ^۸ دَ امزُو غَيْتِ دِبوره
 دايه رِيكا فَوْت كد و دَ زيرِ يگِ درختِ بَلُوط، تاتر از بِيَت تَيْل
 دَفن شُد. و اونا اُمُو جاي ره «الُون باخوت» نام ايشت. ^۹ بعد
 از پس اَمَدونِ يَعقُوب از فدان آرام خُدا بسم دَزشي ظاهر شُد و
 اُو ره بَركت دَد. ^{۱۰} خُدا دَزُو كُفت: "نام تُو يَعقُوب اَسْتِه، مگم
 بعد ازي نام تُو يَعقُوب كُفته نَشْنِه، بلكِه نام تُو اسرَائِيل
 بَشِه." پس خُدا اُو ره اسرَائِيل نام ايشت. ^{۱۱} و خُدا دَزُو كُفت:
 "ما خُداي قَادِرِ مُطَلَقِ اَسْتُم؛ بارور و كَلو شو. از تُو يگِ مِلَّت
 و جماعتِ قوم ها دَ و جُودِ مِييه و از تُو پادشاه ها پيدا موشه.
^{۱۲} و زميني ره كه دَ اِبْرَاهِيم و اسحاق دَدِيم دَز تُو مِيدَم و بعد از
 تُو اُمُو سرزمي ره دَ اولادِه تُو مِيدَم." ^{۱۳} اوخته خُدا امزُو جاي
 كه قد شي توره مُوكُفت از پيش شي باله رفت. ^{۱۴} و يَعقُوب دَ
 امزُو جاي كه خُدا قد شي توره كُفتد يگِ نشاني شِيخ كد،
 يعني يگِ سنگ ره دَ عِنوانِ نشاني ايسْتَلجِي كد و يگِ هديه
 وُچي كَدَنِي و روغو دَ بَلِه شي شيو كد. ^{۱۵} اوخته يَعقُوب اُمُو
 جاي ره كه خُدا قد شي توره كُفتد بِيَت تَيْل نام ايشت.

فوتِ راحیل

^{۱۶} اونا از بیت‌ئیل کوچ کد. هنوز یگ مقدار فاصله تا افرات مندُد که درد زیدونِ راحیل شروع شد و زیدون شی سخت بود.

^{۱۷} وختیکه زیدون شی کلو سخت شد، دایی دز شی گفت:

”ترس نخور، ایمدفعه ام تو یگ باچه مونی.“ ^{۱۸} راحیل دَ حالیکه جان میدد، چون او مُردنی بود، باچه خوره «بن اونی» نام ایشت. ^{۱۹} پس راحیل فوت کد و دَ راهِ افرات یعنی دَ بیت-لحم دَفن شد. ^{۲۰} و یعقوب دَ سرِ قبر شی یگ سنگ ره دَ عنوانِ نشانی شیخ کد که امو سنگِ قبرِ راحیل آسته و تا امروز باقی یه. ^{۲۱} بعد ازو اسرائیل ازونجی کوچ کد و خیمه خوره او سونِ بُرجِ عیدر زد.

بنی اسرائیل

^{۲۲} دَ حالیکه اسرائیل دَ امزو سرزمی زندگی موکد، رئوبین رفته قد بلهه کنیزِ آته خورواو شد و اسرائیل ازی واقعه خبر شد.

باچه های یعقوب دوازده بود:

۲۳ باچه های لیه اینی کسا بُود: رثوبین باچه اوّلباری یعقوب و
بعد ازو شمعون، لاوی، یهودا، یساکار و زبولون.

۲۴ باچه های راحیل اینی کسا بُود: یوسف و بنیامین.

۲۵ باچه های بلهه کنیز راحیل اینی کسا بُود: دان و نفتالی.

۲۶ باچه های زلفه کنیز لیه اینی کسا بُود: جاد و اشیر.

اینمیا باچه های یعقوب بُود که د فدان آرام بلده شی تولد
شُد.

فوتِ إِسحاق

۲۷ و یعقوب پیشِ آته خُو إِسحاق د ممری امد د قریت اربع،
یعنی د جبرون، د امزو جای که ابراهیم و إِسحاق د عنوانِ
بیگنه زندگی موكد. ۲۸ عمرِ إِسحاق یگ صد و هشتاد سال
بُود ۲۹ که آخری نفس های خوره کشید و فوت کد. او پیر و
سالخورده شده بُود که قد قومای خویگ جای شد و باچه
های شی عیسو و یعقوب او ره دفن کد.

۳۶ ای د باره نسلِ عیسو یعنی اِدوم آسته: ^۲ عیسو

خاتونوی خو ره از دُخترِونِ کِنَعانیا گرفت که اینی کسا بُود:

عاده دُخترِ ایلونِ حِتّی و اهو لیبامه دُخترِ عنا باچه صِبعونِ

حِوی؛ ^۳ و او بَسَماتِ دُخترِ اِسماعیلِ خوارِ نَبایوت ره ام خاتون

کد. ^۴ عاده الیفاز ره بلده عیسو د دنیا اُورد، بَسَماتِ رعوئیل

ره د دنیا اُورد، ^۵ و اهو لیبامه یعوش و یعلام و قورح ره د دنیا

اُورد. اینمیا باچه های عیسو بُود که د سرزمینِ کِنَعان بلده

شی تولد شد.

^۶ پس عیسو خاتونو، باچه ها، دُختر و پگ خانوار خو ره قد

چارپایا و پگ حیوانا و تمامِ دارایی خو که از سرزمینِ کِنَعان د

دست اُورد گرفت و از پیشِ برار خو یعقوب کم وری دُورتر د

یگ سرزمینِ دیگه رفت، ^۷ چون مال-و-دارایی ازوا غدر کلو

بُود و اونا نَمیتِنست که یگجای زندگی کنه؛ او منطقه بخاطر

چارپایای ازوا بلده ازوا ریزگی مُوکد. ^۸ پس عیسو د کوهستون

سعیر جای-د-جای شد؛ نامِ دیگه عیسو، اِدوم آسته.

^۹ و اینیا نسل های عیسو بابه کلونِ ادومی ها، د کوهستون

سَعِيرِ اَسْتَه. ^{۱۰} اَمِيَا نامِ هَايِ باچِه هَايِ عيسُو اَسْتَه: اليَفازِ باچِه
عاده خاتُونِ عيسُو وِ رعوئيلِ باچِه بَسْماتِ خاتُونِ عيسُو.
^{۱۱} باچِه هَايِ اليَفازِ اينِي كِسا بُوْد: تيمان، اومار، صَفوا، جَعْتام
و قِناز. ^{۱۲} و اليَفازِ باچِه عيسُو يِگِ كِنيزِ دَ نامِ تِمْناعِ دَشْت. اُو
عماليقِ رِه بِلْدِه اليَفازِ دَ دُنْيا اُورْد. اينِميا اَوْلادِه عاده خاتُونِ
عيسُو بُوْد.

^{۱۳} باچِه هَايِ رعوئيلِ اينِي كِسا بُوْد: نَحْت، زارع، شَمّه و مِرّه.
اينِميا نوسه هَايِ بَسْماتِ خاتُونِ عيسُو بُوْد.

^{۱۴} باچِه هَايِ اهوَلِيبامه خاتُونِ عيسُو، دُخترِ عِنا و نوسِه صِبْعونِ
اينِي كِسا بُوْد: يعوش، يعلام و قورَح. اميا رِه اهوَلِيبامه بِلْدِه
عيسُو دَ دُنْيا اُورْد.

^{۱۵} اينِيا مِيرهَايِ اَوْلادِه عيسُو اَسْتَه: باچِه هَايِ اليَفازِ، باچِه
اَوْلباريِ عيسُو اينِي كِسا بُوْد: مِيرِ تيمان، مِيرِ اومار، مِيرِ صِفُو
و مِيرِ قِناز، ^{۱۶} مِيرِ قورَح، مِيرِ جَعْتام و مِيرِ عماليقِ. اينِميا مِيرِ
هَايِ اليَفازِ دَ سِرْزَمينِ اِدومِ بُوْد و نوسه گونِ عاده.

^{۱۷} اينِيا باچِه هَايِ رعوئيلِ باچِه عيسُو اَسْتَه: مِيرِ نَحْت، مِيرِ

زارح، میر شمه و میر مزه. اینمیا میرهای رعوئیل د سرزمین
ادوم بود و نوسه گون بسمات خاتون عیسو.

^{۱۸} اینیا باچه های اهوالبامه خاتون عیسو آسته: میر یعوش،
میر یعلام و میر قورح. اینمیا میرهای اهوالبامه دخترِ عنا،
خاتون عیسو بود. ^{۱۹} پگ امزیا باچه های عیسو یعنی ادوم
بود و میرهای ازوا.

اولاده سعیرِ حوری

^{۲۰} اینیا باچه های سعیرِ حوری آسته که دمزو سرزمی زندگی
مؤکد: لوطان، شوبال، صبعون، عنا، ^{۲۱} دیشون، ایصر و
دیشان. امیا میرهای حوریا بود و باچه های سعیر د سرزمین
ادوم.

^{۲۲} باچه های لوطان اینی کسا بود: حوری و هیمام. خوار
لوطان تمناع بود.

^{۲۳} باچه های شوبال اینی کسا بود: علوان، منخت، عیبال،
شفو و اونام.

۲۴ باچه های صِبعون اینی کسا بُود: آییه و عنا. عنا امُو کسی
بُود که چشمه های اوِ گرم ره دَ صحرا پَیدا کد دَ غَیتیکه
الَاغای آتِه خُو صِبعون ره میچَرند.

۲۵ اولادای عنا اینی کسا بُود: دیشون و اهوِلیبامه دُختر شی.

۲۶ باچه های دیشون اینی کسا بُود: حِمدان، اِشبان، یتران و
کران.

۲۷ باچه های ایصر اینی کسا بُود: بلهان، زَعوان و عقان.

۲۸ باچه های دیشان اینی کسا بُود: عوص و اَران.

۲۹ اینیا میرهای حوریا بُود: میر لوطان، میر شوبال، میر

صِبعون، میر عنا، ^{۳۰} میر دیشون، میر ایصر و میر دیشان. امیا
میرهای حوریا دَ مُطابقِ طایفه های ازوا دَ سرزمینِ سعیر بُود.

پادشاه های اِدوم

۳۱ اینیا پادشاه های بُود که دَ سرزمینِ اِدوم حُکمرانی مُوکد،

پیش ازی که کُدَم پادشاه دَ سرِ بنی اِسرائیل حُکمرانی کنه:

^{۳۲} بَالِعِ بَاچِه بَعور دَ اِدوم پادشاهی مُوکد و نامِ شارِ اَزو دینهابه
^{۳۳} بُود. وختیکه بَالِعِ فَوْت کد، دَ جای شی یوباب باچه زارح از
بُصره پادشاهی مُوکد. ^{۳۴} غَیْتیکه یوباب فَوْت کد، دَ جای شی
حوشام از سرزمینِ تیمانی پادشاهی مُوکد. ^{۳۵} وختیکه حوشام
فَوْت کد، دَ جای شی هَداد باچه بَداد که دَ دَشتِ موآب
مِدیانی ها ره شِکست دَد، پادشاهی مُوکد. نامِ شارِ شی عَویت
بُود. ^{۳۶} وختیکه هَداد فَوْت کد، دَ جای شی سَمله از منطقه
مَسْرِیقه پادشاهی مُوکد. ^{۳۷} وختیکه سَمله فَوْت کد، دَ جای
شی شائول از شارِ رِحوبوتِ دریای فَرات پادشاهی مُوکد.
^{۳۸} وختیکه شاول فَوْت کد، دَ جای شی بَعَل حانان باچه عکبور
پادشاهی مُوکد. ^{۳۹} وختیکه بَعَل حانان باچه عکبور فَوْت کد،
دَ جای شی هَدار پادشاهی مُوکد؛ نامِ شارِ شی فاعو بُود و
خاتون شی مَهِیَطَبیل دُخترِ مَطَرِد، نوسه می ذاهب بُود.

^{۴۰} اینیا نام های میرهای عیسو دَ مُطابِقِ طایفه ها، جای ها و
نام های ازوا آسته: میرِ تَمناع، میرِ عَלוه، میرِ یَتیت، ^{۴۱} میرِ
اهولیبامه، میرِ ایلاه، میرِ پینون، ^{۴۲} میرِ قِناز، میرِ تیمان، میرِ
مِیصار، ^{۴۳} میرِ مَجْدئیل و میرِ عیرام. اینمیا میرهای اِدوم یعنی
عیسو بابه کَلونِ ادومی ها بُود، دَ مُطابِقِ جای های بُود-و-باشِ

ازوا دَ زمينِ مُلكيتِ ازوا.

زندگی نامِه يعقوب

۳۷ يعقوب دَ سرزميني جاي-د-جاي شد كه آته شي دَ

عنوانِ بيگنه زندگي مُوكد، يعني دَ سرزمينِ كنعان.

۲ اي دَ باره نسلِ يعقوب آسته.

خا و هاي يوسُف

وختي كه يوسُف هفده ساله بُود، او قد برارون خُو چوپوني رمه
ره مُوكد. او نوجوان بُود و قد باچه هاي بلهه و زلفه خاتونوي
آته خُو كومك مُوكد و يوسُف از كاراي بدِ ازوا دَ آته خُو خبر
ميدد.

۳ اسرائيل يوسُف ره از ديگه اولاداي خُو كده كلوتر دوست
دشت، چراكه او اولادِ پسِ پيري شي بُود. و او بلده يوسُف
يگ جيلكِ خُوب جور كد. ۴ وختي برارونِ يوسُف ديد كه آته
ازوا او ره از ديگرو كده كلوتر دوست دره، اونا از يوسُف

نَفَرَتِ كَد و نَتَنِست كه قد شى د نَرَمى توره بگه.

^۵ يگ شاو يوسُفِ خاو ديد. وختيکه خاو خوره د برارون خُو
نقل کد، اونا ازو کلوتر بدبر شد. ^۶ يوسُفِ دزوا گُفت: ”گوش
کنيد که ما چيزخيل خاو ديدم: ^۷ ديدم که مو د سر کِشت
مَشْعُولِ قَوده کدون گندم بودى که بے بلغه قوده ازمه باله شد
و راست ايسته شد و قوده هاى از شمو د گريد قوده مه جم شده
د برابر شى خم شد.“

^۸ برارون شى دزوا گُفت: ”آيا تُو واقعا د بله ازمو پادشاهى
موکنى يا د سر ازمو حکمرانى موني؟“ اوخته از خاطرِ خواها
و توره هاى شى نفرتِ ازوا ديگه ام کلوتر شد.

^۹ بعد ازو يوسُفِ يگ خاو ديگه ديد و اوره د برارون خُو نقل
کده گُفت: ”اينه، ما بسم خاو ديدم. ايمدفعه آفتو، ماهتو و
يازده ستاره د برابر مه خم شد.“

^{۱۰} وختيکه خاو خوره د آته و برارون خُو نقل کد، آته شى او
ره سرزنش کده گُفت: ”اى چى رقم خاو آسته که تُو ديدى؟
آيا واقعا ما و آبه تُو و برارون تُو آمده د برابر ازتو د زمى خم

شُنی؟^{۱۱} ” پس برارون شی از خاوِ ازو بَخیلی شی آمد، مگم
آته شی امو توره ره دَ فکر خو گرفت.

یوسف دَ مصر سَودا موشه

^{۱۲} یگ روز برارونِ یوسف بلده چرندونِ رمه آته خو دَ منطقه
شکیم رفتد. ^{۱۳} ” و اسرائیل دَ یوسف گفت: ” برارون تو رمه ره دَ
شکیم میچرنه. بیه، ما تو ره دَ پیش ازوا ربی مونم. ” و
یوسف دَ جواب شی گفت: ” خُوبه، مورم. ”

^{۱۴} اوخته او دَ زشی گفت: ” بورو، احوالِ برارون خو و احوالِ
رمه ره توخ کو و دَ ز مه خبر بیر. ” پس یعقوب یوسف ره از
دره جبرون ربی کد.

وختیکه او دَ شکیم رسید، ^{۱۵} یگ آدم او ره دید که دَ صحرا
سرگردو میگرده؛ اوخته امو آدم ازو پُرسان کد: ” چیزخیل ره
مُوپالی؟ ” ^{۱۶} یوسف گفت: ” برارون خو ره مُوپالم. لُطفاً دَ ز مه
بُگی که اونا رمه ره دَ کجا میچرنه؟ ” ^{۱۷} و امو آدم گفت:
” اونا از اینجی رفته. ولے ما شنیدم که اونا موگفت، ’ببید دَ
دوطان بوری. ’ ” پس یوسف از پُشتِ برارون خو رفت و اونا ره

^{۱۸} اونا يوسف ره از دور ديد و پيش ازی که د نزيك ازوا برسه، اونا نقشه کشيد که او ره بکُشه. ^{۱۹} و اونا قد يگديگه خو گُفت: ”اونه، امو خاوديدنی والا ميه. ^{۲۰} بيد که او ره بکُشی و د یکی امزی چقوری ها بندزی و بگی که یگو جانور درنده او ره خورده. اوخته بنگری که خاوهاي شی چی موشه.“

^{۲۱} مگم وختیکه رتوبین ای توره ره شنید او ره از دست ازوا خلاص کد و گُفت: ”او ره نکُشی.“ ^{۲۲} و رتوبین ادامه دده دزوا گُفت: ”خون نریزید. او ره د منه امزی چقوری که د بیابو آسته پورته کنید و د بله ازو دست دراز نکید.“ رتوبین قصد دشت که او ره از دست ازوا نجات بدیه و او ره پيش آته خو پس بیره.

^{۲۳} وختیکه يوسف د پيش برارون خو رسيد اونا امو جيلک ره، يعنی امو جيلک خوب ره از جان شی کشيد ^{۲۴} و خود شی ره گرفته د چقوری اندخت. مگم امو چقوری خالی و بے او بود. ^{۲۵} اوخته اونا ششت که نان بخوره. د حين خوردو سر خو ره

باله کد و دید که کاروانِ اِسْماعیلیا از منطقه جِلعاد مییه؛ دَ
بَلَه اَشْتَرای ازوا مَوادِ خوشبُوی، مَلَم و دَوا بار بُود و اَونا ره دَ
مِصر مَوْبُرْد.

^{۲۶} و یهُودا دَ برارون خُو گُفت: ”کُشتونِ برار مو و تاشه کدون
خُون شی بَلدِه مو چی فایده دَره؟ ^{۲۷} بَیید که اُو ره دَ اِسْماعیلیا
سَودا کنی و دَ بَلَه ازو دِست دِراز نَکنی، چراکه اُو برار مو و
گوشت-و-اِسْتَعونِ خودون مو آسته.“ پس برارون شی قَبُول
کد.

^{۲۸} وختیکه تُجَرای مِدیانی دَ حالِ تیر شُدو بُود برارونِ یوسُف اُو
ره از چُقُوری بُر کد و دَ بَیست سِکِه نُقره دَ اِسْماعیلیا سَودا کد
و اَونا یوسُف ره دَ مِصر بُرد.

^{۲۹} مِگم وختی رَثوبین دَ چُقُوری اَمَد و دید که یوسُف دَ مَنه
چُقُوری نییه، جاغِه خُو ره پاره کد ^{۳۰} و دَ پَیشِ برارون خُو پس
اَمَدِه گُفت: ”باچه دَ اَونجی نییه؛ آلی ما کُجا شُنم؟“

^{۳۱} اوخته اَونا جیلکِ یوسُف ره گِرِفت و یگ تَکه ره کُشته
جیلکِ ره دَ خُون شی غوْثِه کد ^{۳۲} و اَمُو جیلکِ خُوب ره دَ پَیشِ

آته خُو بُرد و گُفت: ”ای جیلک ره مو پَیدا کدے. توخ کُو،
امی جیلک از باچه تُو آسته، یا نه؟“ ^{۳۳} یعقوب امو جیلک ره
شِنخت و چیغ زده گُفت: ”آه، ای جیلکِ باچه مه یه. او ره
یگو جانورِ دَرنده خورده؛ حتماً یوسف پاره پاره شده.“

^{۳۴} اوخته یعقوب پیرون خُو ره پاره کده پلاس پوشید و روزای
کلو بلده باچه خُو ماتم گرفت. ^{۳۵} تمام باچه‌ها و دُخترن شی
باله شد که او ره دِلداری کنه، مگم او قبُول نکد که آرام شنه
و گُفت: ”ما ماتم زده پیشِ باچه خُو دَ عالمِ مُردا مورم.“ امو
رقم آته یوسف از غَم ازو چخرا موكد.

^{۳۶} دَ امزو زمانِ مدیانی‌ها یوسف ره دَ مصر دَ فوطیفار که یکی
از صاحبِ مَنْصَبایِ فِرْعَوْن و قومندانِ پیره‌دارا بود، سودا کد.

یهودا و تamar

^{۳۸} دَمزو روزا یهودا برارای خُو ره ایله کده دَ پیشِ یگ
آدمِ عَدُولامی که حیره نام دشت رفت و قد ازو ششت. ^۲ دَ
اُونجی یهودا دُخترِ یگ آدمِ کِنَعانی ره که نام شی شوعا بود
دید و او ره خاتو کده قد شی خاو شد. ^۳ امو خاتو حامله شده

یگ باچه پیدا کد و یهودا او ره عیر نام ایشْت. ^۴ او بسم حامله شد و باچه د دنیا آورد و او ره اونان نام ایشْت. ^۵ او باز ام یگ باچه پیدا کد و نام شی ره شیلّا ایشْت. وختیکه او ره پیدا کد، یهودا د منطقه کزبب بود.

^۶ و یهودا بلده عیر باچه اولباری خو خاتو گرفت. نام ازو دختری تمار بود. ^۷ مگم عیر باچه اولباری یهودا د نظر خداوند آدم شریر بود. پس خداوند او ره از بین برد. ^۸ اوخته یهودا د اونان گفت: "قد خاتون برار خو توی کو و حق ایوری خو ره د جای بیر تا بلده برار تو نسل پیدا شنه." ^۹ "لیکن اونان که مو فامید، او نسل از خود شی نموشه، او هر وختیکه قد خاتون برار خو خاو موکد، از اولاد پیدا شدو جلوگیری موکد تا د برار خو نسل پیدا نکنه. ^{۱۰} ای کار د نظر خداوند بد خورد و خداوند اونان ره ام از بین برد. ^{۱۱} اوخته یهودا د بیری خو تمار گفت: "بورو د خانه آته خو و بیوه بمن تا غیتیکه باچه مه شیلّا کته شنه." چون قد خود خو گفت: "نشنه که شیلّا ام رقم برارون خو از بین بوره." پس تمار رفته د خانه آته خو ششت.

^{۱۲} بعد از وختای کلو دختری شوعا یعنی خاتون یهودا فوت کد. وختیکه روزای ماتم یهودا تیر شد، او قد دوست خو حیره

۱۳ و عدولامی د پېش گوسپو کلگرای خو د منطقه تمنه رفت. و
 د تمار خبر دده شد که "اینه، خسر تو بلده کل کدون رمه خو
 د تمنه موره." ۱۴ اوخته او کالای بیوگی خو ره بر کد و یگ
 چادر د سر خو اندخته روی خو ره پوٹ کد و د دم درگه شار
 عینایم د راه تمنه ششت، چون او دید که شیلاه کته شده مگم
 یهودا او ره بلده شیلا خاتو نکهده. ۱۵ وختی یهودا او ره دید،
 خیال کد که او فاحشه یه، چراکه او روی خو ره پوٹ کدد.
 ۱۶ پس د بغل راه سون ازو رفته دزو گفت: "بیه قد مه یگ
 جای شو، چون یهودا نمیدنست که او بیری شی آسته. تمار
 گفت: "بلده مه چیز خیل میدی که قد مه یگجای موشی؟"
 ۱۷ یهودا گفت: "از گله خو یگ بزغله دز تو ری مونم."
 تمار گفت: "اگه یگو چیز تا وخت ری کدون بزغله گرو
 بدی، صحیح آسته." ۱۸ یهودا گفت: "چیز خیل دز تو گرو
 بدم؟" او گفت: "مهر و بند شی ره قد تیاقی که د دست تو
 آسته." پس یهودا اونا ره دز شی دد و قد ازو خاوشد و تمار
 د وسیله ازو حامله شد. ۱۹ اوخته تمار باله شده رفت و چادر
 ره از بله خو دور کده دوباره کالای بیوگی خو ره پوشید.

۲۰ بعد ازو یهودا بزغله ره از دست دوست عدولامی خو ری

کد تا چیزای گِروی ره از پیش امزو خاتو پس بگیره، مگم حیره
 او ره پیدا ننتست. ^{۲۱} او از مردم اونجی پُرسان کد: ”امو
 فاحشه که د عینایم د دم راه شتتد، کجا آسته؟“ اونا گُفت:
 ”هیچ فاحشه د اینجی نبوده.“ ^{۲۲} و حیره پیش یهودا پس آمد
 و گُفت: ”او ره پیدا ننتستم و مردم امزو جای ام موگه، هیچ
 فاحشه د اینجی نبوده.“ ^{۲۳} یهودا گُفت: ”بیل که امو چیزا
 ره بلده خو نگاه کنه، نشنه که مو رسوا شنی. د هر حال ما
 بزغله ره دزو ری کدم مگم تو او ره پیدا ننتستی.“

^{۲۴} تقریباً سه ماه بعد د یهودا گُفته شد که ”بیری تو تamar
 فاحشگی کده و د نتیجه فاحشگی حامله شده.“ یهودا گُفت:
 ”بورید، او ره بیرید تا در دده شنه.“ ^{۲۵} د حالیکه تamar ره برو
 میورد او یگ پیغام بلده خسر خو ری کده گُفت: ”صاحب
 امزی چیزا مره حامله کده.“ و ادامه دده گُفت: ”توخ کو که
 امی مهر و بند شی و امی تیاق از کی آسته؟“ ^{۲۶} یهودا امو
 چیزا ره شنخت و گُفت: ”او از مه کده عادلتر آسته، چراکه ما
 او ره بلده باچه خو شیله نگرِفتیم.“ و یهودا دیگه قد ازو خاو
 نشد. ^{۲۷} وختیکه زمان زیدون تamar رسید معلوم شد که دوگنی
 د کوره شی آسته. ^{۲۸} د وخت زیدو یکی از باچه ها دست خو

ره بُر کد و دایی یگ تار سُرخ ره گِرفته دَ بندِ دِست شی بسته
 کد و گُفت: "ای اوّل بُرو آمد." ^{۲۹} مگم او دِست خو ره پس
 کش کد و برار شی اوّل بُرو آمد. اوخته دایی گُفت: "چطور
 یگ رخنه بلده خو واز کدی!" امزی خاطر او ره فارص نام
 ایشت. ^{۳۰} بعد ازو برار شی که تار سُرخ دَ دِست شی بود بُرو
 آمد و او ره زارح نام ایشت.

یوسف و خاتونِ فوطیفار

۳۹ پس یوسف دَ مصر بُرده شد؛ و فوطیفار یکی از

صاحبِ مَنْصَبایِ فِرْعَوْن و قومندانِ پیره‌دارا که یگ آدمِ مصری
 بود، یوسف ره از اسماعیلیای که او ره دَ اونجی بُردد، خرید.

^۲ خُداوند قد یوسف بود و او یگ آدمِ کامیاب شد و دَ خانه

بادارِ مصری خو زندگی مُوکد. ^۳ بادار شی دید که خُداوند قد

یوسف آسته و هر کاری ره که او مونه خُداوند دَزُو کامیابی

میدیه. ^۴ پس نظرِ لُطفِ فوطیفار دَ بله ازو قرار گرفت و او

خِدْمَتگارِ ازو شد. فوطیفار او ره ناظرِ خانه خو مُقرر کد و

تمامِ دارایی خو ره دَزُو تسلیم کد. ^۵ از وختیکه فوطیفار یوسف

ره ناظرِ خانه و تمامِ دارایی خو مُقرر کدد، خُداوند از خاطر

یوسف خانہ امزو مصری رہ برکت میدد؛ برکت خداوند د تمام
دارایی شی بود، ام د خانه و ام د صحرا. ^۶ پس او هر چیزی
که دشت د دست یوسف تسلیم کد و د باره هیچ چیز فکر
نموکد بغیر از نانی که موخورد.

یوسف یگ جوان خوش اندام و خوش نمای بود. ^۷ بعد از چند
وخت خاتونِ بادر شی د بله یوسف چیم سُرخ کد و گفت: ”
بیه، قد مه خاو شو!“ ^۸ مگم یوسف انکار کد و د خاتونِ بادر
خو گفت: ”توخ کو، ازی که ما د اینجی استم بادر مه د باره
چیزای که د خانه آسته تشویش ندره و هر چیزی که دره د
دستِ ازمه تسلیم کده. ^۹ د ای خانه هیچ کس از مه کده باله تر
نییه و هیچ چیز ره از مه دریغ نکده بغیر از تو که خاتون شی
استی. پس ما چطور میتتم ای شرارتِ کته ره انجام بدیم و د
ضدِ خدا گناه کنم؟“ ^{۱۰} اگرچه خاتونِ فوطیفار هر روز دزی باره
قد یوسف توره موگفت، مگم او از آید شی نموشد که قد شی
خاو کنه یا پالوی شی بشینه.

^{۱۱} یگ روز یوسف د خانه بادر خو درآمد که د کار خو مشغول
شنه و از نفرای خانه هیچ کس د اونجی نبود. ^{۱۲} خاتون
فوطیفار د پتوی یوسف چنگ اندخت و گفت: ”قد ازمه خاو

شُو! ” مگم یوسُف پټوی خُو ره دَ دِسْتِ اَزو ايله کد و دُوتا کده
بُرو رفت. ^{۱۳} وختی او دِید که یوسُف پټوی خُو ره دَ دِسْتِ اَزو
ایله کده بُرو دُوتا کد، ^{۱۴} او نفرای خانِه خُو ره کوی کد و دَزوا
گُفت: ”توخ کنید، شوی مه یگِ عبرانی ره دَ مینکلِ ازمو
أورده تا مو ره ریشخند کُنه، او دَ دِیرِ ازمه اَمَد تا قد ازمه خاو
کنه. لیکن ما قد آوازِ بلند چِیغِ زُدُم. ^{۱۵} وختی او شَنِید که ما
قد آوازِ بلند چِیغِ مِیزَنُم، او پټوی خُو ره پیشِ ازمه ایله کده بُرو
دُوتا کد.“

^{۱۶} پس او پټوی یوسُف ره پیشِ خُو نِگاه کد تا وختیکه بادار
شی خانه اَمَد. ^{۱۷} اوخته او قد فوطیفار توره گُفته اینی رقم نقل
کد: ”اُمُو غُلامِ عبرانی ره که دَ مینکلِ مو اُوردِی، پیشِ ازمه
اَمَد تا مَره ریشخند کُنه، ^{۱۸} لیکن وختیکه ما قد آوازِ بلند چِیغِ
زُدُم او پټوی خُو ره پیشِ ازمه ایله کده بُرو دُوتا کد.“ ^{۱۹} وختی
بادارِ یوسُف تورای خاتُونِ خُو ره شَنِید که دَ زشی نقل کده
گُفت: ”غُلامِ تُو دَ حَقِ ازمه اینی رقم کار ره کده، ”آتَشِ قارِ
اَزو داغ شُد. ^{۲۰} و بادارِ یوسُف او ره گِرِفته دَ بَنَدی خانِه اَنَدخت
که بَنَدی های پادشاه دَ اُونجی بَنَدی بُود.

يوسف د بَندي خانه بُوَد، ^{۲۱} ليکن خُداوند قد شي بُوَد و قد ازو مهرباني كده او ره د نظرِ رِئيسِ بَندي خانه مُحترَم جور كد. ^{۲۲} اوخته رِئيسِ بَندي خانه تمامِ بَندي هاي ره كه د بَندي خانه بُوَد د دستِ يوسف تسليم كد و هر كارِ كه د اُنجی انجام دده موشد، د زيرِ نظرِ يوسف انجام دده موشد. ^{۲۳} رِئيسِ بَندي خانه از تمامِ كاراي كه د دستِ يوسف تسليم كُدد، بيغم بُوَد، چراكه خُداوند قد يوسف بُوَد و هر كاري ره كه يوسف انجام ميَدَد، خُداوند او ره كامياب موكد.

يوسف خاوِ بَندي ها ره تعبير مونه.

۴۰ چند وخت بعد، رِئيسِ ساقی ها و رِئيسِ نانبايای

پادشاهِ مصر د ضدِ بادارِ خُو پادشاهِ مصر خطا كد ^۲ و فرعون د بَله دُو خدمتگارِ خُو، يعنی د بَله رِئيسِ ساقی ها و رِئيسِ نانبايای قار شد ^۳ و اونا ره د بَندي خانه قومندانِ پيره دارا آندخت، د امزو بَندي خانه كه يوسف بَندي بُوَد. ^۴ قومندانِ پيره دارا يوسف ره مقرر كد تا قد ازوا بشه و اونا ره خدمت

کنه. پس اونا یگ مُدّت ره دَ بِنْدی‌خانه تیر کد.

^۵ یگ شاو هر دُوی ازوا خاو دید، یعنی رئیسِ ساقی ها و

رئیسِ نانبايای پادشاهِ مصر که دَ بِنْدی‌خانه بِنْدی بُود؛ هر کُدم

شی خاوِ خود خُو ره دید و هر خاو تعبیرِ خود خُو ره دَشت.

^۶ صَباح‌گاه وختیکه یوسُف دَ پیشِ ازوا آمد، دید که اونا

پربشان آسته. ^۷ اوخته یوسُف از صاحبِ مَنصَبای فِرْعَوْن که قد

شی دَ خانِه بادار شی بِنْدی بُود، پُرسان کده گُفت: ”چرا امروز

لب-و-رُوی شُمو اوزو یه؟“

^۸ و اونا دَز شی گُفت: ”مو خاو دیدے و هیچ کس نییه که اونا

ره تعبیر کنه.“ و یوسُف دَزوا گُفت: ”آیا تعبیر کدو مرَبُوطِ

خُدا نَمُوشه؟ اونا ره دَز مه نقل کُنید.“

^۹ اوخته رئیسِ ساقی ها خاو خُو ره دَ یوسُف نقل کده گُفت: ”دَ

خاو مه یگ تاکِ انگُور دَ پیشِ رُوی مه بُود ^{۱۰} و امو تاکِ سه

شاخچه دَشت. امی که او پُندُوق کد، گل شی بُر شد و

خوشای شی انگُور پُخته حاصل دَد. ^{۱۱} دَمَزو غَیت جامِ فِرْعَوْن

دَ دِست مه بُود و ما انگُورا ره چینه دَ جامِ فِرْعَوْن خِشپه کُدم

و جام ره دَ دِست فِرْعَوْن دَدُم.“

۱۲ و یوسف دَزُو كُفْتُ: ”تعبیرِ خاو اینی آسته: سِه شاخچه سِه روز آسته. ۱۳ بعد از سِه روز فرعون تُو ره سربلند مونه و تُو ره پس دَ مقامِ سابقِ تُو مقرر مونه؛ و تُو جامِ فرعون ره دَ دستِ شی میدی مثلِ سابقِ که ساقی شی بودی. ۱۴ پس وختیکه وَضَعِیتِ تُو خُوب شُد، لُطْفاً قَد ازمه مهربانی کده مَره دَ پیشِ فرعون یاد کُو و مَره امزی خانه بکش. ۱۵ چُون ما واقِعاً از سرزمینِ عبرانیا دَ زور آورده شُدیم و دَ اینجی ام کُدم کاری نَکدیم که مَره دَ ای سیاه چاه نِگاه کنه.“

۱۶ وختی رئیسِ نانبایا دید که تعبیرِ خاو رفیقِ شی خُوب بود، اُو دَ یوسف کُفت: ”ما ام یگ خاو دیدیم: دیدم که سِه تُکری نانِ سفید دَ بله سر مه بود. ۱۷ دَ تُکری بالنه رقم رقم نان بود که بلده فرعون پخته شُد، مگم مُرغکو اونا ره از تُکری که دَ بله سر مه بود، دَرُو مُخورد.“

۱۸ یوسف دَ جوابِ اَزُو کُفت: ”تعبیرِ شی اینی آسته: سِه تُکری سِه روز آسته. ۱۹ بعد از سِه روز فرعون سر تُو ره از تن تُو جدا مونه و تُو ره دَ چپو دار اوزو مونه و مُرغکو آمده گوشت تُو ره مُخوره.“

^{۲۰} پس دَ روزِ سَوَم که سالگيره فرعون بُود، فرعون بلده پگ
 خدمتگاری خویگ مهمانی ترتیب دَد و رئیسِ ساقی ها و
 رئیسِ نانبايا ره دَ مینکلِ خدمتگاری خُو ایسته کده سرِ ازوا
 ره باله کد ^{۲۱} و رئیسِ ساقی ها ره پس دَ ساقی گری شی مُقرر
 کد و ساقی جامِ ره دَ دستِ فرعون دَد، ^{۲۲} مگم رئیسِ نانبايا ره
 دَ دارِ اوزو کد، امو رقمیکه یوسف بلده ازوا تعبیر کد.
^{۲۳} ولے رئیسِ ساقی ها یوسف ره یاد نکد، بلکه او ره پُرمشت
 کد.

خاوهای فرعون

^{۲۴} و ایطور شد که بعد از تیر شدنِ دُو سالِ فرعون خاو
 دید که دَ بغلِ دریای نیل ایسته یه ^۲ و بے بلغه، هفت گاو
 خوشنمای و چاق از دریا بُر شده دَ منہ نيزار دَ چربدو شروع
 مونه. ^۳ بعد ازوا هفت گاوِ ديگه که بدشکل و لاغر آسته، از
 دریای نیل بُر موشه و دَ پالوی گاواي اولی دَ لبِ دریا ایسته
 موشه. ^۴ و امو گاواي بدشکل و لاغر، گاواي خوشنمای و چاق
 ره موخوره. دَ امزی وخت فرعون بیدار شد.

^۵ او بسم خاو رفت و دفعه ديگه خاو ديد که هفت خوشه گندم
 پُر دانه و خوب د بِلَه يگ نيچه بُر موشه. ^۶ بعد از او هفت
 خوشه ديگه بُر موشه که پُوچک آسته و از تائير بادِ شَرْقى
 خُشک شُدِه. ^۷ و امو خوشای پُوچک هفت خوشه دانه تو و پُر
 ره قورت مونه. اوخته فرعون بيدار شُد و فاميد که خاو ديده.
^۸ صَباح گاه فرعون بيدار شُد و فکر شى پريشان بُود. پس او
 نفر ربي کده تمام جادوگرا و دانشمنداى مصر ره کوى کد و
 خاو هاى خُو ره قد ازوا نَقْل کد، مگم هيچ کس نَتَنِست که
 اونا ره بلده فرعون تعبير کنه.

^۹ اوخته رئيسِ ساقى ها د فرعون گُفت: ”امروز ما خطاهاى خُو
 ره د ياد خُو ميرم. ^{۱۰} يگ وخت، فرعون د سر خدمتگاراى خُو
 قار شُد و مَره قد رئيسِ نانبايا د بندى خانه قومندان پيره دارا
 بندى کد. ^{۱۱} اوخته هر دوى مو د يگ شاو خاو ديدى که خاو
 هر کُدَم مو تعبير خود خُو ره دشت. ^{۱۲} د اُونجى يگ جوان
 عبرى قد ازمو بُود، که غلامِ قومندانِ پيردارا بُود. مو خاو
 هاى خُو ره دَزُو نَقْل کدى و او بلده مو تعبير کد، يعنى از هر
 کُدَم مو ره مُطابِقِ خاو مو تعبير کد. ^{۱۳} و امو رقم که او بلده
 مو تعبير کد، امو رقم شُد: ما پس د مقام خُو مقرر شُدَم و

رئیسِ نانبايا دَ دار اوزو شُد.

^{۱۴} اوخته فرعون پُشتِ یوسفِ نفر ربي کد و اونا دِستی اُو ره از سیاه چاه بُرو اُورد. یوسف ریش خُو ره کَل کده کالای خُو ره تبدیل کد و دَ پیشِ فرعون اَمَد. ^{۱۵} فرعون دَ یوسفِ گُفت: ”ما یگِ خاو دیدیم و هیچ کس نَمیتنه که اُو ره تعبیر کُنه، ولے دَ باره ازتو شنیدیم که وختی یگِ خاو ره بَشنوی، میتنی اُو ره تعبیر کُنی.“

^{۱۶} یوسف دَ فرعون گُفت: ”نه ما، بلکه خُدا دَ فرعون یگِ جواب بلده خُوبی-و-سلامتی شی میدیه.“

^{۱۷} اوخته فرعون دَ یوسفِ گُفت: ”دَ خاو خُو دیدم که دَ بغلِ دریای نیل ایسته یُم. ^{۱۸} بے بلغه هفت گاوِ گوشت تُو و خوشنمای از دریا بُر شده دَ منہ نيزار دَ چَریدو شُد. ^{۱۹} بعد ازوا هفت گاوِ دیگه از دریا بُرو اَمَد که بدحال، کلو بدشکل و لاغر بُود. ما دَ تمامِ سرزمینِ مصر اُو رقم گاوِ های بدشکل ره ندیده بُودم. ^{۲۰} اُمُو گاواي لاغر و بدشکل هفت گاوِ چاقِ اولی ره خورد. ^{۲۱} مگم باوجودِ که اونا دَ کوره ازوا رفتد، هیچ معلوم نَموشد که اونا دَ کوره ازوا رفته، چراکه اونا مثلِ اولِ بدشکل

بُود. دَ امزُو عَیْت بیدار شُدَم.

^{۲۲} امچنان ما دَ خاو دیدم که هفت خوشه گندم پُردانه و خُوب دَ بله یگ نیچه بُر مُوشه. ^{۲۳} و بعد ازوا هفت خوشه پُوچک و بریگ بُر مُوشه که از تاثیر بادِ شرقی خُشک شده. ^{۲۴} و بے بلغه خوشای پُوچک، هفت خوشه خُوب ره قُورت مُونه.

ما ای ره دَ جادُوگرا نقل کُدم، مگم هیچ کُدم از وا نَتَنِست که بلده مه بیان کنه.

^{۲۵} یوسُف دَ فِرَعُون گُفت: "معنای خاو های فِرَعُون یگ آسته. خُدا چیزی ره که انجام دَدَنی آسته بلده فِرَعُون معلومدار کده. ^{۲۶} هفت گاو خُوب هفت سال آسته و هفت خوشه خُوب ام هفت سال. هر دُو خاو یگ آسته. ^{۲۷} هفت گاو لاغر و بدشکل که از پُشتِ ازوا بُر شُد، هفت سال آسته و هفت خوشه پُوچک که از

بادِ شرقی خُشک شُد ام هفت سال آسته؛ اونا هفت سالِ قحطی آسته. ^{۲۸} مقصدِ توره که دَ فِرَعُون گُفتم اینی آسته: خُدا چیزی ره که انجام دَدَنی آسته بلده فِرَعُون معلومدار کده. ^{۲۹} اینه، هفت سال پَریمونی کَلو دَ تمامِ سرزمینِ مِصر مییه. ^{۳۰} مگم بعد ازوا هفت سال قحطی مییه و تمامِ پَریمونی دَ

سرزمینِ مصر پُرُمُشت موشه و اُمُو قحطی سرزمینِ مصر ره

تَباه مونه. ^{۳۱} هیچ نشانی از پَریمونی دَ سرزمینِ مصر دیده

نَموشه بخاطرِ قحطی که بعد ازو مییه، چُون اُو قحطی کَلو

شَدید آسته. ^{۳۲} و مقصد از دُو بار خاو دیدونِ فرعونِ اینی آسته

که ای واقعه از طرفِ خدا مقرر شده و خدا ای ره دَ زودی

انجام میدیه.

^{۳۳} آلی، بهتر آسته که فرعون یگ نفرِ دانا و حکیم ره پیدا کُنه

و اُو ره دَ اداره سرزمینِ مصر مقرر کُنه. ^{۳۴} امچنان فرعون

ناظرا ره دَ سرزمینِ مصر تعیین کُنه تا که دَ دورونِ هفت سالِ

پَریمونی یگ حصّه از پنج حصّه حاصلاتِ مصر ره بگیره.

^{۳۵} اونا پگ خوراکه-بابِ امزی سال های خُوب ره که مییه، جَم

کنه و غلّه-و-دانه ره دَ زیر نظرِ فرعون ذخیره کنه و خوراکه-

باب ره دَ شارا نگاهداری کُنه. ^{۳۶} اُمُو خوراکه-بابِ بلده

سرزمینِ شَمو بلده هفت سال قحطی که دَ سرزمینِ مصر مییه

یگ ذخیره بشه، تا سرزمینِ شَمو دَ وسیله قحطی تَباه نشنه. ”

یوسف حاکمِ مصر

^{۳۷} ای پیشنهاد دَ نظرِ فرعون و تمامِ خدمتگرای شی خُوب

معلوم شد. ^{۳۸} اوخته فرعون د خدمتگاری خو گفت: ”آیا مثل

امزی نفر یگو کس پیدا موشه که روح خدا دز شی بشه؟“

^{۳۹} پس فرعون د یوسف گفت: ”ازی که خدا پگ امزی تورا ره

دز تو معلومدار کده، هیچ کس رقم از تو وری دانا و حکیم

نیسته. ^{۴۰} ما تو ره د اداره خانه خو مقرر مونم و تمام مردم مه

از حکم تو اطاعت مونه؛ تنها از نگاه تاج-و-تخت، ما از تو

باله تر استم.“

^{۴۱} و فرعون ادامه دده د یوسف گفت: ”اینه، ما تو ره د اداره

تمام سرزمین مصر مقرر کدم.“ ^{۴۲} اوخته انگشتی مهردار خو

ره از دست خو کشیده د دست یوسف کد و کالای کتانی نازک

د جان شی دده طوقی طلا ره د گردون شی اندخت. ^{۴۳} فرعون او

ره د بله دو مننه گاډی خو سوار کد و جارچی پیش روی شی

جار زده موگفت: ”زانو بزیند!“ د امزی رقم یوسف ره د اداره

تمام سرزمین مصر مقرر کد. ^{۴۴} علاوه ازی فرعون د یوسف

گفت: ”ما فرعون استم؛ بدون اجازه از تو د تمام سرزمین مصر

هیچ کس حق ندره که دست یا پای خو ره دراز کنه.“

^{۴۵} و فرعون یوسف ره صفینات پعنیح نام ایشنت. و آسینات دختر

پوطی فِرَع پیشوای شارِ اون ره دَ عِنوانِ خاتُو دَ یوسُف دَد.

دَمزی رِقَم یوسُف دَ سرزَمینِ مِصرِ باله بُرُ شُد. ^{۴۶} یوسُف سی

ساله بُود که دَ خِدْمَتِ فِرَعونِ پادشاهِ مِصرِ مَشغُول شُد. و

یوسُف از حُضُورِ فِرَعونِ بُرو رفته دَ تمامِ سرزَمینِ مِصرِ گشت.

^{۴۷} دَ دَورونِ هفتِ سالِ پَریمونی، زمی حاصِلاتِ کَلو دَد. ^{۴۸} و

یوسُف تمامِ خوراکه-بابِ امزُو هفتِ سالِ پَریمونی ره که دَ

سرزَمینِ مِصرِ اَمُدُ جَم کد و دَ شارِا دَخیره کد. اُو خوراکه-بابِ

زمینایِ گِرَدوِبِرِ هر شارِ ره جَم کده دَ امزُو شارِ دَخیره کد.

^{۴۹} یوسُف غَلّه-و-دانه غَدِر کَلو دَخیره کد رِقَمِ رِبِگِ دریا، دَ

اندازه که از حساب-و-کِتَابِ شی دِست بَله کد، چُون از

حِسابِ بُرُ بُود.

^{۵۰} پیش ازی که سالِ های قحطی بَرَسه، دُو باچه بَلدِه یوسُف

پیدا شُد که آسِنات، دُخترِ پوطی فِرَع پیشوای اون، بَلدِه شی دَ

دُنیا اُورِد. ^{۵۱} اُو نامِ باچه اَوّلی خُو ره مَنَسّی ایشْت، چُون

گُفت: ”خُدا تمامِ سختی-و-مُشکِلاتِ و تمامِ خانِه آتِه مَره از

یاد مه بُرد.“ ^{۵۲} و باچه دَوّمِنه خُو ره اِفرايم نام کد، چُون گُفت:

”خُدا مَره دَ سرزَمینِی بَدبختی مه پُرثَمر کد.“

^{۵۳} اَمُو هفت سالِ پَرِمونى که دَ سرزمينِ مِصر اَمَدُد، خلاص

شُد ^{۵۴} و اَمَدونِ هفت سالِ قحطى شروع شد، اَمُو رَقْمِيکه

يوسُف گُفتُد. قحطى پگِ سرزمينا ره گِرِفت، مگم دَ تمام

سرزمينِ مِصر خوراک مَوْجُود بُود. ^{۵۵} وختيکه تمامِ سرزمين

مِصر قحطى زده شد، مردُم بَلدِه نان دَ پيشِ فِرَعون داد-و-فرياد

کد. اوخته فِرَعون دَ پگِ مِصرِيا گُفت: ”دَ پيشِ يوسُف بوريد

و هر چيزيکه دَز شُمو مُوگِيه، انجام بَدِيد. “ ^{۵۶} ازی که قحطى

تمامِ سرزمى ره گِرِفت، يوسُف دى خانه ها ره واز کد و غَلّه-و-

دانه ره دَ مِصرِيا دَ سَودا کدو شد، چُون قحطى دَ سرزمينِ

مِصر شَدِيد بُود. ^{۵۷} و مردُم از سراسرِ دُنيا دَ مِصر دَ پيشِ

يوسُف ميمَد که غَلّه-و-دانه بخره چراکه قحطى دَ تمامِ زمى

شَدِيد بُود.

بَرارايِ يوسُف دَ مِصر موره

^۱ ۴۲ وختى يَعْقُوب خبر شد که دَ مِصر غَلّه پيدا موشه اُو دَ

باچه هاى خُو گُفت: ”چرا سُون يگدِيگِه خُو توخ مُونيد؟“ ^۲ و

اِدامه دَدِه گُفت: ”ما شَنِيدِيم که دَ مِصر غَلّه پيدا موشه. دَ

اُونجى بوريد و بَلدِه مو غَلّه-و-دانه بخريد تاکه زنده بُمَنى و

نَمْرَى. ”^۳ پس دَه برارِ یوسُفِ بَلَدِه خَرِیدونِ غَلَّه-و-دانه دَ مِصرِ رفت. ”^۴ لیکِن یَعقُوب، بِنِیامِینِ برارِ یوسُفِ ره قد برارون شی رِبی نَکد، چُون کُفت ”نَشْنَه که کُدم بَلَا دَ سر شی بیه. ”
^۵ دَمزی رقم باچه های اِسرائیلِ دَ مینکلِ نفرای بُود که بَلَدِه خَرِیدونِ غَلَّه-و-دانه دَ مِصرِ رفتُد، چِراکه قحطی دَ سرزمینِ کِنعان ام رسیده بُود.

^۶ دَمزُو غَیتِ یوسُفِ حاکِمِ سرزمینِ مِصرِ بُود و اُو دَ پِگِ مَرْدُمایِ زمیِ غَلَّه-و-دانه سَودا مُوکد. پس برارونِ یوسُفِ اَمَد و خودون ره دَ برابرِ ازو خَم کده رُوی دَ خاک اُفتد. ^۷ وختیکه یوسُفِ برارون خُو ره دید، اونا ره شِنخت. مگم قد ازوا مِثلِ بیگنه رفتار کد و دَ پیشانیِ تُرش قد ازوا توره کُفته پُرسان کد: ”شُمُو از کُجا اَمدید؟ ”

اونا دَ جوابِ شی کُفت: ”مو از سرزمینِ کِنعان امدی تاکه خوراکه-بابِ بخری. ”

^۸ یوسُفِ برارون خُو ره شِنخت، مگم اونا اُو ره شِنخت. ^۹ و اُو خواهای ره که دَ باره ازوا دیدد دَ یاد خُو اُورد و دَزوا کُفت: ”شُمُو جاسوسِ اَسْتِید و اَمدید که ضَعفِ سرزمینِ مو ره پیدا

کُنید.

^{۱۰} اونا گُفت: ”نَه صَاحِب! غُلامای تُو بَلدِه خَریدونِ خوراکه-
باب آمده. ^{۱۱} پگ مو باچه های یگ نفر آستی؛ مو مردمای
صادق-و-راست آستی. غُلامای تُو هرگز جاسوس نَبوده.“

^{۱۲} لیکن یوسف دزوا گُفت: ”نَه، شُمو آمید تاکه ضَعفِ
سرزمین مو ره پیدا کُنید.“

^{۱۳} اونا گُفت: ”صَاحِب، مو غُلامای تُو دوازده برار بُودی، پگ
مو باچه های یگ نفر دَ سرزمینِ کِنعان. آلی ریزه پگِ برارو دَ
پیشِ آته مو آسته و یگ مو دیگه وجود ندره.“

^{۱۴} یوسف بسم دزوا گُفت: ”امو طور که پیشتر گُفتم، شُمو

جاسوس آستید. ^{۱۵} ما شُمو ره اینی رقمِ اِمْتِحانِ مُونم: دَ

زندگی فرعون قَسَم، تا زمانیکه برارِ ریزه شُمو دَ اینجی نیه

شُمو از اینجی رفته نَمیتنید. ^{۱۶} یگ نفر شُمو بوره و برار شُمو

ره گِرَفته بیره. دیگای شُمو دَ اینجی بندی مومنید تا توره

شُمو معلوم شنه که راست آسته یا نه. دَ غَیرِ ازی دَ زندگی

فرعون قَسَم که شُمو جاسوس آستید. ^{۱۷} اوخته یوسف اونا ره

دَ مَدَّت سِه روز دَ بَندي خانِه نِگاه کد.

^{۱۸} دَ روزِ سِوَم يوسُف دَزوا کُفت: ”ما يِگ آدَم خُدا ترسِ اَسْتَم.

ايني کار ره کنيد و شُمو زنده مومَيد: ^{۱۹} اگه آدمای صادق

اَسْتيد، يِگ برارِ شُمو دَ امينجی که شُمو بَندي اَسْتيد بُمَنه و

باقی شُمو رفته غَلّه-و-دانه ره بلده خانوارای خُو که گُشنه

منده بُريد. ^{۲۰} مگم برارِ ريزه خُو ره پيش مه بريد تا که تورای

شُمو ثابت شُنه و شُمو نابود نشُيد.“

و اونا اُمو رقم کد. ^{۲۱} اونا قد يگديگه خُو موكُفت: ”مو

بخاطرِ کاری که دَ حقِ برارِ خُو کدے مُجرم اَسْتی. مو

بيچارگی ازو ره دیدی وختیکه او دَ پيش مو عُدْر-و-زاري کد،

مگم مو گوش نکدی. امزُو خاطر دَ ای بلا گِرِفْتار شُدے.“

^{۲۲} رثوبين دَزوا کُفت: ”آيا ما دَز شُمو نه کُفْتَم که دَ ضِدِ امزی

باچه گناه نکُيد؟ ليکن شُمو از آيد نشُديد. آلی بلده خُونِ ازو

بايد حسابِ بدی.“

^{۲۳} اونا نَميدَنست که يوسُف زبونِ ازوا ره موفامه، چُون او دَ

وسيلَه ترجُمانِ قد ازوا توره موكُفت. ^{۲۴} پس يوسُف از پيش

ازوا رفت و دَ چخرا کدو شُد؛ پسانتر دُوباره دَ پیش ازوا آمد و
قد ازوا توره گُفت. و شِمعون ره از بین ازوا گِرِفته دَ پیش چِیم
ازوا بسته کد.

^{۲۵} بعد ازو یوسُف امر کد تا جوالای ازوا ره از غَلّه-و-دانه پُر
کُنه و پِیسِه هر کس ره دَ مَنه جوال شی بیله و خوراکِ سَفَر ام
دَزوا بَدیه. و ای کار بلده ازوا اجرا شُد. ^{۲۶} اوخته اونا غَلّه-و-
دانه ره دَ بله اَلاغای خُو بار کده ربی شُد.

^{۲۷} دَ جای که اونا شاو ره تیر مُوکد یکی ازوا جوال خُو ره واز
کد که دَ اَلاغ خُو خوراک بَدیه. اوخته دید که پِیسِه شی دَ دان
جوال آسته. ^{۲۸} او دَ برارون خُو گُفت: ”پِیسِه مه پس ایشته
شُدِه. اینه، دَ دان جوال مه یه!“ دَ دل ازوا وَهم اُفتد و قد
ترس-و-لرز دَ یگدِیگه خُو گُفت: ”ای چیزخیل آسته که خُدا دَ
سر ازمو اُورده؟“

^{۲۹} وختیکه اونا دَ سرزمینِ کِنعان دَ پیش آته خُو یعقوب رسید،
اونا تمام چیزای ره که دَ بله ازوا اَمَد دَ آته خُو نقل کده
گُفت: ^{۳۰} ”آدمی که حاکِم امزو سرزمی آسته قد مو دَ پیشانی
تُرش توره گُفت و فکر کد که مو دَ سرزمین ازوا جاسوسی

۳۱. و مو دَ جواب شی گُفتی که 'مو مردُمای صادق
 آستی، نه جاسوس. ۳۲. مو دوازده برار بُودی، باچه های آته
 خُو. یگ مو دیگه و جُود ندره و ریزه پگ مو دَ سرزمینِ کِنعان
 دَ پیشِ آته مو آسته. ۳۳. اوخته آدمی که حاکمِ امزو سرزمی
 آسته دز مو گُفت: 'دَ امزی رقم ما موفامم که شمو مردُمای
 صادق آستید، یکی از برارون خُو ره دَ پیشِ ازمه بیلید و
 دیگران شمو غلّه-و-دانه ره گِرِفته بلده خانوارای خُو که گُشنه
 منده بُرید. ۳۴. بعد ازو برارِ ریزه خُو ره پیش مه بیرید تا بفامم
 که شمو جاسوس نیستید، بلکه صادق آستید. اوخته برارِ شمو
 ره دز شمو پس میدم و شمو میتنید دَ ای سرزمی تجارت
 کنید. '

۳۵. امی که اونا جوالای خُو ره خالی کد، دید که خلطه پیسه هر
 کس دَ مننه جوال شی آسته. وختی اونا و آته ازوا خلطه های
 پیسه ره دید، اونا وحشت زده شد. ۳۶. آته ازوا یعقوب دزوا
 گُفت: "شمو مره از اولادای مه محروم کدید؛ یوسف نیسته،
 شمعون نیسته و آلی میخاید که بنیامین ره ام بُرید. پگ
 امزی بلاها دَ بله ازمه آمده!"

۳۷. رئوبین دَ آته خُو گُفت: "اگه ما بنیامین ره دُوباره دَ پیش تو

نَه اُورْدَم تُو مِيتنی هر دُو باچه مَره بُکُشی. اُو ره دَ دِسْتِ ازمه
تسليم کُو و ما اُو ره دُوباره دَ پيش تُو ميرُم.

^{۳۸} مگم يعقوب گُفت: ”باچه مه قد شمو نَموره، چراکه برار
شی مُرده و تنها اُو باقی منده. اگه دَ راهی که مورید کُدم بلا
دَ سر شی بيه، حتماً موی سفید مَره قد غم دَ گور مُورید.“

سَفَرِ دَوَمِ بَرارایِ يوسُفِ دَ مِصر

^{۴۳} قحطی دَ امزُو سرزمی سخت اِدامه دَشت. ^۲ وختی
اونا غَلّه-و-دانه ره که از مِصر اُورْدُد خورده خلاص کد، آته
ازوا دَزوا گُفت: ”بسم دَ مِصر بورید و یگ مِقدار خوراکه بلده
مو بخرید.“

^۳ مگم يهُودا دَزُو گُفت: ”امو آدم مو ره اَخطار دده گُفته، تا
وختیکه برارِ ریزه شمو قد شمو نَبشه، شمو رُوی مَره
نَمینگرید.“ ^۴ اگه برار مو ره قد مو رَی مونی، مو موری و
بلده تُو خوراکه میخری، ^۵ لیکن اگه اُو ره رَی نَموکنی، مو
نَموری، چراکه اُو آدم دَز مو گُفته، تا وختیکه برار شمو قد
شمو نَبشه، شمو رُوی مَره نَمینگرید.“

٦ اوخته اسرائیل گُفت: ”چرا ای بدی ره دَ حقِ ازمه کدِید و دَزو آدم گُفتِید که شُمو برارِ دیگه ام دَرِید؟“

٧ اونا دَ جواب شی گُفت: ”امو آدم دَ باره ازمو و قوماى مو دَقیق سَوال کده گُفت که آته شُمو تا آلی ره زنده یه؟ کدم برارِ دیگه ام دَرِید؟“ مو جوابِ امزی سَوال ها ره دَزو گُفتی، از کجا میدنستی که او مَوگیه، برارِ خو ره پیشِ ازمه بَیرِید. “

٨ یهودا دَ آته خو اسرائیل گُفت: ”باچه ره قد ازمه ربی کُو تاکه مو باله شُده بوری و تا پگ مو زنده بُمَنی و نَمَری، تُو و مو و امچنان بچکیچای مو. ٩ ما خود مه ضمانتِ ازو ره مَونم؛ او ره از مه بازخواست کُو. اگه او ره دَ دِیرِ ازتو پس نه اوردُم و دَ پیشِ رُوی تُو حاضرِ نکدُم، تا ابد گناهِ ازی کار دَ گردون ازمه بشه. ١٠ اگه مو طال نَمیددی، تا آلی ره دُو دفعه رفته پس میمدی.“

١١ اوخته آته ازوا اسرائیل دَزوا گُفت: ”اگه ای رقم آسته، پس اینی کار ره بکُنید: از خُوبترین حاصلاتِ ای سرزمی دَ جوالای خو بگیریید و دَ عنوانِ تَحفه دَمزُو آدم بَیرِید: یگ

مقدار مَلَم، یگ مقدار عسل، موادِ خوشبوی، مُر، پسته و بادام.^{۱۲} پیسه ام دُو برابر قد خو بگیریِد و پیسه‌های ره که د دانِ جوالای شمو ایشته شده بُود، بُرده پس بدید. شاید اشتباه شده بشه.^{۱۳} باله شنید، برار خو ره بگیریِد و د پیش امزو آدم بورید.^{۱۴} خدای قادرِ مُطلق د بله شمو د پیش امزو آدم رحم کنه تا برار دیگه شمو و بنیامین ره قد شمو پس ربی کنه. اگه ما از بچکیچای خو محروم موشم، البت امی د قسمت مه آسته که محروم شئم.

پس برارو امو سوغات و دُو برابر پیسه ره گرفت و بنیامین ره قد خو گرفته سون مصر حرکت کد و د اونجی د حضورِ یوسف حاضر شد.^{۱۶} وختیکه یوسف بنیامین ره قد ازوا دید، د ناظرِ خانه خو امر کده گفت: ”ای نفراره د خانه ببر و یگ مال ره حلال کده نان تیار کو، چراکه امیا نان چاشت ره قد ازمه موخوره.“^{۱۷} ناظر هر چیزی ره که یوسف امر کدد انجام دد و برارو ره د خانه یوسف بُرد.

^{۱۸} وختیکه اونا ره د خانه یوسف بُرد اونا ترس خورد و قد یگدیگه خو گفت: ”از خاطر امزو پیسه‌های که پیشنه دفعه د دانِ جوالای مو ایشته شدد، مو ره د اینجی آورده تا د بله مو

حمله كده مو ره غلام خُو جور كُنه و اَلاغای مو ره ام
بگیره. ”

^{۱۹} پس اونا دَ دیر ناظرِ خانه یوسف رفت و دَ دانِ درگه خانه قد
شی گپ زده ^{۲۰} گفت: ” صاحب! دفعه اول که مو بلده خریدون
غله-و-دانه دَ اینجی آمدی، ^{۲۱} دَ وختِ پس رفتو غیتیکه دَ
شاو جای رسیدی، جو الای خُو ره واز کدی و هر کُدم مو پیسه
خُو ره دَ دانِ جوال خُو پیدا کدی و پیسه مو مُکمل بُود. اینه،
امو پیسه ره مو پس اوردی. ^{۲۲} و پیسه دیگه ام قد خُو اوردی
تاکه خوراکه-بابِ بخری. مو نمیدنی که پیسه مو ره کی دَ
جو الای مو ایشند. ”

^{۲۳} ناظرِ گفت: ” بیغم بشید و ترس نخورید! خدای شمو یعنی
خدای آته شمو حتماً امی گنج ره دَ جو الای شمو ایشته بُوده.
پیسه‌های شمو دز مه رسید. اوخته شمعون ره دَ پیش ازوا بُرو
اورد. ”

^{۲۴} ناظرِ برارو ره دَ خانه یوسف بُرد و دزوا آو دد تا پای‌های خُو
ره بُشویه و دَ اَلاغای ازوا کاه-و-جو دده شد. ^{۲۵} اونا سوغات
خُو ره بلده یوسف تیار کد، چُون اونا شنیدد که او چاشت مییه

و اونا د اُونجی نان مُوخوره.

^{۲۶} وختیکه یوسف د خانه آمد اونا سوغاتی ره که قد خو د خانه

اورد دزو پیش کد و د برابر شی روی د خاک افتد. ^{۲۷} و

یوسف از حال-و-احوال ازوا پرسان کده گفت: "آیا آته پیر شمو

که د باره شی توره گفته بودید، تا آلی ره زنده یه؟"

^{۲۸} اونا گفت: "غلام شمو آته مو جور آسته و تا آلی ره زنده

یه." و اونا بسم خود ره خم کده روی د خاک افتد.

^{۲۹} و یوسف سر خو ره باله کده برار خو بنیامین ره که باچه آبه

شی بود، دید و پرسان کد: "آیا امی برار ریزه شمو آسته که

شمو د باره شی دز مه گفتید؟" و د بنیامین گفت: "باچه مه،

خدا د بله تو نظر لطف کنه!" ^{۳۰} و یوسف د عجله برو رفت،

چراکه احساسات شی بلده برار شی د سر ازو زور شد. او بلده

چخرا کدو جای موبالید؛ پس د یگ اتاق گوشه رفت و چخرا

کد. ^{۳۱} بعد ازو روی خو ره ششته پس آمد و خود ره اداره کده

گفت: "نان بیرید!"

^{۳۲} بلده یوسف جدا نان آورد و بلده ازوا جدا و بلده مصری های

که قد ازو نان مُوخورد ام جدا، چراکه مِصرِبا نَمیتنست قد
 عِبرانیا قَتی نان بُوخوره، چُون مِصرِبا ازی کار کِرک دَشت. ^{۳۳} و
 برارای یوسُف رُوی دَ رُوی ازو شِشت، هر کس دَ تَرتیبِ سِن-و-
 سال خُو، از باچه اوّلباری تا ریزه‌ترین. و اونا سُون یگدیگه خُو
 توخ کده خِرو مَنَدَد. ^{۳۴} تقسیمِ ازوا ره از دِسترخونِ یوسُف
 گِرَفته دَ پیشِ ازوا اِشت، مگم تقسیمِ بِنیامین پَنج بَرابِر دِیگا
 بُود. پس اونا قد یوسُف خُوب عِیش-و-نوش کد.

جام گمشده یوسُف

^{۴۲} بعد ازو یوسُف دَ ناظِرِ خُو امر کده گُفت: ”جوالای
 امزی نفرا ره هر قدر که بُرده مِیتنه از غَلّه-و-دانه پُر کُو و
 پیسه هر کُدم شی ره ام دَ دانِ جوال شی بیل. ^۲ اوخته جام
 ازمه، یعنی جامِ نُقره‌یی ره دَ دانِ جوالِ ریزه‌ترین بیل، پیسه
 غَلّه-و-دانه شی ره ام قد شی قتی. ” و ناظِرِ امرِ یوسُف ره
 اجرا کد.

^۳ روز دِیگه شی دَ دَمِ روز واز شُدو برارو دَ امرِ یوسُف قد
 اَلاغای خُو رِبی شُد. ^۴ اونا هنوز از شار اوقس دُور نرفتد که

یوسف د ناظر خو گُفت: ”از پُشتِ ازوا بورو و غیتیکه اونا ره گیر کدی، دزوا بگی: ’شمو چرا د عوضِ خوبی بدی کدید؟^۵ آیا ای امو جام نییه که بادر مه قد شی وچی مونه و ام قد شی پال مینگره. شمو کارِ بد کدید.“

^۶ وختیکه ناظر اونا ره گیر کد، ای توره‌ها ره دزوا گُفت. ^۷ لیکن اونا دز شی گُفت: ”صاحب، چرا شمو ای رقم گپا ره موگید؟ از غلامای شمو دُور بَشه که ای رقم کارِ بد ره کده بشی.^۸ اونه، امو پیسه ره که از دانِ جوالای خو پیدا کُدی، حتی از سرزمینِ کنعان بلده شمو پس اوردی. پس چطور امکان دَره طَلا یا نُقره ره از خانه بادر شمو دُزی کده بشی؟^۹ د پیشِ هر کُدم از غلامای شمو که جام پیدا شُد، او باید کُشته شنه. و باقی مو ام غلامای بادر خو موشی.“

^{۱۰} او گُفت: ”خوبه، امو رقم شنه که گُفتی. مگم د پیشِ هر کسی که پیدا شُد تنها امو نفر غلامِ ازمه شنه و باقی شمو آزاد استید.“

^{۱۱} اوخته هر کُدم ازوا د عَجَله جوال خو ره د زمی تا کد و هر کُدم شی جوال خو ره واز کد.^{۱۲} و ناظر تلاشی کدو ره از کُنه

شروع کد تا د ریزه رسید؛ و جام د جوالِ بنیامین پیدا شد.
۱۳ اوخته اونا جاغه‌های خو ره پاره پاره کد و هر کدم شی الاغ
خو ره بار کده پس د شار رفت.

۱۴ وختیکه یهودا و برارون شی د خانه یوسف آمد او هنوز د
اونجی بود و اونا خودون ره د برابر ازو د زمی اندخته احترام
کد. ۱۵ و یوسف گُفت: ”ای چی رقم کار آسته که شمو کدید؟
آیا شمو نمیدنید که مردی مثل ازمه میتنه پال بنگره؟“

۱۶ یهودا گُفت: ”د بادار خو چی بگی؟ و چی عرض کنی؟ و
چطور میتنی بیگناهی خو ره ثابت کنی؟ خدا گناه غلامای تو
ره برملا کده. اینه، مو غلامای بادار خو آستی، ام مو و ام
امو نفری که جام د پیش شی پیدا شده.“

۱۷ لیکن یوسف گُفت: ”از مه دور بشه که ای کار ره کنم.
فقط امو کسی که جام د پیش شی پیدا شده، امو غلام مه
موشه و باقی شمو صحیح-و-سلامت د پیش آته خو بورید.“

شفاعتِ یهودا بلده بنیامین

^{۱۸} اوخته یهودا د دیر یوسف رفته گُفت: ”بادار مه، لطفاً د غلام خو اجازه بدی که د گوشِ بادار خو توره بگیه و د بله غلام خو قار نشو؛ چون شمو مثلِ خودِ فرعون استید. ^{۱۹} بادار مه از غلامای خو پُرسان کد که ’شمو آته یا برارِ دیگه دَرید؟‘
^{۲۰} مو د جوابِ بادار خو گُفتی: ’مو یگ آته پیرِ دری و یگ برارِ ریزه که باچه پسِ پیری آته مو آسته و برارِ تنی شی مُرده. تنها امو باچه از آبه خو باقی منده و آته شی او ره کلو دوست دره.‘
^{۲۱} اوخته شمو د غلامای خو گُفتید: ’او ره د پیشِ ازمه بیرید تا او ره قد چیم خو بنگرم.‘
^{۲۲} و مو د بادار خو گُفتی که او باچه نمیتنه آته خو ره ایله کنه، چون اگه او آته خو ره ایله کنه، آته شی مو مره. ^{۲۳} ولے شمو د غلامای خو گُفتید: ’تا وختیکه برارِ ریزه شمو قد شمو نیه، شمو دیگه روی مره ام نمینگرید.‘

^{۲۴} غیتیکه مو د پیشِ غلام شمو آته خو پس رفتی، مو تورای بادار خو ره دزو نقل کدی. ^{۲۵} بعد ازو آته مو گُفت: ’بسم د مصر بورید و بلده مو یگ مقدار خوراکه بخرید!‘
^{۲۶} لیکن مو گُفتی: ’نمیتنی بوری، ولے اگه برارِ ریزه مو قد مو بشه،

اوخته موری؛ چُون مو نَمیتنی رُوی امزُو آدم ره بِنگری تا
وختیکه برارِ ریزه مو قد مو نَبشه. ^{۲۷} غلام شُمو، آته مه دَز
مو گُفت: 'شُمو میدنید که خاتون مه بلده مه دُو باچه دَ دُنیا
آورده. ^{۲۸} یگ شی از پیش مه رفت و ما گُفتم که حتماً یگو
جانورِ دَرنده او ره پاره پاره کده. و او ره دیگه تا آلی ره
نَدیدم. ^{۲۹} اگه شُمو امی باچه ره ام از پیش مه بَبرید و کُدم بلا
دَ سر شی بیه، شُمو موی سفید مَره قد غَم دَ گور موبَرید.'

^{۳۰} پس آلی، اگه دَ پیشِ غلام شُمو آته خُو پس بورم و ای باچه
قد مو نَبشه - دَ حالیکه زندگی ازو دَ زندگی امزی باچه بند
آسته - ^{۳۱} و او بِنگره که باچه نییه، او مومره و مو غلامای
شُمو، موی سفیدِ غلام شُمو آته خُو ره قد غَم دَ گور ریی
مونی. ^{۳۲} علاوه ازی، ما غلام شُمو دَ پیشِ آته خُو ضامنِ
امزی باچه شدیم و گُفتیم که 'اگه ما ای باچه ره دَ پیش تو
پس نیرم، تا ابد ما دَ نظرِ آته خُو گُناهکار آستم.'

^{۳۳} پس آلی خاهش مومم که دَ غلام خُو اجازه بدی تا دَ جای
امزی باچه دَ غلامی بادار خُو بُمَنه و امی باچه ره بیل که قد
برارون خُو بوره. ^{۳۴} چُون ما چطور میتنم دَ پیشِ آته خُو بورم
اگه ای باچه قد مه نَبشه؟ و غمی ره که دَ سرِ آته مه مییه

يوسف خود ره د برارای خو افشا مونه

۲۵ اوخته يوسف ديگه نتنست خود ره د پيش خدمتگاري

که د پالوی شی ایسته بود، اداره کُنه و او د آواز بلند امر کد:

”پگ ره از پيش مه برو ربي کنيد!“ پس وختیکه يوسف خود

ره د برارون خو شنختند، هيچ کس ديگه د پالوی شی نبود.

۲ و يوسف د اندازه بلند چخرا کد که مصر يا و نفرای خانه

فرعون شنيد. ۳ او د برارون خو گفت: ”ما يوسف استم. آته

مه تا آلی زنده يه؟“ و له برارون شی نتنست که جواب بديه،

چون اونا د حضور ازو وحشت زده شُد. ۴ اوخته يوسف دزوا

گفت: ”نزدیک مه بيد!“ و اونا نزدیک آمد. و او گفت: ”ما

برار شمو يوسف استم، امو که شمو د مصر سودا کديد. ۵ مگم

آلی ورخطا نشنيد و ازی که مره د اينجی سودا کديد، د بله

خو قار نبشيد؛ چون خدا مره پيشلون شمو ربي کد تا باعث

نجات زندگی مردم شئم. ۶ آلی دو سال شده که قحطی د زمی

استه و پنج سال ديگه ام کشت و درو نموشه. ۷ خدا مره

پيشلون شمو ربي کد تا بلده شمو د زوی زمی نسل نگاه کُنه

و شمو ره دَ وسيله نجاتِ بزرگ زنده نگاه كُنه. ^۸ پس شمو
مره دَ اينجی ربي نكديد، بلكه خدا مره ربي كد. او مره آته دَ
بله فرعون، با دار دَ بله تمام نفرای خانه شی و حكمران دَ بله
تمام سرزمينِ مصر مقرر كد.

^۹ آلی دَ عجله پیش آته مه بورید و دزو بگید که باچه تو
یوسف اینی رقم موكيه: ”خدا مره حاكمِ تمامِ مصر جور كده.
دَ دیرِ ازمه بیه و معطل نكو! ^{۱۰} تو میتنی دَ منطقه جوشن
جای-د-جای شنی تا دَ نزدیکِ ازمه بشی؛ خود تو، باچه ها و
نوسه های تو، رمه ها و گله های تو و هر چیزی که دری. ^{۱۱} دَ
اونجی بلده تو هر چیز تهیه مونم، چون پنج سالِ قحطی باقی
منده. نشنه که تو و خانوار تو و چیزای که دز تو تعلق دره،
غریب-و-بیچاره شنید.“

^{۱۲} آلی شمو و برار مه بنیامین قد چیمای خو مینگرید که ما قد
زبونِ خود خو قد شمو توره موكيم! ^{۱۳} پس دَ آته مه دَ باره تمام
شان-و-شوکتی که دَ مصر درم و دَ باره هر چیزی که دیدید،
نقل کنيد. عجله کنيد و آته مره دَ اينجی بوريد!“

^{۱۴} اوخته يوسف خود ره دَ گردونِ برار خو بنیامین اندخته چخرا

کد و بنیامین ام گردونِ یوسف ره گرفته چخرا کد. ^{۱۵} و یوسف پگ برارون خو ره ماخ کده د بله شانه ازوا چخرا کد. بعد ازو برارون شی قد ازو توره گفت.

^{۱۶} وختی خبر د خانه فرعون رسید که برارون یوسف آمده، فرعون و خدمتگاری شی خوشحال شد. ^{۱۷} پس فرعون د یوسف گفت: ”د برارون خو بگی: ‘اینی رقم کنید: حیوانای خو ره بار کده د سرزمین کنعان بورید ^{۱۸} و آته خو ره قد خانواری خو گرفته د پیش مه بیید و ما خوبترین زمین مصر ره دز شمو میدم تا از حاصلات زمی بخورید. ^{۱۹} علاوه ازی تو وظیفه دری که دزوا بگی: ‘اینی رقم کنید: گاڈی ها ره از سرزمین مصر بلده بچکیچا و خاتونوی خو ببرید و اونا ره قد آته خو گرفته بیرید! ^{۲۰} د فکر مال-و-اسباب خو نشنید، چراکه خوبترین چیزای سرزمین مصر از شمو موشه.“

^{۲۱} پس باچه های اسرائیل امو رقم کد. یوسف د مطابق امر فرعون گاڈی ها ره قد خوراکیه سفر دزوا دد. ^{۲۲} د هر کدم ازوا یگ جوره کالا دد، مگم د بنیامین سه صد سکه نقره و پنج جوره کالا دد. ^{۲۳} یوسف د آته خو اینی چیزا ره ری کد: ده بار خر از خوبترین چیزای مصر و ده بار خر غله و نان و دیگه

خوراکه-باب بلده سفر آته خو. ^{۲۴} اوخته یوسف پرارون خو ره
رُخصت کد و د وخت حرکت دزوا گُفت: ”د راه قد یگدیگه
خو جنجال نکنید!“

^{۲۵} پس اونا از مصر بر شده د پیش آته خو د سرزمین کنعان
آمد ^{۲۶} و د آته خو گُفت: ”یوسف تا آلی ره زنده یه! او حاکم
تمام سرزمین مصر آسته.“ یعقوب آگ شده مند، چراکه د
تورای ازوا باور نموکد.

^{۲۷} وختی اونا تمام تورای ره که یوسف دزوا گُفتد، د یعقوب
نقل کد و او گاډی های ره که یوسف بلده بردون ازو ری
کُدد، دید، روح آته ازوا یعقوب تازه شد. ^{۲۸} و اسرائیل گُفت:
”امیقس بس آسته. باچه مه یوسف هنوز زنده یه! ما مورم و
پیش از مُردون خو او ره مینگرَم.“

اسرائیل قد خانوار خو د مصر موره

^{۲۹} پس اسرائیل قد هر چیزی که دشت حرکت کده د
منطقه بئیرشبع رفت و بلده خدای آته خو اسحاق قربانی ها
تقدیم کد. ^{۳۰} و خدا د غیت شاو د عالم خاو قد اسرائیل گپ زده

گفت: "يعقوب، يعقوب!"

او گفت: "امر کو صاحب."

^۳ او گفت: "ما خدا آستم، خدای آته تُو. از رفتو د مصر ترس نخور، چراکه ما د اونجی از تُو یگ ملت کته جور موم. ^۴ ما قد تُو د مصر مورم و امچنان تُو ره ازونجی پس میرم. و یوسف چیمای تُو ره پوٹ مونه."

^۵ اوخته یعقوب از بعیر شبع حرکت کد و باچه های اسرائیل آته خو یعقوب ره قد اولادا و خاتونوی خو د گاڈی های سوار کد که فرعون بلده اوردون ازوا ربی کدد. ^۶ اونا گله-و-رمه و دارایی ره که د سرزمین کنعان د دست اوردد، قد خو گرفته بُرد. دَمزی رقم یعقوب قد تمام اولاده خو د مصر رفت: ^۷ او باچه ها و باچه گون باچه های خو، دختران خو و دختران باچه های خو، یعنی تمام نسل خو ره قد خو د مصر بُرد.

^۸ اینیا نام های باچه های اسرائیل، یعنی یعقوب و اولاده شی آسته که د مصر رفت:

رئوبین باچه اولباری یعقوب ^۹ و باچه های رئوبین: حنوخ،

فَلُّو، حِصْرُونَ و كَرْمَى.

^{۱۰} شِمْعُونَ و باچه های شی: یَمُوئیل، یامین، اوهد، یاخین،
صوخر و شائول؛ شائول باچه خاتون کنعانی بود.

^{۱۱} لاوی و باچه های شی: جرشون، قهات و میراری.

^{۱۲} یهودا و باچه های شی: عیر، اونان، شیللاه، فارص و زارح.
مگم عیر و اونان د سرزمین کنعان فوت کد. باچه های فارص
اینیا بود: حِصْرُونَ و حَامُول.

^{۱۳} یساکار و باچه های شی: تولاع، فوه، یثوب و شمرون.

^{۱۴} زبولون و باچه های شی: سارد، ایلون و یاحلیئیل.

^{۱۵} اینیا باچه های لیه بود که او د شمول دختر خو دینه د منطقه
فدان آرام بلده یعقوب د دنیا اوردد. پگ اولاده یعقوب از لیه،
باچه ها و دختران شی سی و سه نفر بود.

^{۱۶} جاد و باچه های شی: صفیون، حجی، شونی، اصبون،
عیری، ارودی و ارئیلی.

^{۱۷} اَشِير و باچه های شی: یمنه، یشواه، یشوی، بریعه، و خوار
ازوا سارح. و باچه های بریعه: حبر و ملکی ئیل.

^{۱۸} اینمیا بچکیچای زلفه بُود که لابان اُو ره بحیث کنیز د دُختر
خو لیه دده بُود. زلفه امی شونزده نفر ره بلده یعقوب د دُنیا
اُورد.

^{۱۹} باچه های راحیل، خاتون یعقوب: یوسف و بنیامین.

^{۲۰} بلده یوسف د سرزمین مصر، منسی و افرایم پیدا شد که
آسِنات دُخترِ پوطی فرع پیشوای شارِ اون بلده شی د دُنیا اُورد.

^{۲۱} بنیامین و باچه های شی: بلاع، باکر، اشبیل، جیرا، نعمان،
ایحی، رُش، مُفیم، حُفیم و آرد.

^{۲۲} اینمیا باچه ها و نوسه گونِ راحیل بُود که بلده یعقوب پیدا
شد و پگ شی چارده نفر بُود.

^{۲۳} باچه دان: حوشیم.

^{۲۴} نفتالی و باچه های شی: یحص ئیل، جونی، یصر و شلئیم.

۲۵ اینمیا باچه ها و نوسه گون بلهه بُود که لابان او ره بحیث
کنیز د دختر خو راحیل دده بُود. امیا ره بلهه بلده یعقوب د
دُنیا اُورد که پگ شی هفت نفر بُود.

۲۶ تعداد کسای که قد یعقوب د مصر رفت، یعنی کسای که
از پشت کمر ازو پیدا شُد، بغير از بیری گون شی جمله شصت
و شش نفر بُود. ۲۷ باچه های یوسف که د مصر بلده شی پیدا
شُد، دو نفر بُود. پس تعداد خانوار یعقوب که د مصر رفتند،
هفتاد نفر بُود.

یعقوب قد خانوار خو د منطقه جوشن مصر میرسه

۲۸ و یعقوب یهودا ره پیشلو د دیر یوسف ربی کد تا راه منطقه
جوشن ره دزوا نشو بدیه. د امزی رقم اونا د جوشن رسید.
۲۹ اوخته یوسف گاډی خو ره تیار کده سوار شد و د دم راه آته
خو اسرائیل د جوشن رفت. وختیکه یوسف د پیش آته خو
رسید، او خود ره د گردون شی اندخت و بلده یگ مدت د بله
گردون شی چخرا کد.

۳۰ اسرائیل د یوسف گفت: "آلی اگه بمرم ارمو ندرم، چراکه

رُوی تُو ره دِیدم و یَقین مه اَمَد که تُو هنوز زنده اَستی. ”

^{۳۱} اوخته یوسُف دَ برارو و دِیگه نفرای خانوارِ آته خُو گُفت:

” ما مورم تا دَ فرعون خبر بدیم و دَ ز شی بُگیم که برارون مه و

خانوارِ آته مه که دَ سرزمینِ کِنعان زندگی مُوكد، دَ دیرِ ازمه

آمده. ^{۳۲} اونا چوپو اَسته و مالداري مُوکنه؛ و اونا گله‌ها و رمه

های خُو ره قد تمامِ دارایی خُو اُورده. ^{۳۳} وختیکه فرعون شُمو

ره کوی مُوکنه و پُرسان مُونه که ’کِسب-و-کار شُمو چی

اَسته؟‘ ^{۳۴} شُمو بُگید: ’غلامای شُمو از ریزگی تا آلی ره

مالداري کده، ام مو و ام بابه‌کلونای مو.‘ ای ره بُگید تا اُو

دَ شُمو اجازه بدیه که دَ منطقه جوشن جای-د-جای شنید،

چراکه مصریا از تمامِ چوپونو کرک دَره. ”

^{۴۷} پس یوسُف رفت و دَ فرعون خبر دده گُفت: ”آته و

برارون مه قد گله‌ها و رمه‌ها و پگِ دارایی خُو از سرزمینِ

کِنعان آمده و فعلاً دَ منطقه جوشن اَسته. ” ^۲ و یوسُف از بین

برارون خُو پنچ نفر ره گرفت و اونا ره دَ فرعون معرفی کد. ^۳ و

فرعون ازوا پُرسان کده گُفت: ”کِسب-و-کار شُمو چی اَسته؟”

أونا دَ جوابِ فِرْعَوْنَ كُفَّت: "غَلَامَاي شُمُو چوپو آسته، امُو
رقم که بابه کلونای مو بُود." ^۴ "أونا اِدَامَه دَدَه دَ فِرْعَوْنَ كُفَّت:
"مو اَمَدے تا دَ عِنَوَانِ بِيگَنَه دَ اِي سِرزَمِي زِنْدَگِي كُنِي، چُون
كُدَم چِراگَاه بَلَدَه رَمَه هَاي غَلَامَاي شُمُو نَمَنَدَه، چِراکَه قَحطِي
شَدِيد دَ سِرزَمِي كِنَعَانِ اِدَامَه دَرَه. و اَلِي خَاهِش مُونِي كَه دَ
غَلَامَاي خُو اِجَازَه بَدِي تا دَ مَنطِقَه جَوْشَن زِنْدَگِي كُنِي."

^۵ اُوخْتَه فِرْعَوْنَ دَ يَوْسُفْ كُفَّت: "خُوبَه كَه آتَه و بَرَارُون تُو دَ
پِيش تُو اَمَدَه. ^۶ سِرزَمِي مِصْر دَ پِيش رُوي تُو آسْتَه؛ آتَه و
بَرَارُون خُو رَه دَ خُوبَتَرِين مَنطِقَه سِرزَمِي جَاي بَدِي؛ اُونَا رَه دَ
مَنطِقَه جَوْشَن جَاي-د-جَاي كُو. و اگَه مِيدَنِي كَه دَ بِيْنِ اَزَوَا
اَدْمَاي بَاتَجْرِبَه آسْتَه، اُونَا رَه مَسْئُولِ كَلَه هَاي خُود مَه مُقَرَّر
كُو."

^۷ اُوخْتَه يَوْسُفْ آتَه خُو يَعْقُوب رَه اُورَدَه دَ حُضُورِ فِرْعَوْنَ پِيش
كَد و يَعْقُوب فِرْعَوْنَ رَه بَرَكْت دَد. ^۸ و فِرْعَوْنَ اَز يَعْقُوب پُرْسَان
كَد: "تُو چِنْد سَالَه آسْتِي؟"

^۹ يَعْقُوب دَ فِرْعَوْنَ جَوَاب دَدَه كُفَّت: "سَال هَاي آوَارَكِي مَه
يگ صد و سِي سَال آسْتَه. سَال هَاي عُمَرِ مَه كَم و سَخْت بُودَه

و دَ سال های آوازگی بابه کلونای مه نَمیرسه. ”^{۱۰} اوخته

یعقوب دُوباره فرعون ره برکت دَد و از پیش شی بُرو رفت.

”^{۱۱} پس یوسف آته و برارون خُو ره جای-د-جای کد و اونا ره دَ

خوبترین منطقه سرزمینِ مصر، یعنی دَ منطقه رَعَمسیس جای

دَد، امو رقم که فرعون امر کُدد. ”^{۱۲} و یوسف بلده آته و برارون

خُو و تمام خانوارِ آته خُو دَ مطابقِ عیالِ ازوا موادِ خوراکه تهیه

مُوکد.

نتیجه قحطی

”^{۱۳} دَ تمامِ سرزمی هیچ نان پیدا نَموشد، چراکه قحطی کلو

شدید بود. سرزمینِ مصر و سرزمینِ کنعان بخاطرِ قحطی از

حال رَفَتند. ”^{۱۴} یوسف تمامِ پیسه های ره که دَ سرزمینِ مصر و

سرزمینِ کنعان بود، دَ عوضِ غَلّه-و-دانه که مردُم میخرید،

گرفت و دَ خانه فرعون آورد. ”^{۱۵} وختیکه پیسه از سرزمینِ مصر

و سرزمینِ کنعان خلاص شد، تمامِ مصریا پیشِ یوسف آمده

گفت: ”دز مو نان بدی. چرا میلی که مو دَ پیشِ چیمای تُو

بُمری، چُون پیسه مو تامو شده.“

^{۱۶} یوسف گفت: "چارپایای خوره بیرید و ما دَ عَوْضِ چارپایای شُمو دَز شُمو غَلّه-و-دانه میدُم." ^{۱۷} پس اونا چارپایای خوره دَ پیش یوسف اُورد و اُو دَ عَوْضِ اَسپ ها، رمه، گلّه و اَلاغ ها دَزوا نان دَد. اَره، دَمزُو سال اُو دَ عَوْضِ تمام چارپایای ازوا بلده ازوا خوراکه-باب تهیه کد.

^{۱۸} وختیکه اُمُو سال خلاص شد، اونا دَ سالِ دِیگه شی دَ پیش یوسف اَمده گفت: "از بادار مو تاشه نییه که پیسه مو تامو شده و چارپایای مو ام دَ بادار مو تعلق گرفته. بَغیر از جان و زمین مو دِیگه هیچ چیز نَمنده که دَ حُضُورِ بادار خُو پیش کنی." ^{۱۹} چرا میلی که مو و زمینای مو دَ پیش چیمای شُمو از بین بوری؟ مو و زمینای مو ره دَ عَوْضِ نان بخر و مو قد زمینای خُو غلامای فرعون موشی. فقط دَز مو گندم تُخمی بدی تا زنده بُمنی و نَمری و زمی ام بوره نشنه.

^{۲۰} دَمزی رقم یوسف تمام زمینای مصر ره بلده فرعون خرید. پگِ مصریا زمینای خُو ره سودا کد، چراکه قحطی دَ بله ازوا سخت اِدامه دَشت. پس زمینا از فرعون شد ^{۲۱} و یوسف مردُم ره از سر تا سرِ مصر غلام جور کد. ^{۲۲} مگم اُو زمینای پیشوایو ره نَخَرید، چراکه بلده پیشوایو از طرفِ فرعون حق خوراک

تعیین شُد و اونا از حق خوراکِ که فرعون دزوا میدد،
مُوخورد. امزی خاطر اونا زمینای خو ره سودا نکد.

^{۲۳} یوسف د مردم گفت: ”اینه امروز شمو ره و زمینای شمو ره
بلده فرعون خریدم؛ د اینجی گندم تخرمی بلده شمو آسته،
ببرید و زمینا ره کشت کنید. ^{۲۴} وختیکه فصلِ درو رسید، از
پنج حصّه یگ حصّه حاصلات ره د فرعون بدید و چار حصّه
شی از شمو بشه تا بلده زمینا تخم بشه و بلده خودون شمو و
خانوار شمو و بچکیچای شمو خوراک.“

^{۲۵} اونا گفت: ”شمو جان مو ره نجات ددید. بادار مو، نظر
لطف شمو د بله مو آسته؛ اینه، مو غلامای فرعون آستی.“
^{۲۶} پس یوسف ای قانون ره د سرزمینِ مصر اعلان کد که از
پنج حصّه یگ حصّه حاصلات د فرعون دده شنه. ای قانون تا
امروز حاکم آسته. فقط زمینای پیشوایو د فرعون تعلق
نگرفت.

آخری خواهشِ یعقوب

^{۲۷} دمزی رقم اسرائیل قد خانوار خو د سرزمینِ مصر د منطقه

جوشن جای-د-جای شد؛ اونا د اُونجی مال-و-دارایی د دست
 اورد و بارور شده غدر کلو شد. ^{۲۸} یعقوب مدت هفده سال د
 سرزمین مصر زندگی کد و سال های عمر یعقوب یگ صد و
 چل و هفت سال بود. ^{۲۹} وختیکه زمان مردون اسرائیل نزدیک
 شد، باچه خو یوسف ره کوی کده دز شی گفت: ”اگه نظر
 لطف تو د بله مه آسته، دست خو ره د زیر ران مه بیل و قسم
 بخور که د حق مه اینی محبت و مهربانی ره مونی: مره د
 مصر دفن نکو. ^{۳۰} وختیکه مردم و قد بابه کلونای خو یگجای
 شدم، مره از مصر ببر و د قبرستون بابه کلونای مه دفن کو.“
 و یوسف گفت: ”هر چیزی که گفتی امو رقم مونم.“
^{۳۱} اسرائیل گفت: ”دز مه قسم بخور!“ و یوسف بلده شی قسم
 خورد. اوخته اسرائیل د سر بستر خو خم شده عبادت کد.

دُعای خیر و برکتِ یعقوب د باچه های یوسف

۲۸ چند وخت بعد د یوسف گفته شد که ”آته تو مریض
 آسته.“ پس او دو باچه خو منسی و افرایم ره قد خو گرفته
 رفت. ^۲ وختی د یعقوب خبر دده شد که ”اونه، باچه تو یوسف
 د پیش تو آمده،“ اسرائیل زورکده کده د سر جاگه خو ششت.

۳ و یَعْقُوبَ دَ یُوسُفَ کُفْتُ: ”خُدایِ قَادِرِ مُطَلَقِ دَ مَنْطِقِهٖ لُوزِ دَ
سِرْزَمِیْنِ کِنَعَانِ دَ زِ مِهٖ ظَاهِرِ شُدِهٖ مَرِهٖ بَرَکَتِ دَدِ ۴ و دَ زِ مِهٖ کُفْتُ:
'ما تُو رِهٖ بَارُورِ کَدِهٖ تِعْدَادِ اَوْلَادِهٖ تُو رِهٖ کَلُو مُوئِمُ و اَز تُو قَوْمِ
هَایِ کَلُو دَ وُجُودِ مِیْرُمُ و اِیِ سِرْزَمِی رِهٖ بَعْدِ اَز تُو دَ اَوْلَادِهٖ تُو دَ
عِنَوَانِ مُلْکِیْتِ اَبْدِیِ مِیْدُمُ.'

۵ و اَلِیِ اَمِی دُو بَاچِهٖ تُو کِهٖ دَ سِرْزَمِیْنِ مِصْرِ پِیْشِ اَز اَمَدُونِ
اَز مِهٖ دَ مِصْرِ بَلَدِهٖ تُو پِیْدَا شُدِهٖ، اَز مِهٖ اَسْتِهٖ: اَرِهٖ، اِفْرَايِمِ و
مَنْسِیِ اَز مِهٖ اَسْتِهٖ اُمُو رَقْمِیْکِهٖ رَثَوِیْبِیْنِ و شِمْعُونِ اَز مِهٖ یِهٖ.
۶ مِگَمِ اَوْلَادِیِ کِهٖ بَعْدِ اَز یَا بَلَدِهٖ تُو پِیْدَا مُوشِهٖ، اُونَا اَز تُو یِهٖ.
اَز نِگَاهِ مِیْرَاثِ اُونَا دَ زِیْرِ نَامِ هَایِ بَرَارُونِ خُو ذِکْرِ مُوشِهٖ.
۷ غَیْتِیْکِهٖ اَز مَنْطِقِهٖ فَدَانِ پَسِ اَمَدُمُ، مُتَاسِفَانِهٖ رَاحِیْلِ دَ سِرْزَمِیْنِ
کِنَعَانِ دَ رَاهِ فَوْتِ کَدِ دَ حَالِیْکِهٖ هِنُوزِ یِگِ مِقْدَارِ فَاصِلِهٖ تَا شَارِ
اِفْرَاتِهٖ مَنَدُدِ. اَوخْتِهٖ مَا اُو رِهٖ دَ اُونَجِیِ دَ بَغْلِ رَاهِ اِفْرَاتِهٖ، یَعْنِیِ
بِیْتِ-لَحْمِ دَفْنِ کَدُمِ.”

۸ و خْتِیْکِهٖ اِسْرَائِیْلِ بَاچِهٖ هَایِ یُوسُفَ رِهٖ دِیْدِ اُو پُرْسَانِ کَدِ: ”اِیْنِیَا
کِیِ اَسْتِهٖ؟”

۹ یُوسُفَ دَ اَتِهٖ خُو کُفْتُ: ”اَمِیَا بَاچِهٖ هَایِ مِهٖ اَسْتِهٖ کِهٖ خُدَا دَ

اینجی دَزمه دده. ” و آته شی گُفت: ” اونا ره دَ پیش ازمه بیر
تا اونا ره بَرکت بدیم. ”^{۱۰} چیمای اسرائیل از خاطر پیری شی
خیره شُد و او نمی تَنست صحیح بِنگره. پس یوسف اونا ره دَ
نزدیک شی اُورد و آته شی رُوی ازوا ره ماخ کده اونا ره دَ
بغل خو گِرفت. ”^{۱۱} و اسرائیل دَ یوسف گُفت: ” هرگز فکر
نمُوکدُم که رُوی تُو ره بسم بِنگرم. مگم اینه، خُدا حتی
اولادای تُو ره ام دَزمه نشو دد. ”

^{۱۲} اوخته یوسف اونا ره از بله زانوهای آته خو گِرفت و دَ برابر
آته خو خَم شده رُوی خو ره دَ زمی اِشت. ”^{۱۳} بعد ازو یوسف
هر دُو باچه ره گِرفته بسم دَ نزدیک آته خو اُورد و اِفرایم ره دَ
دِستِ راستِ خو که دِستِ چپِ اسرائیل بُود و مَنسی ره دَ دِستِ
چپِ خو که دِستِ راستِ اسرائیل بُود، قرار دد. ”^{۱۴} مگم
اسرائیل دِستِ راستِ خو ره دِراز کده دَ سرِ اِفرایم اِشت
باو جُودِ که او ریزه بُود، و دِستِ چپِ خو ره دَ سرِ مَنسی اِشت
باو جُودِ که او باچه اولباری بُود؛ خلاصه، یعقوب دِستای خو
ره دَ شکلِ چلیپا دِراز کد.

^{۱۵} پس او دَ یوسف بَرکت دده گُفت:

”خُدای که دَ حُضُور شی بابه کَلون مه اِبْرَاهِیم و آتِه مه
إِسْحاق قَدَم زَد،

خُدای که دَ تمام زندگی مه تا اِمروز مَره هِدایت کده،

^{۱۶} خُدای که ملایکِه شی مَره از تمام سختی ها-و-

مُشکِلات نِجات دَده،

ای باچه ها ره بَرکت بِدیه؛

نام ازمه و نام بابه کَلون مه اِبْرَاهِیم و نام آتِه مه اِسْحاق،

دَ بِلِه امزی باچه ها گِرَفْتِه شُنه

و اَمیا دَ بِلِه زمی غَدَر کَلو شُنه.

^{۱۷} وختی یوسُف دِید که آتِه شی دِستِ راست خُوره دَ سر اِفْرایم

ایشته، دَ نظر شی خوش نَخورد. پس دِستِ آتِه خُوره گِرِفت

که از سر اِفْرایم باله کُنه و دَ سر مَنَسی بیلِه. ^{۱۸} و یوسُف دَ آتِه

خُو گُفت: ”آتی جو، ای رقم نَکو، چُون باچه اوْلباری مه اینی

آسته؛ دِستِ راست خُوره دَ سر ازی بیل!

^{۱۹} ولے آتہ شی انکار کده گُفت: ”ما میدنم باچه مه، ما

میدنم. از ای ام یگ قوم جور موشه و ای ام بزرگ موشه،

مگم برار ریزه شی ازی کده بزرگتر موشه و از اولاده شی ملت
های کلو د وجود مییه.“

^{۲۰} دمزو روز اسرائیل اونا ره برکت دده گُفت: ”د نام ازتو بنی

اسرائیل برکت طلب کده موگیه:

’خدا تو ره مثل افرایم و منسی جور کنه.“

د امزی رقم اسرائیل افرایم ره از منسی کده پیشقدم جور کد.

^{۲۱} بعد ازو اسرائیل د یوسف گُفت: ”اینه، ما د مردو نزدیک

شدیم. مگم خدا قد شمو آسته و شمو ره د سرزمین بابه کلونای

شمو پس موبره. ^{۲۲} ما دز تو یگ تقسیم کلوتر از برارون تو

میدیم، یعنی امو زمین ره که از دست اموریها د زور شمشیر

و کمو گرفتیم.“

۴۹ بعد ازو يعقوب باچه‌هاي خوره كوي كده گفت:

”گرد مه جم شنيد تا دز شمو بگم كه د آينده چي واقعه ها د سر شمو ميبه.“

۲ آي باچه هاي يعقوب! جم شنيد و گوش بگيريد،

د توراي اته خو اسرائيل گوش بديد!

۳ رتويين، تو باچه اولباري مه استي،

توانايي مه و اولين ثمر قوت مه،

بلند مرتبه د مقام و بلند مرتبه د قدرت،

۴ سرشار مثل او دريا، مگم بلند مرتبه نمومني،

چراكه د بله جاگه اته خو بر شدي،

و او ره بے عزت كدي؛ ارے، تو د بله جاي خاو مه بر

شدي.

۵ شمعون و لاوی پرارو آسته،

شمشیرای ازوا آلاتِ ظلم.

۶ آی جان مه، د مشوره ازوا شریگ نشو!

آی روح-و-روان مه، قد جم ازوا یگجای نشو،

چراکه اونا د وختِ قار خو آدم کشت

و بلده ساعت تیری خو سنگیر پای گاو ها ره منٹی کد.

۷ نالت د قار ازوا که وحشتناک آسته

و د غصب ازوا که بے رحم آسته!

ما اونا ره د سرزمین یعقوب تقسیم مونم

و اونا ره د اسرائیل تیت پرک موکنم.

۸ یهودا، برارون تو، تو ره تعریف-و-توصیف مونه.

دست تو د پسِ گردون دشمنای تو آسته

و باچه های آته تُو دَ برابر تُو خود ره خَم کده اِحْتِرام مُونه.

^۹ یهودا، تُو یگ شیر نوجوان آستی،

باچه مه، تُو از شِکار خُو باله شُدی.

اُو خود ره جَم کده رَقَم شیر خاو مُونه، رَقَم شیر غُران؛

کی میتنه اُو ره بِخیزنه؟

^{۱۰} تیاقِ پادشاهی از دِستِ یهودا دُور نَموشه

و نه ام سوئه-چیو حُکمرانی از مینکلِ پایای شی

تا وختی اُمو شخص بییه

که قوما از شی اِطاعت مُونه.

^{۱۱} اُو اَلاغِ جوان خُو ره دَ تاکِ انگور بسته مُونه

و کَرِه اَلاغِ خُو ره دَ خُوبتَرین تاکِ انگور؛

اُو کالای خُو ره دَ شرابِ انگور موشویه

و چپن خوره قد خون انگور.

^{۱۲} چیمای شی از شراب انگور روشوتر آسته

و دندونای شی سفیدتر از شیر.

^{۱۳} زبولون د بغل دریا جای-د-جای موشه؛

منطقه ازو بندر کشتی‌ها جور موشه

و سرحد ازو تا منطقه صیدون میرسه.

^{۱۴} یساکار مثل یگ الاغ قوی آسته

که د مینکل قوتونا خاو کده.

^{۱۵} او دید که جای خاو ازو خوب آسته

و زمین شی خوش آیند.

او پشت خوره بلده بار خم کد

و تابع کار اجباری شد.

۱۶ دان د بِلِه قوماي خُو قضاوت مُوکنه

مِثلِ يکي از طایفه های اسرائیل.

۱۷ دان یگ مار د بَغْلِ راه آسته

یگ تیر مار د سرِ راه

که پُشتِ پای آسپ ره میگذره

تا سوار شی پَسکي بُفته.

۱۸ آی خُداوند، ما چیم د راهِ نجات تُو آستُم!

۱۹ جاد ره غارتگرا غارت مُوکنه

مگم او اونا ره دُمبال مُونه.

۲۰ آشیر نان شی چرب آسته

و او خوراکِ مزه دارِ شاهانه تهیه مُونه.

۲۱ نفتالی یگ آهو آسته که آزادانه مُودوه

و آهو-باره‌های نُوربند مِيزَبِه .

^{۲۲} یوسف تاگ انگور پُرثمر آسته

یگ تاگ پُرثمر دَ بیخِ چشمِه

که شاخچه های شی دَ سرِ دیوال بُر موشه .

^{۲۳} تیراندازا دَ بِلِه ازو بے رحمانه حمله کد

اونا سُون شی تیر اندخته او ره آزار-و-آذیت کد .

^{۲۴} مگم کَمونِ ازو دَ قُوت-و-زور خُو باقی مند

و بازو های شی دَ وسیله دِسْتِ خُدای قُدِرتَمندِ یعقوب

قوی جور شد،

دَ وسیله هدایت کُننده اسرائیل،

^{۲۵} دَ وسیله خُدای آتِه تُو که تُو ره کومک مَوکُنه،

دَ وسیله قادرِ مُطلق که تُو ره بَرکت میدیه

قد بَرکت های آسمو از عالمِ باله

و بَرکت های غَوُجی ها که دَ تَی زمی آسته،

و بَرکت های پستونا و رَحِم.

^{۲۶} بَرکت های آتِه تُو

بُزُرگَتَر از بَرکت های کوه های اَبَدی آسته

و بُزُرگَتَر از سرحدای تپه های قَدیمی؛

دُعا مُونُم که اونا دَ سر یوسُف قرار بَگیره،

دَ تولغِه امزُو که از مینکلِ برارون خُو اِنتِخاب شُد.

^{۲۷} بِنیامین یگِ گرگِ دَرنده یِه

که دَ وختِ صُبِح شِکار کده مُخوره

و دَ وختِ شاو وُلجِه ره تقسیم مونه.

^{۲۸} اینمیا دوازده طایفه اسرائیل آسته؛ و اینمی ام توره های بُود

که آتِه ازوا دَ وختِ بَرکتِ دَدو دَزوا کُفت و هر کُدم شی ره
مُطابقِ حالِ شی بَرکتِ دَد.

وَفاتِ یَعقُوب

^{۲۹} پس یَعقُوب اونا ره وصیتِ کده کُفت: ”ما دَ زودی قد قوم
خو یگجای موشم. مَره دَ پالوی بابه کلونای مه دَ غاری که دَ
زمینِ عِفرونِ حَتّی آسته دَفن کُنید، ^{۳۰} دَمزُو غاری که دَ منطقه
مکفیله دَ نزدیکِ مَمری دَ سرزمینِ کِنعان آسته، دَ امزُو غاری
که ابراهیم اُو ره قد زمی از عِفرونِ حَتّی بلده قبرستو خرید.
^{۳۱} ابراهیم و خاتون شی ساره دَ امونجی دَفن آسته؛ اسحاق و
خاتون شی ریکا دَ امونجی دَفن شُده؛ و ما ام لیه ره دَ
امونجی دَفن کُدم. ^{۳۲} امو زمی و غاری که دَزشی آسته از بنی
حِت خریده شُده. ” ^{۳۳} وختیکه وصیتِ یَعقُوب دَ باچه های شی
تامو شُد، اُو پایای خُو ره دَ بله جاگه خُو جوړه کد و آخِرین
نَفَسای خُو ره کشیده قد قوم خُو یگجای شُد.

۵۰ اوخته یوسف خود ره دَ بله آتِه خُو آندخت و چخرا کده
رُوی شی ره ماخ کد. ^۲ بعد ازو یوسف دَ طیب های که دَ

خِدمت شی بُود اَمَر کد تا جِنَازَه آتِه شی ره مومیایی کنه. و
اونا اسرائیل ره مومیایی کد. ^۳ مومیایی کدون شی چل روز ره
دَرَبَرِ گِرِفَت، چُون بَلدِه مومیایی کدو امِیقَس وخت ضَرُورَت
بُود. و مِصرِیا هفتاد روز بَلدِه یَعقُوب ماتم گِرِفَت.

^۴ وختیکه روزهای ماتم خلاص شد، یوسف از خانوار فرعون
خاهش کده گُفت: ”اگه نَظَرِ لُطْفِ شُمُو دَ بِلِه مه آسته، لُطْفاً دَ
فِرَعُون بُوگِید که ^۵ آتِه مه مَرِه قَسَم دَدِه گُفته: ”اینه، ما دَ
مُردو نزدیک شدیم؛ مَرِه دَ قَبْرِی که بَلدِه خُو دَ سِرزَمِینِ کِنعان
کَنَدِیم، دَفن کُنِید. ” آلی دَز مه اِجازَه بَدِیه که بورم و جِنَازَه آتِه
خُو ره دَفن کُنَم؛ بعد ازو ما پس مییم. ” ^۶ فِرَعُون گُفت:
”بورو و امو رَقْمِیکه آتِه تُو دَز تُو قَسَم دَدِه، جِنَازَه شی ره دَفن
کُو.”

^۷ پس یوسف رفت تا آتِه خُو ره دَفن کنه. تمام خِدمتگَرای
فِرَعُون، موی سفیدای خانِه شی و پَگِ موی سفیدای سِرزَمِینِ
مِصر، ^۸ تمام خانوارِ یوسف و برارون شی و خانوارِ آتِه شی قد
یوسف رفت؛ فقط بچکِیچای ازوا، گلّه ها و رمه های ازوا دَ
منطقه جوشن باقی مند. ^۹ گاڈی ها و اَسپ سوارا ام قد یوسف
رفت و اونا یگ جمعیتِ بسیار کُنه بُود.

^{۱۰} غَيْتِيْكَه اُونَا دَ سِرِ خَرْمُوْجَايِ اَطَادَ دَ اَوْ طَرْفِ دَرِيَايِ اَرْدُنِ
رَسِيْد، اُونَا دَ اُوْنَجِي غَدْر كَلُو و بِلَنْد چَخْرَا كَد و يُوْسُفِ مُدْتِ
هَفْت رُوْز بَلْدِه اَتِه خُو مَاتِمِ گِرِفْت. ^{۱۱} وختی باشنده های امزو
منطقه یعنی کنعانی ها، اُمُو مَاتِمِ رِه دَ خَرْمُوْجُوْیِ اَطَادِ دِيْدِ اُونَا
گُفْت: "اِي مَاتِمِ مِصْرِيَا غَدْر كَتِه اَسْتِه!" اَمْزِي خَاطِرِ اُوْنَجِي
رِه «اِبِلِ مِصْرَايِمِ» نَامِ اِيْشْتِ.

^{۱۲} پَس بَاچِه هَايِ يَعْقُوْبِ اُمُو رَقْمِ كَد كِه اُو دَزُوَا اَمْرِ كُدُد:
^{۱۳} اُونَا جِنَازِه شِي رِه دَ سِرْزَمِيْنِ كِنْعَانِ بُرْدِ و دَ غَارِي كِه دَ پَئِي
زَمِيْنِ مَكْفِيْلِه دَ نَزْدِيْكَ مَمْرِي بُوْد، دَفْنِ كَد. اِبْرَاهِيْمِ اُمُو زَمِي
رِه اَزِ عِفْرُوْنِ حَتِّي بَلْدِه قَبْرِسْتُو خَرِيْدُد. ^{۱۴} وختیکه یوسف جنازه
آته خُو رِه دَفْنِ كَد، اُو قَد بَرَارُو و پَگِ كَسَايِ كِه بَلْدِه دَفْنِ
كَدُوْنِ اَتِه شِي قَد اَزُو رَفْتُد، پَس دَ مِصْرِ اَمَد.

^{۱۵} وختی برارون یوسف دید که آته ازوا مُرده، اُونَا گُفْت: "اگه
يُوْسُفِ دَ بَرَابَرِ اَزْمُو كِيْنِه دَشْتِه بَشِه و اَزِ خَاطِرِ تِمَامِ بَدِي هَايِ
كِه مُو دَ حَقِ اَزُو كَدِي مُو رِه جَزَا بَدِيَه، چَطُوْر كُنِي؟" ^{۱۶} اوخته
اُونَا بَلْدِه يُوْسُفِ پِيْغَامِ رَبِي كَدِه گُفْت: "اَتِه تُو پِيْشِ اَزِ مُرْدُوْنِ
خُو اِيْنِي هِدَايْتِ رِه دَدِ و گُفْت كِه ^{۱۷} 'دَ يُوْسُفِ بُوْگِيْد: "اَز تُو
خَاهِيْشِ مُوْنِمِ كِه گُناهِ و خَطَايِ بَرَارُوْنِ خُو رِه بُوْخَشِ، چِرَاكِه اُونَا

قد از تو بد رفتاری کده. ” پس آلی خواهش مونی که گناه های
غلامای خدای آته خو ره ببخشی. ” غیتیکه قاصدا امی توره
ره د یوسف گفت، او د چخرا کدو شد.

^{۱۸} بعد ازو برارون شی ام آمد و خود ره د پیش روی ازو اندخته
گفت: ” مو غلامای تو آستی. ” ^{۱۹} مگم یوسف دزوا گفت:
” ترس نخورید، آیا ما د جای خدا آستیم؟ ” ^{۲۰} شمو د باره مه
نیت بد دشتید، مگم خدا نیت نیک دشت تا تعداد کلون مردم
ره زنده نگاه کنه، امو رقم که امروز آسته. ^{۲۱} آلی دیگه
نترسید. ما بلده شمو و اولادای شمو هر چیز تهیه مونم. ” پس
یوسف اونا ره دلداری کد و تورای دلگرم کینده دزوا گفت.

وَفَاتِ یُوسُفَ

^{۲۲} یوسف قد خانوار آته خو د مصر زندگی موكد. او یگ صد
و ده سال زندگی کد. ^{۲۳} یوسف اولاده افرایم ره تا نسل سوم
شی دید و اولادای ماخیر باچه منسی ام تولد شده د بله زانو
های یوسف قرار گرفت.

^{۲۴} دمزو غیت یوسف د برارون خو گفت: ” ما د مردو نزدیک

شُدیم؛ مگم خُدا حتماً دَ بِلَه شُمو نظرِ لُطف مُونه و شُمو ره
ازی سرزمی دَ سرزمینی مُوبره که اُره دَ اِبْرَاهِیم، اِسْحاق و
یعقُوب قَسَم خورده وعده کد.

^{۲۵} بعد ازو یوسف دَ بنی اسرائیل قَسَم دده گُفت: ”خُدا حتماً دَ
بِلَه شُمو نظرِ لُطف مُونه، اوخته استغونای مَره از اینجی قد
خُو بُرید.“ ^{۲۶} پس یوسف دَ عُمَرِ یگ صد و ده سالگی فَوْت
کد و مومیایی گرا اُره مومیایی کده دَ سرزمینِ مِصر دَ مَنَه
یگ تابُوت اِشت.